

НАЦІОНАЛЬНЕ
АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний університет
Освітня програма	31885 Історія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	168
Повна назва ЗВО	Сумський державний університет
Ідентифікаційний код ЗВО	05408289
ПІБ керівника ЗВО	Карпуша Василь Данилович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.sumdu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/168>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	31885
Назва ОП	Історія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Повна загальна середня освіта
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра історії
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	кафедра міжнародного, європейського права та порівняльного правознавства; кафедра іноземних мов; кафедра психології, політології та соціокультурних технологій; кафедра журналістики та філології
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	188143
ПІБ гаранта ОП	Дегтярьов Сергій Іванович
Посада гаранта ОП	завідувач кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	s.degtyarev@yur.sumdu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(066)-346-59-53
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	3 р. 10 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітньо-професійна програма «Історія» реалізується за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у рамках спеціальності 032 Історія та археологія. Перший набір бакалаврів відбувся у 2019 р. <http://surl.li/efwlr>
Розробка ОП була обумовлена стратегіями розвитку СумДУ та спрямована на формування у здобувачів знань про національну і всесвітню історію, оволодіння теоретико-методологічними засадами вивчення й інтерпретації історичного минулого та застосування їх для збереження та використання культурної спадщини, формування критичного мислення та здатності до подальшого навчання.

У 2020 р. після затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» (Наказ МОН України №575 від 29.04.2020р.), ОП було переглянуто і після громадського обговорення проєкту, враховуючи інтереси здобувачів освіти та роботодавців, затверджено нову редакцію ОП, уточнено її фокус та програмні результати навчання, внесено зміни до навчального плану.

До вдосконалення ОП долучалися представники органів влади і самоврядування, громадськості та краєзнавці: заступник начальника управління (департаменту) молоді і спорту Сумської ОДА О. Кравченко, директор Сумського обласного краєзнавчого музею В. Терент'єв, обговорювалися питання щодо кількості фахівців з історії в регіоні й якості їх підготовки.

Перший випуск фахівців ОП Історія відбудеться у 2023 р.

Основний фокус програми полягає у наданні науково-теоретичної освіти у сфері історії та археології. Програма базується на поняттях, категоріях, теоріях і концепціях історичної науки, які виявляють закономірності та особливості розвитку людства в просторі і часі, акцентуючи увагу на вивченні різноманітних аспектів історії країн Центральної та Східної Європи, орієнтує на практичне використання набутих знань у подальшій професійній та науковій кар'єрі. Особливістю даної ОП, порівнюючи її з ОП інших ЗВО Сумщини, є її європеїзація.

При її розробці був використаний досвід європейських та вітчизняних університетів (див. 1.3). До розроблення програми були долучені адміністративний склад СумДУ, ННІ права та науково-педагогічний склад випускової кафедри історії, яка є базовою для формування групи забезпечення спеціальності та РПГ ОП Історія. На етапі розробки програми долучалися представники роботодавців за фахом: директор Сумського обласного краєзнавчого музею В. Терент'єв, директор Державного архіву Сумської області Ю. Олійник, директорка Сумської обласної гімназії-інтернату для талановитих та творчо обдарованих дітей І. Песоцька.

У 2022 р. ОП переглядалася в частині розширення додаткових програмних результатів навчання ПРН 16; В ОК 6 змінено форму підсумкового контролю з диф.заліка на екзамен; За ОК 24 збільшено кількість кредитів з 5 до 10; ОК 27 «Історія наукової думки: гуманітаристика» вилучено з ОП; В атестацію за ОП додано кваліфікаційний іспит з іноземної мови; ОК 9 з 2-го семестру перенесено на 4, а ОК 8 з 8-го на 2 семестр.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2022 - 2023	8	7	0
2 курс	2021 - 2022	8	8	0
3 курс	2020 - 2021	11	8	0
4 курс	2019 - 2020	12	11	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	31885 Історія
другий (магістерський) рівень	програми відсутні
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	програми відсутні

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	191574	37218
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	191574	37218
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОП Історія_бакалавр (2022).pdf</i>	TeIftkxdbcqr+6eHHgAUQeIBXwg8Eoec6VfM5uumnSA=
Навчальний план за ОП	<i>навч план Історія 2022.PDF</i>	xOuXfнк/hEFo4ViQ8Bmfqsat2STo8f8KxVJsDkj3nb8=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>рецензія Принь.PDF</i>	VaSVcaUpPUNtPviJgflmciMyJXZxlnFхMXIdblgWnZw=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>рецензія Стельникович.PDF</i>	E4Azffi2ou6kgwhDE7QgMnnfWvuоYoAgmhtw7TzywM4 =

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Освітня програма «Історія» спрямована на здобуття студентами фундаментальних і спеціальних знань про всесвітню історію й історію України, підготовку студентів до навчально-виховної, науково-методичної й організаційної роботи у загальноосвітніх закладах, практичної і науково-допоміжної діяльності у музеях, архівах, громадських і краєзнавчих організаціях, розвиток інтегральної, загальних і спеціальних компетентностей для подальшого навчання за магістерською програмою й особистого розвитку. Особливість ОП полягає в тому, що при її реалізації акцентується увага на формуванні у студентів компетентностей щодо практичної діяльності для збереження та використання культурної спадщини, на фахову підготовку експертів з історичної регіоналістики та європеїстики через поєднання археологічної/музейної/архівної та педагогічної практик. Перевірка та закріплення набутих знань здійснюється під час проходження практики на базі місцевих археологічних експедицій, музеїв, архівів, історико-культурних заповідників та закладів освіти.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

ОП повністю корелювала з місією та стратегією ЗВО, визначених Концептуальними засадами діяльності на 2010-2020 роки, на момент її розробки.

Оновлена мета ОП відповідає змінам у місії та стратегії ЗВО, що відбулися протягом останнього циклу стратегічного планування, визначених Стратегічним планом розвитку СумДУ на 2020-2026 роки <http://surl.li/ffqm>.

Згідно з документом, місія полягає в максимізації задоволеності ціннісних очікувань усіх категорій стейкхолдерів університету шляхом забезпечення беззаперечної конкурентної переваги послуг, що надаються, їх адаптивності під потреби сучасного світу, що стрімко змінюються, та бездоганної якості (excellence), що повинна проявлятися, зокрема, у впливі на духовне життя суспільства, дбайливому ставленні до культури, збереженні духовних та матеріальних цінностей, формуванні цілісної, гармонійної, національно-свідомої особистості. Однією із стратегічних цілей університету є популяризація північно-східного регіону України та збереження унікальності його історико-культурних пам'яток. Ці напрямки діяльності університету якраз пов'язані з ОП та її реалізацією. (с. 12-14. <http://surl.li/ffdh>).

Отже, мета ОП корелює з основними стратегічними цілями, стратегічними завданнями та заходами реалізації.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Випускників з даної ОП поки що немає, тому їхня думка не могла бути врахована. Інтереси здобувачів враховуються наступним чином: передбачається досягнення мети навчання – готовність до працевлаштування, забезпечення умов формування і розвитку професійних компетентностей освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю «Історія та археологія», що полягає в оволодінні знаннями, вміннями і навичками, необхідними для здійснення фахової діяльності у сфері історії та археології. Здобувачі вищої освіти беруть участь у розробці, моніторингу та оновленні ОП. До робочої проєктної групи (далі РПГ) були залучені здобувачі групи ІС-91 М. Бібік та М. Зьоменко, які брали участь в обговоренні ОП, це відображено у протоколах засідання робочої проєктної групи (<http://surl.li/eglfis>). Пропозиції здобувачів враховуються при формуванні переліку вибіркових дисциплін, зокрема щодо поглибленого вивчення історії північно-східного регіону України («Археологія Лівобережної України», «Історія Слобідської України») та Європи («Культура Європи») (<http://surl.li/eglfu>). Таким чином здобувачі освіти є вільними у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії, що сприяє формуванню випускника, який володіє soft-skills. Врахування інтересів здобувачів здійснюється через ряд опитувань, в тому числі щодо якості ОП (<http://surl.li/eglfi>), (<http://surl.li/eiwwh>) результати яких є підставою для удосконалення та модернізації змісту та організаційних аспектів реалізації ОП.

- роботодавці

Інтереси роботодавців враховані в підготовці фахівця з розвинутими професійними компетентностями, які могли б реалізовувати свої знання, вміння і навички, необхідні для здійснення фахової діяльності у сфері історії та археології. З метою розуміння вимог, що висуваються до сучасних здобувачів освіти, залучаються представники ринку праці. Роботодавці інституційно долучені до процесу розробки ОП, у тому числі до визначення цілей та програмних результатів навчання: зокрема директор Сумського обласного краєзнавчого музею В. Терентьєв є членом РПГ. Роботодавці мали змогу висловити пропозиції на засіданнях ЕРР (<http://surl.li/eglif>), та під час підготовки звітів з проходження практики здобувачів. До вдосконалення ОП долучалися представники органів влади і самоврядування, зокрема, заступник управління (департаменту) молоді і спорту Сумської ОДА О. Кравченко. Роботодавці залучаються до розробки основних елементів ОП - компетентнісної моделі випускника в цілому, універсальних і професійних компетентностей, необхідних для здійснення випускниками фахової діяльності. Беруть участь у реалізації освітнього процесу за ОП, так практики запрошуються для проведення лекцій та семінарів з актуальних питань історії, археології, здобувачі відвідують архів та музейні установи (<http://surl.li/ehxjg>). Процедура затвердження ОП передбачає їх обов'язкове рецензування представниками ринку праці. Взаємодія з роботодавцями регулюється Положенням про ЕРР СумДУ (<http://surl.li/adffg>).

- академічна спільнота

Інтереси академічної спільноти ураховані наступним чином: щодо академічної спільноти університету – через участь у обговоренні проблем та прийнятті відповідних рішень на засіданнях випускової кафедри, РПГ ОП та радах забезпечення якості ННІ права та СумДУ; щодо академічної спільноти загалом – створення умов для співпраці з представниками інших закладів вищої освіти, наукових установ, зокрема, до вдосконалення та модернізації ОП були залучені фахівці з інших ЗВО, гостьові лектори із зарубіжних університетів. Враховуючи ПРН15 «Вміти аналізувати суспільні процеси в історії країн Центральної та Східної Європи в контексті європейської та світової історії» д.і.н., проф. КЗ «Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Д. Кудінов, запропонував збільшити навчальні обсяги з ОК24 «Історія Центральної та Східної Європи». Під час публічної лекції для здобувачів археолог, к.іст.н., науковий співробітник Інституту прикладної фізики НАН України Є. Осадчий висловився щодо оновлення тематики вибіркової дисципліни «Археологія Лівобережної України» (<http://surl.li/eglon>). Завідувач кафедри русиністики Університету в Новому Саді (Сербія), професор Я. Рамач та доцент Палермського університету (Італія) О. Румянцев висловилися за розширення кола тем при викладанні історії української еміграції/діаспори (<http://surl.li/eglqt>), (<http://surl.li/eglqz>). Комунікація з представниками інших академічних установ здійснюється на конференціях, вебінарах тощо (<http://surl.li/ejuek>).

- інші стейкхолдери

До вдосконалення ОП долучалися представники органів влади і самоврядування, громадськості та краєзнавці. Під час нарад, круглих столів, науково-методичних семінарів, участі викладачів кафедри історії у консультативних та експертних радах обговорювалися питання не тільки щодо необхідної кількості фахівців з історії в регіоні, але й якості їх підготовки. Головний спеціаліст Головної інспекції Міністерства оборони України, колишній військовий дипломат, співробітник Місії України при НАТО у 1999-2002 рр., полковником запасу П. Канана запропонував модернізувати дисципліну «Військова історія», розширивши її тематику про співпрацю України з НАТО та перехід ЗСУ на стандарти Північноатлантичного альянсу (<http://surl.li/egltj>).

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Цілі і програмні результати навчання ОП «Історія» відображають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці і враховані під час складання ОП, так і її модернізації (ПРН 6, ПРН 10, ПРН 13, ПРН 15, ПРН 16) РПГ (<http://surl.li/eglnu>), (<http://surl.li/eglus>), (<http://surl.li/egluz>) та ЕРР (<http://surl.li/egleve>), (<http://surl.li/eglvj>), (<http://surl.li/eglvk>). Це дозволяє випускникові програми бути конкурентоспроможним завдяки отриманим компетентностям щодо практичної діяльності для збереження та використання культурної спадщини та фахову підготовку експертів з історичної регіоналістики та європеїстики. Фахівець з історії та археології може працювати на посадах: історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії, код КП 2443.2; архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів, код КП 2431.2; археограф, археолог, етнолог, палеограф, код КП 2442.2; вчитель-стажист середнього

навчально-виховного закладу, код КП 2320. На запити роботодавців він спроможний генерувати нові ідеї, розробляти та управляти проектами, бути комунікативним, та здатним критично мислити, що відображено у цілях та програмних результатах навчання: комплексний підхід до розв'язування складних спеціалізованих задач та практичних проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності. Підготовка фахівців, які здатні до саморозвитку та вносити вклад у розвиток спеціальності є метою даної ОП.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Галузевий контекст: програмні компетентності (ЗК1, ЗК2, СК3, СК7, СК8) та програмні результати навчання (ПРН 6, ПРН 9, ПРН 13) корелюються з Планом дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 рр. (<http://surl.li/egmqi>), Концепцією національно-патріотичного виховання в системі освіти до 2025 р. та наказом МОН від 06.06.2022 р., № 527 (<http://surl.li/cfdpm>). Регіональний контекст: цілі і програмні результати ОП співвідносяться з Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 рр. (<http://surl.li/aelmb>), а саме: «розвиток економічної, інфраструктурної, соціально-культурної зв'язаності та інтегрованості на національному, регіональному та місцевому рівні»; «охорона культурної спадщини, збереження традиційного характеру середовища населених пунктів»; та додатку 2 до Стратегії (Оперативна ціль 5 «Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України»); співзвучні з позиціями (Військово-патріотичне виховання, пп. 1.3, 1.4, 1.7, 1.10; Духовно-моральне виховання, пп. 2.3, 2.6, 2.9, 2.10) Обласної програми національно-патріотичного виховання на 2018-2020 рр. (<http://surl.li/egmqq>) та Обласної цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2022-2026 рр. (<http://surl.li/egmqu>). Регіональна тематика є пріоритетною при написанні конкурсних, курсових і дипломних робіт.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

При формуванні цілей та програмних результатів навчання використано «Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм (Київ, 2016) міжнародної програми «Тюнінг», зокрема профіль бакалаврської програми із сучасної історії (с. 51-53 <http://surl.li/afdao>). Вивчено досвід Белградського університету (Сербія) <http://surl.li/egmvj> та Краківського педагогічного університету ім. Комісії едукативної народової <http://surl.li/eiaan>. Базові освітні компетентності ОК визначилися після ознайомлення з ОП «Історія, європеїстика, археологія» Волинського національного університету ім. Л.Українки (2017), ОП «Історія та археологія» Київського університету ім. Б.Грінченка (2017), ОП «Історія та археологія» Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка (2018), ОП «Східноєвропейські історичні студії» Київського національного університету ім. Т.Шевченка (2019), ОП «Історія та археологія (Європеїстика)» Уманського державного педагогічного університету ім. П.Тичини. Враховано досвід формування вибіркового дисциплін за ОП «Історія та археологія» Національного університету «Чернігівський колегіум ім. О.Лазаревського» (2017, цінності Європейської цивілізації), ОП «Історія та археологія» Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка (2018, історія української еміграції, історична урбаністика, історія української дипломатії), ОП «Історія та археологія» Дніпровського національного університету ім. О. Гончара (2018, історична урбаністика).

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

На момент затвердження ОП у 2019 р. стандарт вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» для першого (бакалаврського) рівня був відсутній. Після прийняття відповідного Стандарту, затвердженого наказом МОН України від 29.04.2020 р. № 575, ОП була погоджена з ним (<http://surl.li/eglnu>). Оскільки компетентності і програмні результати навчання ОП значною мірою співпадали зі Стандартом, то більшість компонентів ОП змін не зазнали, але для більш чіткої відповідності загальним та спеціальним компетентностям, визначеним Стандартом, окремі дисципліни були замінені на інші, зокрема запроваджено ОК 7. «Євроінтеграція та цінності Європейського Союзу», ОК 5. «Основи наукових досліджень». Кількість загальних компетентностей у модернізованій відповідно до Стандарту ОП була зменшена з 16 до 10, спеціальних – з 14 до 13, програмних результатів навчання – з 23 до 16, що дозволяє забезпечити набуття інтегральної, загальних і спеціальних компетентностей та досягнути програмних результатів навчання (ПРН), які зазначені у Стандарті. Додатково до зазначених у Стандарті ПРН введено нові, які відображають особливості (унікальність) ОП («історична регіоналістика й європеїстика»), зокрема ПРН 15 та ПРН 16. Загалом обсяг сформульованих в ОП компетентностей та програмних результатів навчання відповідає завданням підготовки здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 032 "Історія та археологія" першого (бакалаврського) рівня затверджений у 2020 р.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

180

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

60

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОП Історія має чітку структуру. ОК включені до програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Взаємозв'язок між програмними результатами, загальними та фаховими компетентностями й результатами навчання кожного ОК контролюється відповідними матрицями.

Об'єктом вивчення та діяльності заявленої для ОП спеціальності є минуле людства, України та інших країн в усіх його проявах. Цілями навчання відповідно до стандарту вищої освіти для спеціальності 032 Історія та археологія є підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері історії та археології.

Гуманитарну підготовку забезпечують ОК 3, 7, 9 програми. Фокус цих компонентів спрямовано на досягнення ПР навчання ПРН 2, 5, 11-13, 15-16, сутність яких полягає у формуванні громадянської ЗК1, культурної ЗК2, комунікативних ЗК7, ЗК9-10 та професійно-наукових ЗК6, 8, СК3, 5, 8, 13 компетентностей. Для реалізації мовної компетентності здобувачів ЗК4-5 ОП передбачені дисципліни ОК1 та 2, які забезпечують досягнення ПРН5, 10, 12. Фундаментальну підготовку та формування відповідних компетентностей та ПР навчання ПРН 1-7, ПРН 11-14, 16 забезпечують освітні компоненти програми ОК 8,10 -17, ОК 23, 25. До циклу професійної підготовки відносяться ОК, спрямовані на формування фахових компетентностей за спеціальністю, зокрема, предметної області та професійного спрямування ОК4, ОК5, ОК6, і за профілем програми ОК18-22, ОК24, ОК26-28, що забезпечують загальні ЗК2-3, ЗК6-7, ЗК9-10 та спеціальні СК1, СК3-8, 10-13 компетентності за спеціальністю.

Для забезпечення формування таких заявлених цілей ОП як підготовка фахівців з історичної регіоналістики та європеїстики й спеціалістів практичної діяльності для збереження та використання культурної спадщини СК4-5, СК7, СК12-13, ПРН 15-16, в навчальний план введено ОК7, 19-20, 24, 26-28 які мають як професійне спрямування, так і формують загальні компетентності ЗК1-3, 6-8.

Зважаючи на зміст ОП, наголошуємо, що він відповідає теоретичному змісту предметної області, зокрема: формуванню у здобувачів знань про всесвітню історію й історію України, та підготовка їх до навчально-виховної, науково-методичної й організаційної роботи у загальноосвітніх закладах, практичної і науково-допоміжної діяльності у музеях, архівах, громадських і краєзнавчих організаціях, розвитку компетентностей для подальшого навчання за магістерською програмою й особистого розвитку. Методи, методики та технології – загальнонаукові та спеціальні історичні методи аналізу подій, структур, процесів, культур та персоналій, дослідження історичних джерел та археологічних культур, інформаційно-комунікаційні технології. Інструменти та обладнання – мультимедійні засоби; системи електронних бібліотек та архівів, опрацювання текстової та графічної інформації. ОП забезпечена періодичними виданнями, навчальними посібниками, інформаційно-комунікаційним обладнанням.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Здобувачі вищої освіти ОП «Історія» мають можливість сформувати індивідуальну освітню траєкторію через:

- вільний індивідуальний вибір навчальних дисциплін (представлених у вибірковій частині ОП (<http://surl.li/eglfu>) в обсязі, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту»;
  - можливість індивідуального вибору способу вивчення навчальної дисципліни – традиційна, змішана форма, он-лайн навчання;
  - можливість індивідуального вибору тематики індивідуальних завдань, курсових робіт, творчих, науково-дослідних робіт з навчальних дисциплін, тематики кваліфікаційної роботи;
  - можливість участі у програмах внутрішньої та міжнародної мобільності на основі двосторонніх договорів між СумДУ та ЗВО-партнерами;
  - неформальну освіту шляхом участі у роботі творчих лабораторій, наукових гуртків, літніх / зимових шкіл;
- Особливості реалізації способів формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти, розподіл функціональних обов'язків у сфері організаційної, інформаційної та консультативної підтримки викладені у відповідних локальних нормативних актах, розміщених на сайті СумДУ <https://normative.sumdu.edu.ua/>.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

В Університеті сформована нормативна база для забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін: рішення вченої ради СумДУ «Принципи формування освітніх програм та навчальних планів згідно нових стандартів вищої освіти», Положення про організацію освітнього процесу та Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін в СумДУ (наказ ректора №1372-I від 20.12.21 р.) <https://bit.ly/3tyJpII>.
Забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін передбачає:

1. підготовчу роботу, кожного навчального року у термін до 01 жовтня:

- ознайомлення здобувачів з особливостями освітнього процесу й структури навчальних планів у розрізі обов'язкових та вибіркових складових;

- інформування здобувачів про порядок, строки та особливості реєстрації для вивчення дисциплін вільного вибору;

- залучення здобувачів всіх форм та рівнів навчання до використання особистих кабінетів для ознайомлення з переліком дисциплін та здійснення ними самостійного вибору;

2. методичну роботу щодо формування /оновлення каталогів дисциплін вільного вибору:

- у термін до 30 листопада кожного навчального року Рада із забезпечення якості вищої освіти ННІ права подає пропозиції щодо формування каталогу дисциплін вільного вибору, орієнтованих на розвиток загальних компетентностей, зокрема, шляхом формування переліку дисциплін вільного вибору або блоків (майнорів), для подальшого їх затвердження на Раді з якості СумДУ <https://bit.ly/3GCDmpO>;

- у термін до 30 листопада кожного навчального року Рада із забезпечення якості вищої освіти ННІ права актуалізує перелік дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки з урахуванням результатів опитування здобувачів вищої освіти щодо організації їх вивчення, результатів моніторингу ринку праці, якими виявлено їх невідповідність його потребам тощо. Каталог дисциплін фахової підготовки опубліковано на сайті випускової кафедри (<http://surl.li/eglfu>);

3. процедуру реєстрації для вивчення певних вибіркових дисциплін, яка здійснюється здобувачами з використанням інформаційного сервісу «Особистий кабінет» для освітнього ступеня «бакалавр» - щорічно до 30 березня на наступний навчальний рік.

За результатами вибору групи (потоки) формуються з урахуванням мінімальних та максимальних обмежень, встановлених каталогом вибіркових дисциплін. У разі несформованості групи здобувачі можуть реалізувати своє право на вільний вибір дисциплін через навчання з використанням електронних ресурсів (OCW СумДУ <https://bit.ly/3MJLsBl>, дистанційні курси <https://bit.ly/37mEwKa>, масові он-лайн курси <https://bit.ly/3CwSQLH> тощо) під керівництвом викладача.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Обов'язковим компонентом ОП Історія є археологічна/музейна/архівна і педагогічна практики (OK29 і OK30).

Обсяг обох практик по 5 кредитів ЄКТС. Під час проходження OK29 здобувачі формують загальні компетентності ЗК7 та спеціальні СК11, СК12, що забезпечуються результатами ПРН5, ПРН8-11 <http://surl.li/eiabo>. За OK30 здобувачі формують компетентності ЗК2, ЗК4, ЗК9 та СК3, СК5, і забезпечують результати ПРН8, ПРН10, ПРН14. Практика педагогічна здійснюється згідно з навч. планом, програмою і метод. рекомендаціями <http://surl.li/eixdz>, <http://surl.li/eixek>. Бази практик затверджено договорами та меморандумами (<http://surl.li/egndh>) з Державним історико-культурним заповідником «Посулля», Державним історико-культурним заповідником у м.Путівлі, НДЦ «Рятівна археологічна служба» Інституту археології НАНУ в м.Львів, КЗ Сумської облради «Сумський обласний краєзнавчий музей», Сумським закладом ЗСО 1-3 ступенів №19, Сумським закладом ЗСО 1-3 ступенів №21, Держархівом Сумської області.

З урахуванням освітніх, наукових потреб здобувачів можуть укладатись індивідуальні договори на практику з організацією, установою, що забезпечить отримання результатів навчання під час практики. За даними опитування у 2021-22 рр. (<http://surl.li/egned>) переважна більшість респондентів позитивно оцінили якість практичної підготовки в рамках ОП. Практико-орієнтоване навчання ОП на базі освітніх, наукових, культурних установ(<http://surl.li/ehdcc>, <http://surl.li/ejuct>, <http://surl.li/eiaf>).

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Навчання на ОП Історія дає змогу здобувачам набути соціальних навичок, які є актуальними для історика: комунікабельність (OK1, OK2, OK4, OK6), вміння аргументовано доводити власну думку (OK5, OK18-19, OK21-22), вміння працювати в команді (OK1, OK3, OK19-20), навички критичного мислення (OK9-17, OK23-28), креативність (OK8, OK26). Ці навички відображені у компетенціях ЗК3-5, ЗК7, ЗК9-10, СК1, СК3, СК11 та у програмних результатах навчання ПРН6, ПРН8-12, ПРН14. Розвитку «soft skills» сприяє використання наступних методів навчання: навчальна дискусія/дебати, мозковий штурм, аналіз конкретних ситуацій, комбіноване семінарське заняття (доповіді, повідомлення з подальшим обговоренням), обмін думками, парна робота та робота в малих групах. Крім того, виконання кваліфікаційної роботи дозволяє розвивати наступні «soft skills» – креативність (здатність генерувати нові ідеї для вирішення конкретних проблем), здатність логічно й системно мислити (аналіз, синтез, критичне оцінювання інформації); управлінські навички (цілепокладання, планування), які реалізуються шляхом вільного вибору тематики робіт, самостійного підбору та опрацювання матеріалу відповідно до обраної теми, проведення історичного дослідження. Набуття соціальних навичок забезпечується через участь в наукових конференціях, конкурсах, науковому гуртку «Історичні студії», спілкування з запрошеними фахівцями тощо. Проходження виробничих практик допомагає вдосконалити комунікативні та соціальні навички здобувачів.

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Професійний стандарт зі спеціальності 032 "Історія та археологія" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відсутній.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною

роботою)?

Загальні вимоги до організації СРС задекларовані в Положенні про організацію освітнього процесу в СумДУ (підрозділ 6.3) <http://surl.li/fezf> та інших нормативних актах. Аналіз розподілу навчального навантаження за ОП «Історія» в розрізі видів навчальної роботи передбачає аудиторну роботу – 1680 год. (30 %), СРС – 3870 год (70 %). Обсяг годин, відведених на СРС в межах ОК за циклом загальної підготовки в середньому складає 71%; за циклом фахової підготовки – 64% (залежно від курсу, чим враховано здатність до автономного навчання, і особливостей ОК). Середнє тижневе аудиторне навантаження на 1-2-му курсі становить 21 год., на 3-4 курсі – 19 год.

Для підвищення ефективності освоєння матеріалу, передбаченого для самостійного вивчення, використовуються відкриті електронні навчальні ресурси СумДУ <https://elearning.sumdu.edu.ua/>, електронний інституційний репозитарій університету <https://essuir.sumdu.edu.ua/> та інші відкриті освітні ресурси. Для організації СРС за дисциплінами ОП передбачені консультації викладачів <http://surl.li/ehhni>

Для з'ясування реального обсягу навантаження здобувачів використовується їх анкетування щодо якості ОП. Під час опитування в 2022 р. респонденти ОП продемонстрували задоволеність обсягом аудиторного навантаження та відмітили, що їм вистачає часу для виконання завдань самостійної роботи (<http://surl.li/egned>), <http://surl.li/eiwwh> Статистична інформація з опитування системно аналізується на засіданнях РППГ та Ради з якості ННІ права.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

СумДУ є учасником пілотного проекту МОН України (наказ №1296 від 15.10.2019р.) тривалістю до 2023р. Відповідно в ЗВО проходить процес розробки організаційно-методичного забезпечення із запровадження дуальної форми здобуття освіти (Рішення Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти від 30.06.2020 р. <http://surl.li/ffme>).

За ОП Історія реалізуються окремі елементи дуальної освіти. Зокрема, здобувачі можуть поєднувати навчання з роботою за фахом відповідно до Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком (<http://surl.li/ffcz>). Елементи дуальної освіти для здобувачів ОП Історія реалізуються як залучення до НДР роботи випускової кафедри з оплатою праці: О.Курінной (гр. ІС-01, проведення польових досліджень щодо вивчення номінативної та ідентифікаційної функцій державної мови серед її носіїв у різних регіонах Північно-Східної України; проведення фокус-групових досліджень та дискусій в рамках договору № БФ/23-2021, цивільно-правовий договір № БФ/23-2021/П2); Є.Гапченко (гр. ІС-01, збирання та упорядкування матеріалів про приватне музейництво в Україні, цивільно-правовий договір №55.50-2021.СП/01/П3); К.Мурашко (гр. ІС-01, збирання та упорядкування матеріалів про археологічні дослідження на Битицькому городищі, цивільно-правовий договір №55.50-2021.СП/01/П1). Таким чином, реалізація зазначених елементів дуальної освіти сприяє підвищенню якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти ОП відповідно до реальних вимог ринку праці.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://vstup.sumdu.edu.ua/pryymalna-komisiya-informuye.html>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Інформація, щодо вступу на навчання за ОП «Історія» розміщена в «Правилах прийому...» СумДУ <http://surl.li/bhqit> та оприлюднена на офіційному веб-сайті <https://vstup.sumdu.edu.ua/>

Вступ здійснюється на підставі конкурсного відбору осіб на основі повної загальної середньої освіти за балами сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання. Зважаючи на військовий стан абітурієнти на здобуття ступеня вищої освіти бакалавра за спеціальністю 032 подають Національний мультипредметний тест 2022 р. з ваговими коефіцієнтами – Українська мова (0,25), Математика (0,25), Історія України (0,5) та мотиваційний лист, що оцінюється за критеріями <http://surl.li/egtvr>

Замість результатів НМТ абітурієнти можуть подавати сертифікати ЗНО 2019-2021 рр. (згідно Правил прийому до СумДУ відповідних років) з трьох предметів: Сертифікати 2019-20 рр. – Українська мова та література (0,3), Історія України (0,4), Географія або Іноземна мова (0,2). Сертифікати 2021 р. - Українська мова та література (0,3), Історія України (0,4), Математика або Іноземна мова або Біологія або Географія або Фізика або Хімія (0,2).

Викладачі кафедри історії здійснюють підготовку абітурієнтів котрі готуються здавати ЗНО з історії України <http://surl.li/eaхnt>

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюються відповідними нормативними документами: Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ <http://surl.li/fezf> Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти <http://surl.li/ffmg> Доступність визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, реалізується через прозорі механізми процедури перезарахування освітніх компонент.

Відповідно до зазначеної нормативної бази СумДУ, визнання результатів навчання та перезарахування освітніх компонент здійснюється на основі укладеного договору про навчання (стажування) за програмою академічної

мобільності. Перезарахування результатів навчання здійснюється директором ННІ права згідно програми академічної мобільності, затвердженої у встановленому порядку, відповідно до наданої академічної довідки або аналогічного документу, отриманого здобувачем вищої освіти в іншому закладі освіти. Переведення, поновлення здобувачів з інших ЗВО (внутрішнього переведення між програмами, спеціальностями, факультетами) і визнання результатів навчання регламентуються Положенням про переведення, відрахування та поновлення здобувачів у СумДУ <http://surl.li/egtxa>

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

За час реалізації ОП здобувачка Мурашко Катерина Олександрівна (група ІС-91) пройшла короткострокову програму навчання на денній формі в Українському католицькому університеті з 30.03.2022 р. по 20.06.2022 р. прослухавши «Європейське воєнне мистецтво у «довгому» ХІХ ст.: вибрані аспекти». За результатами навчання отримала академічну довідку за кількістю 3-х кредитів ЄКТС та 95(А) бальною оцінкою. Результати були враховані у вибірковій дисципліні «Історія військового мистецтва».

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів неформального навчання регламентується наказом ректора № 0708-І від 25.10.2022 Порядок визнання у Сумському державному університеті результатів неформального та/або інформального навчання здобувачів <http://surl.li/dxcfc>

Перезарахування здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження досягнення здобувачем результатів навчання, передбачених ОП, за якою він навчається.

Для перезарахування результатів здобувач подає до випускової кафедри освітню декларацію та документи, що підтверджують участь у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи; опис заходу неформальної освіти тощо).

На підставі цього відповідним розпорядженням формується комісія під головуванням завідувача кафедри у складі не менше трьох осіб з числа членів РПГ групи відповідної освітньої програми (з обов'язковим включенням до складу комісії гаранта освітньої програми) та групи забезпечення спеціальності, які обізнані у предметі оцінювання. Якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим ОП, комісія приймає рішення про визнання результатів неформального навчання заявника.

Відповідна нормативна інформація є у вільному доступі на сайті СумДУ, доводиться здобувачам на вступних лекціях у перший день навчання, через систему електронних особистих кабінетів.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

У 2021 р. здобувачі освітньої програми Гудзь Марк Романович (група ІС-11) та Курінной Олександр Станіславович (група ІС-01) пройшли Міжнародний воркшоп (тренінг) «NATO in 2030: opportunities, threats and cooperation», підтвердивши навчання отриманими сертифікатами від NATO Information and Documentation Centre in Ukraine. За результатами навчання вони розширили компетентність використання іноземної мови у професійній діяльності ведення словесного спілкування під час бесід й диспутів. Комісія перезарахувала кожному здобувачу результати неформальної освіти у ОК1.Іноземна мова.

Здобувачка Мурашко Катерина Олександрівна (група ІС-91) була слухачкою «Онлайн-курсу по роботі з архівами КГБ «Розсекречені»» та отримала Сертифікат про закінчення від Студії онлайн-освіта EdEra. Під час навчання розширила компетентність роботи з архівними джерелами. Комісія перезарахувала результати неформальної освіти у ОК14. Історія України Новітньої доби.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Забезпечується узгодженість між програмними результатами навчання, методами навчання і викладання. Виконуються рекомендації Довідника користувача ЄКТС, де конструктивне узгодження результатів навчання, видів навчальної діяльності та оцінювання є невід'ємною вимогою до ОП. Відповідність методів навчання й викладання результатам навчання за окремим ОК та результатам навчання за ОП обґрунтовується у робочих програмах дисциплін.

Навчання і викладання за ОП передбачає:

переважно проблемний характер лекцій ОК11,14-15,17,23-25 з використанням мультимедійної техніки ОК10,13,22, інтерактивні лекції ОК2-5,8-9,16,18,20-21,26-28, онлайн лекції в період карантину та військового стану;

практико-орієнтоване навчання на базі освітніх, наукових, культурних установ ОК29,30, навчання на основі досліджень ОК31;

практичні заняття із застосуванням пошуково-дослідницьких завдань ОК9,16,27-28 та дослідницької роботи ОК15,17-19,21,23-26; навчальних дискусій, дебатів ОК2-4,7; мозкового штурму ОК2-4 та роботи в малих групах ОК1; метод демонстрації ОК8,10,14; семінарських занять проблемного характеру ОК2,4-5,9,11,15-19,23,25-28. Акцент робиться на особистісному саморозвитку, груповій роботі, вмінні презентувати результати, що сприяє формуванню розуміння і

готовності до продовження самоосвіти впродовж життя;
за організаційними формами (в час карантину і воєнного стану): навчання з використанням власних мобільних пристроїв ОК 1-9, ОК 10-28, технологій електронного навчання MiX ОК6,9,11-12,14,18,20,26,27.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентроване навчання є основою для ОП Історія та передбачає: можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій; акцент на критичному й аналітичному навчанні; рефлексивний підхід до процесів навчання й викладання. Втілення студентоцентризму навчання передбачає: повагу й увагу до розмаїтості здобувачів та їхніх потреб через гнучкі навчальні траєкторії; використання різноманітних педагогічних методів; заохочення відчуття незалежності поряд із забезпеченням наставництва і підтримки з боку викладача. Вибір методів навчання обумовлений формуванням у здобувачів здатності самостійно і творчо застосовувати отримані навички та знання при вирішенні прикладних завдань. Рівень задоволеності формами і методами навчання та викладання визначається через опитування здобувачів щодо: 1)якості освітніх програм; 2)якості організації освітньої діяльності при вивченні ОК. За результатами оцінювання якості ОП у 2021-2022рр. більшість респондентів продемонстрували задоволеність формами та методами навчання і викладання <http://surl.li/egned>, <http://surl.li/eiwwh>
За результатами оцінювання якості організації освітньої діяльності узагальнюючий показник якості викладачів за даною ОП за 2021-2022 н.р. становить 100–85,83%, що відповідає рівням Високий, Вище середнього та Середній, і свідчить про задоволеність здобувачів методами навчання і викладання. Викладачі кафедри історії С.Дегтярьов, А.Зякун, Н.Лобко, В.Король стали переможцями конкурсу «Кращий викладач очима студентів» 2022р.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Принципи академічної свободи в СумДУ забезпечуються Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fezf>). Викладачі мають право на свободу викладання та обговорення, свободу обирати теми для наукових досліджень, свободу поширення і публікацій результатів наукових досліджень, свободу участі в професійних або представницьких академічних органах. Викладач не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до здобувачів. Види навчальних занять, що застосовуються, наводяться у навчальному плані, робочій програмі та силабусі навчальної дисципліни. Тому викладач може обирати найдоцільніші методи навчання для якісного досягнення програмних результатів навчання. Принципи академічної свободи реалізуються у праві здобувача отримувати знання згідно зі своїми нахилами та потребами. Здобувачі освіти є вільними у виборі тем індивідуальних завдань, курсових робіт, кваліфікаційної роботи, напрямів наукових досліджень. Правом вибору наукового керівника. Реалізуючи певні методи навчання в освітньому процесі, викладачі сприяють вільним висловлюванням здобувачем своєї точки зору, ставлення до певних процесів та явищ. За наявності іншої точки зору, здобувач має аргументовано її довести. При вивченні дисциплін використовується методологічне розмаїття, плюралізм наукових концепцій, що сприяє формуванню у здобувача власних наукових поглядів.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

На сайті СумДУ <http://surl.li/ktwi> у вільному доступі розміщена вся необхідна інформація щодо організації та змісту освітнього процесу за ОП: профіль у каталозі СумДУ (<http://surl.li/ffbo>) – для чіткого визначення й розуміння, який освітній компонент формує певний програмний результат; каталог курсів, що містить інформацію про всі освітні компоненти всіх ОП СумДУ <http://surl.li/ktwl> з можливістю адаптивного відбору користувачем за певними критеріями; каталоги вибіркових дисциплін; графіки навчального процесу тощо. Відповідно до нормативної бази СумДУ основну інформацію про навчальну дисципліну (цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання) містять силабуси, розміщені у вільному доступі на сайті СумДУ (<https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/catalog>) та сайті кафедри <http://surl.li/egusm>. Також доступ до силабуса та навчально-методичного забезпечення надається кожним викладачем окремо за власними комунікаційними каналами, наприклад, курси в системі MiX (<https://mix.sumdu.edu.ua/>). Використовуються також канали в месенджерах, особистий кабінет. Крім того, діють спеціалізовані електронні ресурси СумДУ, що містять навчально-методичні матеріали дисциплін, зокрема інституційний репозитарій (<https://essuir.sumdu.edu.ua/>), електронна бібліотека (<http://surl.li/ffod>), системи OCW (<https://ocw.sumdu.edu.ua/>).

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Для забезпечення навчання на основі досліджень, поєднання науково-дослідної й навчальної роботи у СумДУ сформовано відповідну нормативну базу, зокрема рішення Ради з якості з питання: «Стан залучення здобувачів вищої освіти до наукової діяльності та заходи щодо її активізації» від 12.05.2022р. <http://surl.li/cydxn>. За допомогою інноваційного навчання викладачі зменшують розрив між освітньою та науковою компонентами, поєднуючи навчання і наукову діяльність за принципом «досліджуючи навчаю». Залучення здобувачів до досліджень здійснюється шляхом інтеграції наукової й навчальної роботи в межах компонентів ОП, включаючи: предметні конкурси наукових робіт, виконання курсових, кваліфікаційних робіт, застосування дослідницьких методів навчання (дослідницької роботи, пошуково-дослідницького завдання); написання наукових статей. Для долучення здобувачів до наукової роботи кафедрою історії згідно з положенням про діяльність молодіжних наукових творчих об'єднань у СумДУ створено науковий гурток «Історичні студії» <http://surl.li/eiach>, <http://surl.li/eiacl>, <http://surl.li/eiacp>,

<http://surl.li/eguts>. Здобувачі представляють результати наукових досліджень на сторінках двох фахових видань кафедри <http://surl.li/eixrk>. Керівництво науковою роботою здобувачів здійснюється як у межах навчальних дисциплін, так і індивідуально з урахуванням спільних наукових інтересів <http://surl.li/eguzj>

Формами поєднання навчання і досліджень здобувачів за ОП є:

1) участь у конференціях університетського, всеукраїнського і міжнародного рівнів («Перший крок у науку»

<http://surl.li/eguwt> «Суспільно-політичні процеси на українських землях: історія, проблеми, перспективи»

<http://surl.li/eixvv> та ін. <http://surl.li/eguwj>, <http://surl.li/eguwv>

2) участь у роботі над кафедральною науково-дослідною темою «Суспільно-політичне життя та повсякдення на українських землях» (№ держ. реєстр. 0120U105071);

3) участь в НДР з оплатою праці: О. Курінної (гр. ІС-01, проведення польових досліджень щодо вивчення номінативної та ідентифікаційної функцій державної мови серед її носіїв у різних регіонах Північно-Східної України; проведення фокус-групових досліджень та дискусій в рамках договору № БФ/23-2021, цивільно-правовий договір № БФ/23-2021/П2); Є. Гапченко (гр. ІС-01, збирання та упорядкування матеріалів про приватне музейництво в Україні, цивільно-правовий договір № 55.50-2021.СП/01/П3); К. Мурашко (гр. ІС-91, збирання та упорядкування матеріалів про археологічні дослідження на Битицькому городищі, цивільно-правовий договір № 55.50-2021.СП/01/П1);

4) участь здобувачів у I та II етапах всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт: у 2021 р. за напрямом «Історія та археологія» Курінної О. II місце (м. Переяслав (наук. кер. В. Власенко) <http://surl.li/eguxl>

Здобувачам надається можливість навчання за індивідуальним навчальним планом з поглибленою науковою складовою відповідно до Положення про індивідуальну підготовку студентів за навчальним планом із поглибленою науковою складовою <http://surl.li/eguvx>

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У СумДУ сформовані вимоги щодо укладання робочої програми дисципліни <http://surl.li/ffog>. Відповідно робочі програми навчальних дисциплін (далі РП НД) мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу ОП. Перегляд РП НД здійснюється за ініціативою робочої проектною групи ОП, стейкхолдерів або за ініціативою кафедр.

ОП Історія належить до галузі знань 03 Гуманітарні науки, яка чутливо реагує на внутрішні та зовнішні виклики сьогодення, тому виникає потреба періодичного часткового або повного оновлення змісту ОК з урахуванням зазначених тенденцій. Враховуючи це, викладачі постійно проводять системну роботу щодо оновлення змісту освітніх компонентів, особливо у тій частині що стосується тенденцій розвитку історичної науки, археології останніх років, з урахуванням змін в українському суспільстві та міжнародній політиці. Зокрема, у цьому році, зміст ОК14. «Історія України Новітньої доби» було розширено у частині змісту теми «Сучасна Україна». В ОК10. «Давня та середньовічна історія України» та ОК12. «Історія України Нового часу» посилено акцент на державницько-політичному змістовому компоненті тем. У ОК17. «Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки» та ОК24. «Історія країн Центральної та Східної Європи» розширено вивчення суспільно-політичних процесів в цих країнах враховуючи сучасний контекст подій 2021-2022 рр. Оновлення навчально-методичної бази дозволило удосконалити зміст ресурсного забезпечення усіх ОК.

Оновлення змісту ОК забезпечується шляхом: урахування пропозицій стейкхолдерів, передусім, представників ринку праці; урахування законодавчих документів; участі викладачів у міжнародних і вітчизняних наукових заходах, стажуваннях (Дегтярьов С. міжнародна програма стажування «Innovations in the Field of Higher and Vocational Education in the Conditions of Digital Transformation», Варненський вільний університет ім. Чорноризця Храбра, Болгарія Certificate Reg. № BG10554/27.06.2021); Завгородня В. міжнародна програма стажування «Права людини і економічне співробітництво» Варненський вільний університет ім. Чорноризця Храбра (Болгарія). Сертифікат № BG9532/27.06.2021); Зякун А. міжнародне науково-педагогічне стажування Куявський університет у Влоцлавеку (Республіка Польща) «Європейський підхід та його українська модернізація в підготовці викладачів у галузі історичних, політологічних, філософських та соціологічних наук». Сертифікат № SSI-61704-KSW від 17.10.2021р.); Золотова С. Метрополітний університет (м. Прага, Чеська республіка). Програма «Сучасні методи навчання, науково-педагогічний розвиток, дистанційна освіта та міжкультурна комунікація в системі загальноєвропейського освітнього простору», 2019р.); участі викладачів у виконанні НДР за профілем спеціальності.

Результати напрацювань узагальнені у наукових статтях, у т.ч. виданнях, що входять до баз Scopus та WoS, монографіях, посібниках, що надалі використовуються для оновлення змісту освітніх компонентів, тематики курсових та кваліфікаційних робіт.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Модель закладу освіти, яка реалізується, визначає бачення СумДУ як інноваційного рейтингового університету з ідеологією дослідницького закладу. Більшість національних та міжнародних рейтингів відзначають СумДУ у групі лідерів серед ЗВО України. Університет входить до світових рейтингів THE World University Rankings 2020, QS World University Rankings та ARWU.

Освітньо-наукова діяльність за ОП Історія узгоджена зі Стратегією інтернаціоналізації СумДУ на 2019-2025 рр. <http://surl.li/ffde>, зокрема:

посилення іншомовної підготовки здобувачів і НПП;

міжнародного обміну викладачами: залучення польського фахівця, доктора Матеуша Каміонка до викладання ОК7.

Євроінтеграція і цінності Європейського Союзу;

спільної з іноземними партнерами наукової діяльності <http://surl.li/ehbgy>

публікації наукових статей у співавторстві з іноземними авторами у закордонних наукових виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз Scopus, WoS, Index Copernicus (близько 30 статей Scopus та/або WoS (Q1 та Q2 розміщені в репозитарії університету);

участі здобувачів і НПП у міжнародних грантових проєктах: Erasmus+ Programme Project number and name: 101098859 - EU4Migration. Project duration: 36 months (2022-2025), виконавець А.В. Гончаренко.

Здобувачі та НПП мають доступ до баз даних Scopus, WoS, Springer Nature, тематичних ресурсів вільного доступу. Регулярно надається тестовий доступ до повнотекстових електронних ресурсів міжнародних баз даних (<https://bit.ly/3o8Dh6K>).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти визначена Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fezf>). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів у межах освітніх компонентів ОП є чіткими, зрозумілими, надають можливість встановити досягнення здобувачем результатів навчання та своєчасно доводяться до здобувачів. Форми контрольних заходів навчальних дисциплін визначено в ОП, навчальному плані підготовки бакалаврів спеціальності 032 Історія та археологія та силабусах навчальних дисциплін.

Форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання, адже при укладанні робочих навчальних програм їх зміст узгоджується з результатами дисципліни та результатами навчання. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються: ґрунтовним підходом кафедри до їх планування і формулювання; обов'язковим узгодженням результатів навчання, видів навчальної діяльності та оцінювання; наскрізною роз'яснювальною роботою зі здобувачами, в тому числі щодо технологій контрольних заходів, графіку та граничних дат контрольних заходів тощо.

З огляду на воєнний стан в Україні в СумДУ запроваджено змішана форма організації навчального процесу, що передбачає адаптацію поточного й підсумкового оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти, зокрема з використанням системи MIX (<https://mix.sumdu.edu.ua/>)

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти визначена Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fezf>). Організація атестації здобувачів вищої освіти та правила їх проведення у СумДУ регламентується Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій СумДУ з атестації здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/ffot>).

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів у межах ОК ОП Історія є чіткими, зрозумілими завдяки тому, що на етапі укладання робочих програм форми контрольних заходів відповідають результатам дисциплін, скорельованим з ПРН. Методи та критерії оцінювання чітко описуються у робочих програмах за кожним освітнім компонентом ОП. Сумативне оцінювання проводиться у формі письмових іспитів з навчальних дисциплін, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих ОК (письмові есеї, презентації, тестування тощо), захист курсових робіт, звітів з археологічної/музейної/архівної та педагогічної практик, кваліфікаційної роботи бакалавра.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання, а також порядок інформування здобувачів вищої освіти регламентуються відповідною нормативною базою СумДУ та надається здобувачам вищої освіти у каталозі курсів на головному сайті СумДУ (<https://bit.ly/3KSv4gN>) на початку навчального року. До першокурсників принципи формування та оприлюднення відповідної інформації доводиться у перший навчальний день на вступній лекції «Організація освітнього процесу». На першому занятті з дисципліни викладач надає здобувачам вищої освіти силабус та регламент з переліком контрольних заходів та критеріями їх оцінювання, розміщених в каталозі курсів та на сайті кафедри <http://surl.li/ehcgv>

Розклад занять можна дізнатися через «Особистий кабінет» на сайті СумДУ <https://cabinet.sumdu.edu.ua/> або за допомогою спеціального додатка у смартфоні.

Графік проведення екзаменаційної сесії оприлюднюється не пізніше ніж за місяць до початку сесії.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

За ОП «Історія» передбачено проведення атестації у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи. Це відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Тематика кваліфікаційних робіт <http://surl.li/eiylo> відповідає предметній області спеціальності з урахуванням профілю ОП, враховує сучасні тенденції розвитку спеціальності, формується з урахуванням зауважень роботодавців та індивідуальних інтересів здобувачів. Вимоги щодо змісту і структури кваліфікаційної роботи визначені методичними рекомендаціями <http://surl.li/eiylo>

Атестація здобувачів здійснюється відкрито і публічно екзаменаційною комісією для встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти. Порядок проведення атестації, створення та організація роботи екзаменаційних комісій з атестації визначені

в Положенні про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій СумДУ з атестації здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/ffot>). За ОП передбачено складання здобувачем кваліфікаційного іспиту з іноземної мови з метою встановлення рівня сформованості вмінь та практичних навичок спілкування з професійних питань, включаючи усну і письмову комунікацію однією з поширених європейських мов.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється окремими пунктами Положення про організацію освітнього процесу <https://bit.ly/3FZfLiL>, які передбачають проведення поточного й підсумкового контролю. До видів підсумкового контролю відносяться модульні контрольні роботи, що проводяться в межах вивчення модулів окремих дисциплін, завдання до них складаються викладачем, їх зразки містяться в навчально-методичному комплексі навчальної дисципліни. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів у межах окремої дисципліни визначаються регламентом й доводяться до відома здобувачів на першому занятті. Питання про достатність інформування здобувачів щодо форм контрольних заходів, критеріїв оцінювання, а також дотримання їх викладачем включені до анкети щодо оцінювання якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін. Всі зауваження з боку здобувачів щодо дотримання процедури проведення контрольних заходів аналізуються гарантом ОП Історія.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність викладачів при проведенні екзаменів забезпечується проведенням лише письмових екзаменів або тестових процедур.

Кожний семестр відбувається опитування студентів стосовно організації навчального процесу кожної дисципліни за допомогою електронних кабінетів.

Студентським самоврядуванням кожного інституту (факультету) проводиться конференція «Навчальний процес очима студентів», в ННІ права такий захід пройшов 02.11.2022р. <http://surl.li/ehyqx>, <http://surl.li/ehyqy>; «Віч-на-віч з ректором» <http://surl.li/dwwaj>, на яких обговорюються проблемні питання.

Основною процедурою запобігання конфлікту інтересів відповідно до наказу ректора «Про заходи щодо запобігання корупції» (<http://surl.li/ffbd>) є усунення від прийняття рішень та вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів. На ОП «Історія» не було випадків врегулювання конфлікту інтересів. В разі потреби, з метою усунення суб'єктивізму, застосовується перевірка екзаменаційних робіт викладачем, який не здійснював поточний контроль з дисципліни.

Зазначені вище процедури сприяють усуненню конфлікту інтересів та забезпечують об'єктивність екзаменаторів.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Можливість та процедури повторного проходження модульних контрольних робіт визначаються регламентом кожної дисципліни, який доводиться до відома здобувачів на початку семестру і впродовж періоду викладання дисципліни не змінюється.

Правила перескладання підсумкового контролю у разі отримання незадовільної оцінки регламентується Положенням про організацію освітнього процесу <http://surl.li/fezf> та передбачають можливість дворазового перескладання – перший раз викладачу, другий раз комісії. Цей порядок передбачає стандартні етапи: ознайомлення з графіком перескладання, отримання індивідуального екзаменаційного листка, перескладання за стандартними процедурами. Перескладання контрольних заходів з метою підвищення позитивної оцінки, як правило, не допускається. Здобувачам, які одержали під час семестрового контролю у встановлені розкладом терміни одну або дві незадовільні оцінки з поважних причин (через хворобу, сімейні обставини, тривалі службові відраджень тощо), дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного навчального року. На основі цих правил формуються критерії оцінювання та відповідні процедури за дисциплінами ОП «Історія», які визначаються робочими програмами та регламентами дисциплін.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ (<http://surl.li/fezf>). У разі незгоди з оцінкою контрольних заходів (модульного (у разі його передбачення), семестрового (залік, диференційований залік, екзамен) та атестації (кваліфікаційний екзамен, захист кваліфікаційної роботи)) здобувач вищої освіти має право подати апеляцію.

Апеляція подається особисто здобувачем вищої освіти на ім'я директора ННІ права в день проведення контрольних заходів або оголошення його результатів, але не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів. У разі надходження апеляції розпорядженням директора за його головуванням створюється комісія, члени якої вивчають обставини скарги та визначають, чи були порушення при проведенні атестації. Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом. У разі встановлення апеляційною комісією порушень під час проведення атестації, які вплинули на результати оцінювання, за її рішенням змінюється оцінка. Подібних випадків на ОП 032 «Історія та археологія» ще не траплялося.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Відповідним рішенням Ради із забезпечення якості вищої освіти СумДУ <http://surl.li/dxscxb> визначено основні заходи системної роботи із завершення розробки та подальшої імплементації університетської системи забезпечення академічної доброчесності в освітню і наукову діяльність. На виконання цього рішення нормативна база (<https://bit.ly/3EVTLFQ>) включає комплекс документів, із забезпечення кадемдоброчесності. Політика та стандарти дотримання академдоброчесності визначені Кодексом академічної доброчесності (<https://bit.ly/3yOZtH3>), процедури дотримання академічної доброчесності – Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://bit.ly/31ZXOLZ>), Методичною інструкцією щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (<https://bit.ly/3m3i5OJ>), наказами «Щодо створення університетської Комісії з етики та управління конфліктами», «Про підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу».

Зміни і доповнення до вказаних нормативних документів обговорюються та затверджуються на засіданні Вченої ради університету. Факт ознайомлення усіх категорій здобувачів вищої освіти та співробітників університету з Кодексом та їх зобов'язання щодо його дотримання фіксується підписанням вказаними категоріями Декларації про дотримання академічної доброчесності в особистих кабінетах.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Перевірка всіх видів письмових робіт за ОП Історія - звітів про науково-дослідну роботу, наукових публікацій, конкурсних, курсових та кваліфікаційних робіт тощо здобувачів на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передує процедурам їх розгляду. Алгоритм перевірки на наявність ознак академічного плагіату визначається Додатком до Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://bit.ly/31ZXOLZ>).

Технологічним інструментом протидії порушенню академічної доброчесності у вигляді академічного плагіату служить програма «StrikePlagiarism», яка використовується на умовах договору співпраці Університету з компанією ТОВ «Плагіат». Технічним адміністратором та координатором використання системи «StrikePlagiarism» в університеті виступає бібліотека.

Технологічна складова перевірки навчальних і наукових робіт на наявність текстових запозичень визначена відповідною Методичною інструкцією (<https://bit.ly/3m3i5OJ>). Унікальність англійських текстів перевіряється через сервіс Grammarly.

В 2022 р. укладено договір про співпрацю з 2-ма компаніями: з ТОВ «Плагіат» та ТОВ «Антиплагіат» на використання систем «StrikePlagiarism» та «Unicheck» відповідно.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

СумДУ популяризує принципи АД шляхом їх впровадження в освітню діяльність через інформаційно-консультативне супроводження здобувачів на сайті «Академічна доброчесність» <https://bit.ly/3poOIN>; розроблено учбовий онлайн курс "Академічна доброчесність: виклики, дії, успішні історії" <https://bit.ly/3qgHiXa>; цикли вебінарів "Плагіат та його різновиди" <https://bit.ly/329hSCT>, "Спартанці науки: інтервенція академічної доброчесності" <https://bit.ly/3sp40ir>; студентський захід «Академічна доброчесність на варті якісної освіти: готовність №1» <https://bit.ly/3Fdnlje>; СумДУ є учасником проєкту Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти - Academic IQ, який адмініструється Американськими радами з міжнародної освіти. Питання доброчесності, етики та інших цінностей розглядаються зі студентами під час різноманітних заходів, вивчаються в рамках навчальних дисциплін та культивуються на рівні загальноприйнятих відносин в університеті. ОП містить окремий курс ОК2. Основи академічного письма. Застосовується практика популяризаційних матеріалів за тематикою АД для здобувачів з елементами доповненої реальності. СумДУ бере участь у проєкті «Open Practices, Transparency and Integrity for Modern Academia (OPTIMA)» в рамках програми Erasmus+. Університетом також виконується проєкт «With Academic integrity to EU values: step by step to common Europe», в рамках напрямку «Жан Моне» програми Erasmus+. СумДУ є інституційним членом European Network for Academic Integrity <http://surl.li/emekk>.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

У Положенні про академічну доброчесність (<https://bit.ly/3zA83Ko>) зазначені заходи щодо особи, яка порушила академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин. Здобувачі можуть бути притягнені до академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання або повторне проходження контрольної роботи, іспиту, заліку; призначення додаткових контрольних заходів; повторне проходження відповідного ОК; проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання (окрім визначених законодавством); позбавлення права брати участь від імені університету у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо; повідомлення суб'єкта (фізичної або юридичної особи), який здійснює фінансування навчання, потенційних роботодавців, батьків здобувача освіти про вчинене порушення; виключення порушника з наукових проєктів, в яких він приймав участь на час скоєння порушення; виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу, позбавлення академічної стипендії; попередження; відрахування із університету.

Рішення щодо виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може прийматись визначеними в Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин особами, комісіями з академічної доброчесності та/або університетською Комісією з етики та управління конфліктами.

За ОП Історія відповідних ситуацій не зафіксовано.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Кадрове забезпечення за ОП описане за посиланням <http://surl.li/eguee>.

Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) передбачає встановлення додаткових вимог до претендентів, у тому числі щодо виконання критеріїв, які характеризують якість їх науково-дослідної та навчально-методичної діяльності. При проведенні конкурсного відбору претенденти подають Інформаційну довідку щодо відповідності освітньому компоненту освітньої та професійної кваліфікації претендента на заміщення посади (укладення контракту на новий термін) професорсько-викладацького складу та його досягнень <http://surl.li/obur> за затвердженим шаблоном, яка дає змогу всебічно оцінити професійну та академічну кваліфікацію. Показники, визначені довідкою є підставою для визначення терміну контракту науково-педагогічного працівника. Для проведення конкурсного відбору наказом ректора створюється центральна конкурсна комісія. Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності, незалежності, обґрунтованості та об'єктивності прийняття рішень, а також неупередженого ставлення до кандидатів. Прозорість проведення конкурсного відбору забезпечується чіткою формалізацією вимог до претендентів та регламентацією самого процесу, що супроводжується публікацією відповідної інформації на сайті університету та, у визначених випадках, у друкованих ЗМІ.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ (<http://surl.li/fezf>) п.2.5.8.1 «до реалізації ОП можуть залучатись професіонали-практики, представники наукових установ, експерти, які мають належний досвід у відповідній галузі, представники роботодавців».

Формою залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу є проведення теоретичних і практичних занять викладачами-практиками, проведення гостьових лекцій, семінарів, тренінгів. Так в рамках реалізації угоди про співробітництво між СумДУ й Сумським обласним краєзнавчим музеєм науковими співробітниками музею Ж. Ключко та А.Конотоп <http://surl.li/ehdbq> та директором музею В.Терентєвим <http://surl.li/ehdbv> були проведені лекції. Співробітники держархіву Сумської області також залучалися до читання лекцій <http://surl.li/ehdcc>, <http://surl.li/ejuct>. Для організації практичної підготовки здобувачів роботодавці були залучені у якості баз виробничих практик. Зокрема в 2021 та 2022 рр. базою практики ОК 29 були Сумський обласний краєзнавчий музей та Інститут археології НАН України. А базою практики ОК 30 - заклади загальної середньої освіти 1-3 ступенів № 19 та №21 м. Сум.

Згідно п.4.5 Положення про освітні програми вищої освіти СумДУ <http://surl.li/ffqr> роботодавців залучаються до процесів розробки, затвердження, перегляду, оновлення/модернізації ОП й інших процедур забезпечення її якості, як рецензенти та / або експерти, та / або через спеціально створені структури (РПГ ОП, ЕРР).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Професіонали-практики, експерти галузі та представники роботодавців регулярно залучаються до аудиторних занять на ОП Історія <http://surl.li/ehkjh>. До гостьових лекцій запрошуються науковці-дослідники, експерти з історичної освіти, керівники установ, які можуть бути потенційними роботодавцями. Так з лекцією про складний період Руїни та археологічні джерела цієї доби, перед здобувачами, виступив к.і.н., наук. співробітник Інституту прикладної фізики НАН України, археолог Є. Осадчий <http://surl.li/eglon>. Директор Сумського обласного краєзнавчого музею В. Терентєв з рамках лекції розповів про основні аспекти науково-дослідної роботи у музейних установах <http://surl.li/ehdbv>.

З гостьовими лекціями виступали також професіонали інших галузей. Так, 14.04.2021 р. відбулася лекція для здобувачів ОП головного спеціаліста Головної інспекції Міністерства оборони України, колишнього військового дипломата, співробітника Місії України при НАТО у 1999-2002 рр., полковника запасу П.В. Канани на тему «Взаємодія України і НАТО: історія та сучасність» <http://surl.li/ehdhn>. 21.09.2021 р. представниця в Україні Бакинського міжнародного центру мультикультуралізму М. Гончарук прочитала лекцію про концепцію азербайджанського мультикультуралізму та міжкультурний і міжрелігійний діалог в Азербайджані <http://surl.li/ehdhr>. А професор Університету м. Нові Сад (Сербія) Янка Рамач провів онлайн-лекцію «Сербсько-українські взаємини упродовж XII-XVIII ст.» (20.11.2020 р.) <http://surl.li/ehdhu>

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

У СумДУ впроваджено Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у СумДУ (<http://surl.li/kzgt>), де визначено основні форми та види підвищення кваліфікації НПП. Крім того, на сайті Центру розвитку кадрового потенціалу СумДУ наведена інформація щодо можливостей та результатів підвищення кваліфікації (<https://crkp.sumdu.edu.ua/uk/>). НПП кафедри беруть участь у заходах, що сприяють їх професійному розвитку, наприклад: Міжнародне науково-педагогічне стажування в галузі знань «Суспільні науки» на тему «Європейський підхід та його українська модернізація в підготовці викладачів у галузі історичних, політологічних, філософських та соціологічних наук» у Куявському університеті у Влоцлавеку (Республіка Польща) пройшла доц. А.І. Зякун (2021); Міжнародну програму

стажування «Інновації в галузі вищої та професійної освіти в умовах цифрової трансформації» у Варненському вільному університеті ім. Чорноризця Храбра (Болгарія) пройшов завідувач кафедри С.І. Дегтярьов (2021). Доц. В.М. Власенко нагороджений МОН України знаком «Відмінник освіти» другого ступеня (2020). Більшість викладачів, що задіяні на ОП мають сертифікати зі знання англійської мови (рівень B2). Всі викладачі кафедри історії мають підвищення кваліфікації. НПП кафедри обмінюються професійним досвідом з практиками, іншими викладачами на різних заходах: <http://surl.li/ehdmq> та <http://surl.li/ehdmu>

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

СумДУ має ліцензію на підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних працівників за програмами з інноваційної педагогічної діяльності та програмами з електронних засобів та дистанційних технологій навчання (наказ МОНмолодьспорту №2951л від 29.11.2011). Крім цього, Центр розвитку кадрового потенціалу закладу освіти (<http://surl.li/ftsl>) постійно організовує короткострокові програми підвищення викладацької майстерності НПП (<http://surl.li/luna>). З метою активізації діяльності викладачів щодо забезпечення якості вищої освіти, поширення кращого досвіду, додаткової мотивації педагогічних і НПП в СумДУ запроваджено ряд конкурсів: педагогічних інновацій, на кращу колекцію навчальних матеріалів, опублікованих у відкритому доступі (<http://surl.li/ffcj>) на ОСW, на розроблення електронного контенту масових відкритих онлайн-курсів (<http://surl.li/ffps>), «Кращі науково-педагогічні працівники» <http://surl.li/ffcd>, «Кращий викладач очима студентів» (<http://surl.li/ffce>). НПП кафедри історії є розробниками електронного контенту масових відкритих онлайн-курсів: на платформі Open Course Ware розміщено дистанційний онлайн курс "Історія сучасного світу" (автор Король В.М. <http://surl.li/ehkhd>). А також є переможцями конкурсів педагогічних інновацій (С.І. Дегтярьов у 2019 р., 2021 та 2022 рр. <http://surl.li/ehkdq>) та «Кращий викладач очима студентів» (у 2020 р. А.І. Зякун, у 2022 р. С.І. Дегтярьов, А.І. Зякун, Н.В. Лобко, В.М. Король <http://surl.li/ehkci>).

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

У ЗВО проводиться постійна робота над поліпшенням матеріально-технічної бази з урахуванням пропозицій від структурних підрозділів, враховуючи систему субрахунків кафедр. Для досягнення поглиблених теоретичних і практичних знань за ОП Історія в СумДУ створено відповідні матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення <http://surl.li/ektrv>. Навчання здобувачів ОП здійснюється в корпусі Н та К-3 в аудиторіях обладнаних мультимедійними системами. Для практико-орієнтованого навчання залучається Музей історико-краєзнавчих досліджень СумДУ <http://surl.li/ehdna>

Дисципліни ОП в достатній кількості забезпечені навчально-методичною літературою, здобувачі мають постійний доступ до баз даних бібліотеки <http://surl.li/ehyws> через власні пристрої або читальні зали бібліотеки де облаштовані комп'ютеризовані робочі місця. Здійснюється передплата на періодичні видання <http://surl.li/tgrl>. Більша частина кампусу має покриття зонами Wi-Fi (<http://surl.li/ffpv>).

Зазначене вище дозволяє зробити висновок щодо відповідності забезпечення діяльності за ОП Історія вимогам Ліцензійних умов та дає можливість досягати визначених цілей та програмних результатів навчання.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Освітнє середовище, створене в СумДУ включає різноманітну інфраструктуру <http://surl.li/ehdnj> та забезпечує безоплатний доступ НПП і здобувачів до інфраструктури та ресурсів в межах ОП. Згідно Правил користування бібліотекою (<http://surl.li/ffcb>) є доступ до друкованих та електронних інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладання та наукової діяльності як в реальному часі так і віддалено через Електронний каталог (<http://surl.li/ffpt>). Електронна бібліотека СумДУ, представлена електронними виданнями е-каталогу та репозитарію <https://essuir.sumdu.edu.ua/> які поповнюються щорічно. Користувачі мають доступ до електронних міжнародних наукових баз даних (Springer Nature, Scopus, WoS та ін. (в 2022 р. маємо доступ до Research4Life, Coursera). На сайті бібліотеки (<https://library.sumdu.edu.ua/uk/>) систематизовані за галузями знань відкриті освітні ресурси (сайти періодичних видань, тематичних, універсальних баз даних, бібліотек, архівів, репозитаріїв, міжнародних, урядових, громадських організацій тощо). Здобувачі мають вільний та безоплатний доступ до кафедрального обладнання. Виявлення потреб та інтересів здобувачів ОП відбувається шляхом безпосереднього та постійного спілкування НПП та адміністрації зі здобувачами під час освітнього процесу, а рівень їх задоволеності освітнім середовищем СумДУ вивчається шляхом опитування: Звіти за результатами опитування здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» щодо якості освітньої програми «Історія» <http://surl.li/eglf>

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Освітнє середовище СумДУ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів ОП, та дає можливість задовольнити їх потреби та інтереси (веб сторінка «Соціальне обличчя СумДУ» <http://surl.li/ffsg>). Безпечність забезпечується системою заходів щодо охорони праці, дотримання техніки безпеки, санітарних норм та правил, правил протипожежної безпеки, а також налагодженою системою охорони порядку. Стан психічного здоров'я здобувачів та

викладачів підтримується створенням доброзичливої атмосфери співробітництва та дотримання її на всіх рівнях (Кодекс корпоративної культури СумДУ <http://surl.li/ffay>). В університеті діє Психологічна служба СумДУ <http://surl.li/ffrx>, яка при потребі надає безкоштовну підтримку здобувачам та викладачам університету. За час реалізації ОП звернень щодо проблем психічного здоров'я не було.

Для підтримки та допомоги молодим студентським сім'ям створено центр підтримки сім'ї «Студентський лелека» <http://surl.li/ffry>, у якому є можливість залишати дітей на час перебування батьків у СумДУ та надається інформаційна, психологічна, соціально-педагогічна підтримка.

Для забезпечення освітнього середовища, безпечного для життя та здоров'я здобувачів в умовах розповсюдження COVID-19 <http://surl.li/fyts> та військового часу, за наказами ректора були вжиті заходи безпеки, враховуючи рекомендації профільних Міністерств.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти в СумДУ регламентуються нормативними документами, розміщеними на сайті ЗВО. Організаційна підтримка освітнього процесу здобувачів освіти ОП здійснюється навчальним відділом, деканатом та кафедрою історії ННІ права. Для забезпечення належної комунікації зі здобувачами функціонує інститут кураторства. Організацію й координацію виховної роботи разом з кураторами здійснює заступник директора з виховної роботи та роботи в гуртожитках. Ресурсами інформаційної підтримки здобувачів є: офіційний веб-сайт СумДУ <https://sumdu.edu.ua/>, сайт ННІ права <https://law.sumdu.edu.ua/>, сайт кафедри історії <https://history.law.sumdu.edu.ua/>. Здобувачі мають можливість отримувати необхідну інформацію у зручний для себе спосіб: через сайти СумДУ, персональний електронний кабінет, сторінки СумДУ у соціальних мережах. ЗВО здійснює своєчасне і системне надання інформації про конференції, проекти, стажування, різні соціальні заходи та можливість участі в них через веб-сторінки СумДУ.

Освітня підтримка здобувачів на ОП забезпечується шляхом проведення індивідуальних консультацій (графік <http://surl.li/ehhni>), через корпоративну пошту анкеСумДУ та персональних електронних кабінетів здобувачів та викладачів, бібліотечними фондами в онлайн режимі. Діє стартап-центр <https://startup.sumdu.edu.ua/>, на базі якого здобувачам надається всебічна підтримка у реалізації проектів.

Соціальною підтримкою здобувачів опікується студентська профспілка СумДУ і заступник директора ННІ права з виховної роботи та роботи в гуртожитках. Здійснюється соціальний супровід здобувачів, зокрема пільгових категорій, які у встановленому порядку отримують соціальні стипендії. У повному обсязі виконуються зобов'язання ЗВО щодо забезпечення сиріт. До послуг співробітників та здобувачів університетська клініка та позаміський спортивно-оздоровчий центр «Універ» <http://surl.li/ffqb>. Якість підтримки здобувачів досліджується у співпраці з органами студентського самоврядування та їх профспілковими організаціями.

Оцінка рівня задоволеності здобувачів підтримкою при реалізації ОП здійснюється через опитування щодо якості ОП. Результати анкетування обговорюються на засіданнях РППГ, Раді з якості ННІ права та СумДУ та є підставою для прийняття управлінських рішень. Результати опитування здобувачів вищої освіти у 2021 р., 2022 р. <http://surl.li/egned>, <http://surl.li/eiwwh> свідчать про високий рівень задоволеності студентів освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою.

Питання працевлаштування здобувачів та випускників як на рівні університету так і на рівні навчальних структурних підрозділів СумДУ контролює Відділ практики та інтеграційних зв'язків з замовниками кадрів <http://surl.li/eeutw>. Враховуючи, що перший випуск здобувачів за ОП буде в 2023р. цей напрям є відкритим.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Університет створює умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами створюючи інклюзивне освітнє середовище <http://surl.li/ffqe> для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

Інклюзивне навчання здобувачів з особливими потребами передбачає індивідуальне навчання у формі індивідуального графіка у загальних групах (Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у СумДУ <http://surl.li/ffcz>) або навчання в інклюзивних групах (Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти в СумДУ <http://surl.li/ffqg>). Для здобувачів, які не мають можливості відвідувати університет, створені умови для здобуття освіти он-лайн <https://elearning.sumdu.edu.ua/>.

Навчальні корпуси СумДУ та гуртожитки облаштовані пандусами <http://surl.li/ehhzb>, розпочата робота по встановленню підймальних платформ та табличок для аудиторій, надрукованих шрифтом Брайля. Працює психологічна служба та координаційний центр гуманітарної політики <http://surl.li/ehhzh>. Гендерна рівності в університеті забезпечується проектом «Університет, дружній до сім'ї» (<http://leleka.sumdu.edu.ua/uk/>), мета якого створення рівних можливостей в отриманні освіти матерями-здобувачками, зокрема перебування дітей під професійним наглядом на час вирішення батьками питань в університеті.

Серед здобувачів вищої освіти на ОП Історія особи з особливими потребами відсутні.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

СумДУ керується політикою запобігання конфліктним ситуаціям різного походження. В університеті визначено чіткі

механізми та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язані з сексуальним домаганням, дискримінацією та корупцією), діє Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<http://surl.li/ffat>), а також створена на постійній основі Комісія з етики (доброчесності) та управління конфліктами, якій надано повноваження щодо врегулювання взаємовідносин та конфліктів, що виникають при здійсненні освітньої, науково-педагогічної, наукової, науково-технічної діяльності між всіма категоріями співробітників університету, здобувачами вищої освіти та іншими особами.

Виявлення та вирішення конфліктних ситуацій регулюється внутрішніми нормативними документами Кодексом корпоративної культури СумДУ <http://surl.li/ffay>, Кодексом академічної доброчесності <http://surl.li/ffbb>, наказом ректора «Про запобігання корупції» <http://surl.li/ffbd>, Положенням про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін <http://surl.li/ffbe>.

Під час реалізації ОП Історія випадків конфліктних ситуацій, зокрема, скарг пов'язаних із випадками дискримінації, сексуальних домагань або корупції не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Політика та система забезпечення якості вищої освіти СумДУ (<https://bit.ly/34F5YBN>, <https://bit.ly/3gHCSUC>) формують нормативну основу для процедур забезпечення якості ОП. Розробка, затвердження, моніторинг, перегляд ОП регулюються Положенням про освітні програми (<https://bit.ly/3Jnf6Ko>), Методичною інструкцією «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм» (<https://bit.ly/3GGFSLK>).

Відповідно до нормативної бази СумДУ та рекомендацій Ради із забезпечення якості відбувається перегляд та оновлення/модернізація ОП за його результатами.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Перегляд та оновлення/модернізація ОП Історія здійснюється відповідно до нормативної бази СумДУ та рекомендацій Ради із забезпечення якості освіти. ОП може щорічно оновлюватися в частині всіх компонентів, крім цілей, загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання, передбачених стандартом і профілем ОП. Підставами для оновлення є: пропозиції РПГ, викладачів, здобувачів, їх представницьких органів; висновки експертної ради роботодавців; рекомендації інших зовнішніх стейкхолдерів; результати опитувань стейкхолдерів; зміни ресурсних умов реалізації ОП. Результати оновлення відображаються в елементах ОП (навчальному плані, робочих програмах дисциплін, програмах практик, тематиці курсових і кваліфікаційних робіт). Модернізація ОП передбачає зміни в її змісті та умовах реалізації, і може стосуватись усіх її компонентів та здійснюється: у разі зміни Національної рамки кваліфікацій, стандартів вищої освіти; за результатами зовнішньої/внутрішньої оцінки якості; за ініціативою керівництва СумДУ, ННІ права в разі аналізу динаміки набору здобувачів; за ініціативою гаранта ОП або РПГ за відсутності набору абітурієнтів на ОП; з ініціативи ключових стейкхолдерів для врахування змін, що відбулися в науковому полі, на ринку освітніх послуг чи ринку праці. Модернізована ОП проходить повторне затвердження.

За результатами останнього перегляду до ОП Історія внесено такі зміни: внесено додаткові програмні результати навчання ПРН16; в ОК6 змінено форму підсумкового контролю з диф.заліка на іспит; за ОК24 збільшено кількість кредитів з 5 до 10; ОК27 «Історія наукової думки: гуманітаристика» вилучено; ОК9 з 2-го семестру перенесено на 4, а ОК8 з 8-го на 2 семестр; в атестацію за ОП додано кваліфікаційний іспит з іноземної мови.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Здобувачі беруть участь у процедурах забезпечення якості через членство в органах самоврядування, Раді із забезпечення якості СумДУ та Раді забезпечення якості ННІ права, у роботі РПГ та Студентської агенції свідчії якості освіти. Зворотний зв'язок з ними забезпечується через:

1) періодичні опитування щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні дисциплін відповідно до Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін <https://bit.ly/33j9Yr3>. За результатами аналізу проводиться щорічний конкурс «Кращий викладач очима студентів» <https://bit.ly/34PXzv4>. Викладачі, які демонструють «Недостатній» та «Порівняльно низький» рівні якості організації освітньої діяльності, отримують рекомендації щодо проходження курсів підвищення кваліфікації за тематикою відповідно до виявлених недоліків;

2) опитування щодо якості ОП: Звіти за результатами опитування здобувачів щодо якості ОП «Історія» 2021 р. <http://surl.li/egned>, 2022 р. <http://surl.li/eiwwh>

3) опитування за запитами з окремих проблемних питань та при моніторингу стану забезпечення якості підготовки фахівців та розвитку наукової діяльності в інституті.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Студентське самоврядування безпосередньо бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП через

членство у вченій раді, Раді забезпечення якості СумДУ (членами є студентський ректор, студентський проректор з навчальної роботи, студентські директори інститутів/студентські декани факультетів) і Раді забезпечення якості Навчально-наукового інституту права (членами є студентський директор інституту, заступник студентського директора інституту з навчальної роботи). До складу Центру забезпечення якості включена Студентська агенція співдії якості освіти, що формується з представників кожного інституту/факультету.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

В СумДУ реалізовано наступні форми партнерства з роботодавцями у контексті процедур забезпечення якості:

- зовнішня експертиза ОП на етапах її затвердження і модернізації, рецензент к.і.н. Принь О. В., провідний науковий співробітник ДП Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал».
- участь у РПГ ОП, відповідно до наказу від 26.11.2021р. №1172-І, входить Терентьев В.С. Директор КЗ Сумської обласної ради «Сумський обласний краєзнавчий музей», запропонував посилити практичну підготовку майбутніх істориків, поглибити вивчення регіональної історії. <http://surl.li/eiyve>
- участь в ЕРР з спеціальності 032 Історія та археологія, що створена за наказом ректора СумДУ від 09.04.2019р. №0276-І, у складі <http://surl.li/ehkaf>. Вони беруть участь у визначенні цілей програми, програмних компетентностей і результатів навчання. Після затвердження ОП експерти здійснюють її періодичний перегляд для оцінки змістовності програми, навчальних планів, достатності обсягу практичної підготовки, відповідності знань та вмінь здобувачів вимогам ринку праці. Її рішення є підставою для внесення змін у робочі програми навчальних дисциплін та навчальні плани.
- участь у роботі екзаменаційних комісій та рецензуванні кваліфікаційних робіт.

В СумДУ апробований механізм для опитування роботодавців <http://surl.li/ehiwq> обговорення ОП роботодавцями <http://surl.li/ehixa>. Також за ОП роботодавці мали змогу висловити пропозиції на засіданнях ЕРР <http://surl.li/eglfj> кафедри історії.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Збирання та врахування інформації щодо працевлаштування випускників здійснюється як у межах централізованого підрозділу – навчального відділу з практики та інтеграційних зв'язків з замовниками кадрів, так і на рівні випускових кафедр та РПГ ОП.

Інформація про відомих випускників СумДУ розміщена на центральному сайті університету <http://surl.li/bdmwtra> на сайті ННІ права.

На випускових кафедрах ведеться системна робота з аналізу основних траєкторій працевлаштування випускників для визначення необхідних компетентностей і результатів навчання для успішного працевлаштування за фахом. Інформація про стан наповнення бази даних випускників кафедр подається для щорічного звіту ННІ права і СумДУ. При цьому здійснюється аналіз частки працевлаштованих випускників за останні три роки. Крім того, кафедри співпрацюють з випускниками й інших років. Наприклад, випускники, які мають достатній практичний досвід, запрошуються гарантом (випусковою кафедрою) для проведення практичних занять або для участі у роботі ЕРР для вдосконалення ОП. Випускники також запрошуються на профорієнтаційні заходи для спілкування з абітурієнтами та здобувачами вищої освіти (Дні кар'єри <http://surl.li/ehiqs>). Університетом започатковано проведення опитування випускників для підвищення якості підготовки здобувачів вищої освіти.

За відсутності випускників даної ОП, випускова кафедра поки не має таких даних.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

У СумДУ реалізується комплексна внутрішня система забезпечення якості (ВСЗЯ) відповідно до сформованої інституційної структури. Здобувачі беруть участь у ній через опитування, результати яких аналізуються директором ННІ права, завідувачем кафедри, гарантом та викладачами, що дозволяє формувати комплекс заходів для покращення якості освітньої діяльності, впровадження нових освітніх компонентів, удосконалення викладання. Результати опитування обговорюються на засіданнях РПГ, Ради із забезпечення якості ННІ права та Ради із забезпечення якості СумДУ.

Для вдосконалення ВСЗЯ на рівні кафедр, у СумДУ здійснюється щорічна перевірка їх діяльності за системою критеріїв і показників перевірки, розроблених Бюро моніторингу якості вищої освіти.

За результатами опитування 2021-2022 н.р. <http://surl.li/eglfj> частина респондентів продемонстрували недостатній рівень поінформованості щодо програм міжнародної академічної мобільності та відмітили окремі проблеми в роботі деканату в 2021 р. Для усунення виявлених недоліків було проведено заходи, спрямовані на підвищення інформованості здобувачів на рівні кафедр: з метою посилення роботи щодо інформування здобувачів про програми академічної мобільності було запроваджено інформування першокурсників на кураторських годинах; створено інстаграм <http://surl.li/eizjn> і телеграм-канал <http://surl.li/eizjv> кафедри, започатковано зустрічі на систематичній основі зі студентами старших курсів, які мають досвід участі у міжнародних освітніх проектах. Проведено семінар з етики академічних взаємовідносин та культури корпоративного спілкування для співробітників деканату, що мав позитивний результат, про що свідчить опитування 2022р..

Отже, своєчасне виявлення й оперативне усунення зазначених недоліків засвідчує прийнятну ефективність процедур внутрішнього забезпечення якості освіти.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Освітньо-професійна програма «Історія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти проходить первинну акредитацію.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Академічна університетська спільнота бере участь у заходах, спрямованих на забезпечення якості освіти: 1) вона є учасником системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності на рівні ОП як члени РПГ. 2) на рівні кафедр викладацький склад приймає участь у роботі методичних семінарів, метою яких є оптимізація структури та змісту навчальних дисциплін, обмін інформацією щодо методик викладання та обговорення можливостей використання сучасних технологій у навчанні, пошук шляхів вдосконалення педагогічної майстерності. 3) на рівні ННІ права НПП входять до складу Ради із забезпечення якості вищої освіти (Положення про Раду із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти структурного підрозділу <http://surl.li/aiawq>) Проводиться постійна робота викладачів: в психолого-педагогічному супроводі адаптаційного періоду здобувачів першокурсників та оновлених й удосконаленні навчально-методичного забезпечення ОП. Важливим чинником забезпечення якості освіти є неперервне підвищення кваліфікації НПП (Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у СумДУ <http://surl.li/kzgt>). Учасники академічної спільноти мають можливість впливати на процеси внутрішнього забезпечення якості вищої освіти шляхом участі в опитуванні НПП щодо моніторингу якості організації освітнього процесу та створених умов праці в СумДУ.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості (ВСЗЯ) СумДУ (<https://bit.ly/3uO54h6>) має п'ять інституційних рівнів:

1 рівень: здобувачі, які беруть участь у ВСЗЯ через опитування.

2 рівень: рівень розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП: РПГ на чолі з гарантом (керівник РПГ), групи забезпечення, випускові кафедри.

3 рівень: рівень інституту ННІ права - Рада із забезпечення якості, що відповідає за розгляд, оновлення та вдосконалення ОП, що реалізуються в інституті.

4 та 5 рівні: загальноуніверситетські. 4 рівень включає спеціально створені підрозділи, до виключної компетенції яких відносяться процеси ВСЗЯ (Рада із забезпечення якості вищої освіти університету та Центр забезпечення якості вищої освіти); 5 рівень - органи загального управління, частина функцій яких, пов'язана з процесами ВСЗЯ (Наглядова, Вчена ради та ректор).

У процесах, пов'язаних з функціонуванням ВСЗЯ, беруть участь органи студентського самоврядування та

Студентська агенція співдії якості освіти. У ВСЗЯ також беруть участь загальноуніверситетські служби і відділи.

Розподіл функціональних обов'язків, повноважень та прав усіх цих підрозділів викладений у відповідних локальних нормативних актах (<https://normative.sumdu.edu.ua/>), розміщених на сайті СумДУ.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Документи, якими регулюються права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу у СумДУ оприлюднені на сайті Університету у розділі «Нормативні документи СумДУ» <https://sumdu.edu.ua/uk/> – Реєстрі основної нормативної бази» <https://normative.sumdu.edu.ua/>

Це Статут Сумського державного університету; Положення про організацію освітнього процесу в Сумському державному університеті; Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти; Положення про систему забезпечення якості вищої освіти СумДУ; Кодекс академічної доброчесності СумДУ; Кодекс корпоративної культури СумДУ; Положення про переведення, відрахування та поновлення здобувачів у Сумському державному університеті; Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін в Сумському державному університеті; Порядок організації прийому іноземних громадян на навчання в СумДУ; Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти в Сумському державному університеті; Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у СумДУ; Положення про організацію дистанційного навчання у СумДУ; та інші. Документи є у відкритому доступі і доводяться до відома і докладно пояснюються здобувачам першого року навчання на вступних лекціях у перший день навчання. Для інформування здобувачів та співробітників про введення і дію, зміну, відміну нормативних актів тощо використовується система електронних особистих кабінетів.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

Відповідно до термінів перегляду та оновлення ОП з метою отримання пропозицій чи зауважень від стейкхолдерів в

СумДУ існує практика оприлюднення проєктів ОП для обговорення не пізніше ніж за місяць до затвердження на офіційному вебсайті у Каталогі освітніх програм як проєкти до обговорення. Проєкт ОП «Історія» на 2022 рік було оприлюднено для широкого обговорення за посиланням <https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/2060>. Обговорення проєкту ОП «Історія» на 2022 рік відбулося з 10.01.2022 по 10.02.2022 року. Пропозиції щодо обговорення ОП стейкхолдерами можуть надаватися через сторінку <https://job.sumdu.edu.ua/discussion-educational-programs> та за допомогою онлайн-форми в каталозі курсів <http://surl.li/obui>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

Оприлюднення ОП здійснюється відповідно до Положення про освітні програми вищої освіти (<http://surl.li/ffqp>). Відомості про ОП розміщуються на веб-сайті СумДУ, у каталозі освітніх програм <http://surl.li/ffbo>, та на сайті випускової кафедри <http://surl.li/efwlr>
Адреса веб-сторінки освітньої програми: <http://surl.li/eguee>

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

З проведеного самоаналізу сильними сторонами ОП «Історія» першого рівня вищої освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» є:

- студентоцентрована система організації освітнього процесу, тобто створення умов, максимально сприятливих для особистісного і фахового зростання кожного здобувача з урахуванням його індивідуальності;
- практична орієнтованість освітнього процесу, що має на меті набуття кожним здобувачем комплексу компетентностей, необхідних для його подальшої фахової самореалізації;
- широкий вибір навчальних дисциплін, що належать до площини європейської та історичної регіоналістики; варіативність дисциплін за вибором, з урахуванням потреб регіону та специфіки ОП (європейська та історична регіоналістика), зокрема «Історія Слобідської України», «Культура Європи», «Історична урбаністика», «Українська діаспора в міжнародних відносинах», «Туристичне країнознавство» та ін.
- орієнтація ОП на набуття кожним здобувачем широкого спектру компетентностей, як загальних, так і фахових, потрібних для його подальшого навчання і професійної діяльності;
- конкурентні позиції ОП у регіоні;
- потужний академічний потенціал ННП, які здійснюють викладання на ОП, що забезпечується науковим, освітнім та практичним досвідом вітчизняних викладачів (з яких 2 доктора наук, професора, 9 канд. іст. наук, (з них 7 доц.) та закордонних - доктор Матеуш Каміонка.

Водночас, поруч із зазначеними сильними сторонами ОП, існує низка проблем, розв'язання яких істотно сприятиме удосконаленню фахової історичної освіти здобувачів:

- необхідно поліпшувати комунікацію з роботодавцями для підвищення конкурентоздатності випускників на ринку праці з урахуванням як вітчизняних, так і загальносвітових трендів у цій царині;
- недостатня внутрішня та міжнародна академічна мобільність здобувачів;
- певні проблеми з формуванням контингенту з суб'єктивно-об'єктивних причин.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи розвитку ОП «Історія» упродовж найближчих 3-х років пов'язані з поглибленням сильних сторін та подоланням слабких.

Перспективою пошук партнерів та встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків з ними в рамках реалізації програм академічної мобільності. Проведення розширеної профорієнтаційної роботи з потенційними абітурієнтами.

Поглиблення та розширення зв'язків з роботодавцями в регіоні.

У планах є розширення наукової діяльності викладацького складу через участь у міжнародних наукових та всеукраїнських форумах з метою обміну досвідом та запозичення передових практик в навчально-методичній та науковій сфері; публікаціях (у тому числі у співавторстві зі здобувачами) у фахових виданнях категорій Б та А, а також тих, що входять БД Web of Science та Scopus; стимулювання викладачів до професійного самовдосконалення з приділенням уваги закордонному стажуванню, а також участі у грантових програмах.

Амбітним завданням є виходження «Сумського історико-архівного журналу», який видається на кафедрі історії, до наукометричної бази Web of Science та/або Scopus, що дозволить підняти рівень наукової діяльності та престижності. Вважаємо також перспективним удосконалення індивідуальної співпраці викладачів зі студентами через заохочення публікацій у співавторстві, розвиток інституту тьюторства.

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Карпуша Василь Данилович

Дата: 20.01.2023 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
ОК 30. Практика педагогічна	практика	<i>ОК 30 Практика педагогічна_2022.pdf</i>	BV/ydRWlylGta/8/MjQWhHpE4soOEaa/LykoHOrfxo=	ЗН1 Навчальні та методичні матеріали бази практики. ЗН2 Інформаційні ресурси освітніх сайтів.
ОК 29. Практика археологічна/музейна /архівна	практика	<i>ОК 29 Практика археологічна_2022.pdf</i>	qDkwhL9ikk4/HbUAQEWxxU191pUWhoRF3ve1LpBCh7E=	ЗН1 Використання обладнання для польових археологічних досліджень, що надає база практики. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні мережі та системи. ЗН3 Мобільні пристрої. ЗН4 Бібліотечні фонди СумДУ.
ОК 28. Українська діаспора: історія і сучасність	навчальна дисципліна	<i>ОК 28 Українська діаспора історія та сучасність_2022.pdf</i>	KRoOCEiXjHjQ4VUdOkHfdp6pDCxKzCiW18MP6N1jOZs=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
ОК 27. Історія європейської дипломатії	навчальна дисципліна	<i>ОК 27 Історія європейської дипломатії_2022.pdf</i>	vUJeyFx4LS4NI+d1JDBRoLm2Nvb9StKc ozS+l4i2FOU=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
ОК 26. Історичне краєзнавство	навчальна дисципліна	<i>ОК 26 Історичне краєзнавство_2022.pdf</i>	YBoMijGHoN1WrcB8ncZoChhZ5Cwm5p xQoEHBoYMEENE8=	ЗН1 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо). ЗН2 Бібліотечні фонди. ЗН3 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі.
ОК 25. Історія країн Латинської Америки	навчальна дисципліна	<i>ОК 25 Історія країн Латинської Америки_2022_Кафедра історії.pdf</i>	gYlPsXiHFRuCLB3wbjsiTosRnPytx/ekaUhyVS95ecs=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
ОК 24. Історія країн Центральної та Східної Європи	навчальна дисципліна	<i>ОК 24 Історія країн Центральної та Східної Європи_2022.pdf</i>	Fhyzeomv2rfgzNpaozADj/fuoiqe/lMSc97d8d6eoYY=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
ОК 23. Історія країн Азії та Африки	навчальна дисципліна	<i>ОК 23 Історія країн Азії та Африки_2022.pdf</i>	btA7R2iGix/Ie/LJeY WJeAzEeYUe+6At7/ /qxUFs64A=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).

OK 22. Археологія	навчальна дисципліна	OK 22 Археологія_2022.pdf	ayDI1F9Lwy8B1vj0B Hauе7o//nmCsoaRU kaq44MeZMc=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо). ЗН3 Інтернет-ресурси.
OK 21. Історіографія	навчальна дисципліна	OK 21 Історіографія_2022.pdf	cihcDVoL9/2sFOsUr Qkrlm0P/fXlK23yV6 4AYHisf6Q=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.). ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
OK 20. Пам'яткознавство та музейна справа	навчальна дисципліна	OK 20 Пам'яткознавство та музейна справа_2022.pdf	MW+GSVUi7FEH+3 zjfQkquMeIKekn4LU ocQEOrKLYAhE=	ЗН1 Культурні, мистецькі споруди/приміщення та обладнання (музейні установи). ЗН2 Мультимедіа. ЗН3 Технічні засоби (кінофільми, телепередачі та ін.).
OK 19. Джерелознавство та архівознавство	навчальна дисципліна	OK 19 Джерелознавство та архівознавство_2022.pdf	Uk256//I8ii6SbBOB XoeTmLkL17RgbrA8 DTj7D8+7p8=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо). ЗН3 Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи та ін.).
OK 18. Спеціальні історичні дисципліни	навчальна дисципліна	OK 18 Спеціальні історичні дисципліни_2022.pdf	DXuCjv0AWFXU7w1 UCkSkScfg5DNrLnq ABBsZ9seGVwk=	ЗН1 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН2 Бібліотечні фонди. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
OK 17. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	навчальна дисципліна	OK 17 Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки_2022.pdf	uQuq515naFEkz7e29 bcQaiU/IebXq/P7rvi 7a1k2yLM=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
OK 31. Кваліфікаційна робота бакалавра	підсумкова атестація	OK 31 Кваліфікаційна робота бакалавра_2022.pdf	YQUde+5eBr1a46+cf U1aYJoqjEkUw2ZBjP cTWW0/GTE=	ЗН1 Сайти архівів, бібліотечних фондів. ЗН2 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
OK 16. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки	навчальна дисципліна	OK 16 Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки_2022.pdf	Q+hcSkZ35Q3rCgyi H8fd7Lp6ljeOyfq/7gi GYB2itX4=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
OK 14. Історія України Новітньої доби	навчальна дисципліна	OK 14 Історія України Новітньої доби_2022.pdf	y5ksGvPtMQHnAsLf /V9AI9N9yU2QwXxf sPlC940jsZw=	ЗН1 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо). ЗН2 Бібліотечні фонди та інтернет-ресурси.
OK 13. Історія Античності	навчальна дисципліна	OK 13 Історія античності_2022.pdf	OH7AoZCQH84IOgY owX5vNvxErps3GC1 uImC6xc1YAew=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна

				апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо). ЗНЗ Інтернет-ресурси.
ОК 12. Історія України Нового часу	навчальна дисципліна	ОК 12 Історія України Нового часу_2022.pdf	OWknL9yr/7bABCGwvU1X4aUY9kPVsFXtpvcB2pGQkZc=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Графічні засоби (малюнки, креслення, географічні карти, схеми, плакати тощо). ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо). ЗН4 Інформаційно-комунікаційні системи.
ОК 11. Історія первісного суспільства і Стародавнього Сходу	навчальна дисципліна	ОК 11. Історія первісного суспільства і Стародавнього Сходу_2022.pdf	dAozCYZRWmClj8BNBwUyHMboRTGN1/oonXF3m6VuEsg=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Графічні засоби (малюнки, креслення, географічні карти, схеми, плакати тощо). ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо). ЗН4 Інформаційно-комунікаційні системи.
ОК 10. Давня та середньовічна історія України	навчальна дисципліна	ОК 10 Давня та середньовічна історія України_2022.pdf	4SFHDHlv5CbPk43tVjU19nMj07uLCQ5BcY98dyaTNhU=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо). ЗН3 Інтернет-ресурси.
ОК 9. Етнографія	навчальна дисципліна	ОК 9 Етнографія_2022.pdf	Hm3yWZLWqYGh80PHrIjvYRO2Eu6SjDgsVL//kRCCndo=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо).
ОК 8. Культурологія	навчальна дисципліна	ОК 8 Культурологія_2022.pdf	x+ASDeGJ3VWoquxYJk9g+yAUkq4xPBsoa9TSzv76qoE=	ЗН1 Технічні засоби (кінофільми, звуко- і відеозаписи та ін.). ЗН2 Графічні засоби (малюнки, карти, схеми тощо). ЗН3 Інформаційно-комунікаційні системи.
ОК 7. Євроінтеграція та цінності Європейського Союзу	навчальна дисципліна	ОК 7 Євроінтеграція та цінності Європейського Союзу_2022.pdf	XomgKQEeKwQZrj/P+mrTHjKpJqKq4+gDVjiez/gtfHo=	ЗН1 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо). ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Бібліотечні фонди.
ОК 6. Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін	навчальна дисципліна	ОК 6 Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін_2022.pdf	ofsTSppQJFdtFN9cQw7xYSjJlJmGzYIqnMINpESBkms=	ЗН1 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН2 Бібліотечні фонди. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо).
ОК 5. Основи наукових досліджень	навчальна дисципліна	ОК 5. Основи наукових досліджень_2022.pdf	wpln99y4v+QMi5lPtrQig5uPy3WplpHNrp11MJrhlHo=	ЗН1 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН2 Бібліотечні фонди. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проектори, екрани, смартдошки тощо).

ОК 4. Основи психології і педагогіки	навчальна дисципліна	ОК 4. Основи психології і педагогіки_2022.pdf	сс6uvGPMt7a2zaq8Nkxo2yDN2p+kqzY MZPnvI+jbprI=	ЗН1 Використання мультимедійного супроводу.
ОК 3. Інтегрований курс «Демократія: цінності, принципи, механізми».	навчальна дисципліна	ОК 3 Інтегрований курс Демократія цінності принципи механізми_2022.pdf	k5R3GXJxsJwa4mhk s/SLn9SVnhPE5LFE /A9UYAWd65o=	ЗН1 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо). ЗН2 Бібліотечні фонди. ЗН3 Інформаційно-комунікаційні системи. ЗН4 Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій тощо).
ОК 2. Інтегрований курс «Основи академічного письма»	навчальна дисципліна	ОК 2 Інтегрований курс Основи академічного письма_2022.pdf	3Ff8bJCMrvVok8i5F wC4oqafLmqLI2rxXs yvbCt2oJs=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).
ОК 1. Іноземна мова	навчальна дисципліна	ОК 1 Іноземна мова_2022.pdf	+JIHQlQWBRfSnZsj ulOYnqxSyPEBeYNLI qdAAOGCtLE=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування тощо). ЗН4 Проєкційна апаратура. ЗН5 Телекомунікаційні мережі. ЗН6 Технічні засоби (кінофільми, радіо- і телерадіо, звуко- і відеозаписи та ін.).
ОК 15. Історія Середніх віків	навчальна дисципліна	ОК 15 Історія Середніх віків_2022.pdf	fOBlyrO23ayWkwm Ex4RNU8cXR6DXag yQoc2A8FYsyY=	ЗН1 Бібліотечні фонди. ЗН2 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі. ЗН3 Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
21857	Золотова Світлана Григорівна	викладач-стажист, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій		41	ОК 1. Іноземна мова	1. Диплом спеціаліста А-ІІ № 061225, Сумський державний педагогічний інститут ім. А.С.Макаренка, спеціальність «Англійська мова», кваліфікація – вчитель англійської мови, 1975 р. 2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Метрополітний університет (м. Прага, Чеська республіка).

Підготовка за програмою «Сучасні методи навчання, науково-педагогічний розвиток, дистанційна освіта та міжкультурна комунікація в системі загальноєвропейського освітнього простору», 2019 р.
2.2. International Higher Education Forum - 2021, 27 сесій:
Сертифікати: Mark Couchman, Qualifications and Assessment Director, Pearson Central and Eastern Europe.
Онлайн тренінги в рамках проєкту: DE-40-0202202115-11781, DE-40-0102202118-11781, De-40-1802202116-11781, DE-34-0209202011-11781.

3. Наукові публікації за профілем дисципліни:

3.1. Золотова С. Г., Шигло Л. В.

,Морозова І. А. Екзогенна деривація як експонент анізотропії словотвірної макросистеми: еволюційно-синергетичний вимір // Закарпатські філологічні студії. 2019. Вип. 9. Т. 1. С. 139-146.

3.2. Золотова С. Г., Міхно С. В., Курочкіна В. С. Впровадження принципів міжкультурної комунікації у процесі навчання іноземної мови викладачів, які працюють з іноземними студентами // Директор. Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору. №2. Кн. 2. Том І. Київ: Гнозис, 2020. С. 182-193.

3.3. Золотова С. Г., Міхно С. В. Формування творчої самостійності студентів засобами іншомовного письма. // Філологічні трактати. 2021, Том 13, № 2. С. 44-52.

3.4. Золотова С. Г., Овсянко О. Л., Зінченко А. В., Лінгвістична реконструкція англомовних прислів'їв у світлі синергетичної парадигми //

						<p>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія "Філологія". Випуск 52-1. Одеса, 2022. С. 136-141.</p> <p>3.5. Золотова С. Г., Курочкіна В. С. Introducing the principles of critical thinking in the process of foreign language teaching. Колективна монографія, International Science Group, Pedagogy theory: monography / International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2020. 342 p. (розділ 1.7, С. 59-66),</p> <p>4. Навчально-методичні видання:</p> <p>4.1. Збірник текстів для аспірантів, які сприяють розвитку критичного мислення [Електронний ресурс] / С. Г. Золотова, С. В. Міхно. Суми: СумДУ, 2020. 30 с. URL: https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.5169840</p> <p>4.2. Тренувальні матеріали з підготовки до ЄВІ. English (4th year of study) / уклад. С.Г.Золотова. Суми: СумДУ, 2020. URL: https://elearning.sumdu.edu.ua/s/1f-qun</p> <p>4.3. ВЕС (Business English Certificate), тексти для бакалаврів (4 курс) / уклад. С.Г.Золотова. Суми: СумДУ, 2019. URL: https://mix.sumdu.edu.ua/textbooks/2866/index.html</p> <p>4. Навчально-методичні матеріали для розвитку навичок професійного спілкування для викладачів, які працюють з іноземними студентами. English for teachers / уклад. С.Г.Золотова. Суми: СумДУ, 2020. URL: https://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:b2b0b365fba6a3657da106c52a3f6f969c8b2d76/20191206123956//index.html</p>	
425601	Черниш Анна Євгенівна	старший викладач, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім.	7	ОК 2. Інтегрований курс «Основи академічного письма»	1. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.01.01 – українська

А.С.
Макаренко, рік
закінчення:
2010,
спеціальність:
010103
Педагогіка і
методика
середньої
освіти.
Українська
мова та
література,
Диплом
кандидата наук
ДК 020615,
виданий
03.04.2014

література, тема:
«Жанрово-стильові
особливості роману-
біографії у творчості
М. Слабошпицького»,
2014 р.

2. Підвищення
кваліфікації:
"Традиції та інновації
у викладанні
філологічних
дисциплін:
компаративний аналіз
досвіду Республіки
Польща та України".
26.09.2022-06.11.2022,
Куявський
університет,
Влоцлавек, Республіка
Польща. Галузь знань
- "Філологія". Обсяг 6
кредитів ЄКТС (180
годин). Сертифікат №
FSI-260611-KSW від
06.11.2022

3. Наукові публікації
за профілем
дисципліни:
3.1. Chernysh A.,
Horbolis L.,
Pohrebennyk V.
Literary Studies and
Psychoanalysis:
Methodological Aspects
of Interaction //
Wisdom. 2021. V. 2. P.
6-16 (Scopus)
3.2. Chernysh A.,
Horbolis L. The
Ukrainian Experience
of National Identity
Transformation (on the
material "Under the
Wings of big Mother"
by S. Protsiuk) //
Amazonia Investiga.
2021. 10(46). P. 273-
280.
<https://doi.org/10.34069/AI/2021.46.10.27>
(Web of Science)
3.3. Horbolis L.,
Chernysh A.,
Ishchenko O.,
Kushnierova M.
Corporeality Narrative
in Ukrainian Literature:
Culturological Aspect
// Wisdom. 2022. V. 2.
P. 182-192. (Scopus)
3.4. Черниш А.
Дискурс неврозу в
романі С. Процюка
«Троянда ритуального
болю» // Південний
архів (філологічні
науки). 2021. № 88. С.
13-22.
3.5. Черниш А.
Психоаналіз й
українська література
XX ст.: асиміляція,
інтеграція,
актуалізація //
Закарпатські
філологічні студії.
2022. Випуск 21. Том
2. С. 220-225.

173841	Синах Андрій Олександрович	доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 2005, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (російська, англійська), Диплом кандидата наук ДК 064224, виданий 22.12.2010, Атестат доцента 12/ДЦ 038476, виданий 03.04.2014</p>	16	ОК 4. Основи психології і педагогіки	<p>1.1. Повна вища освіта за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та література (російська, англійська)», 2005 р.</p> <p>1.2. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидат філософських наук за спеціальністю 09.00.04 – філософська антропологія, філософія культури, тема: «Антропологічні інтерпретації свободи творчості в сучасній філософії», 2010 р.</p> <p>3. Підвищення кваліфікації: Сумський державний університет. Свідоцтво про підвищення кваліфікації ПК № 05408289/1318-19 від 26.11.2019 р. Програмами з інноваційної педагогічної діяльності (6 кредитів ЕКТС).</p> <p>4. Наявність публікацій за профілем дисципліни:</p> <p>4.1. Бойко О. П., Повалій Т. Л., Синах А. О., Матковський О. М. Практика організації літнього танцювального табору: психолого-педагогічний аспект. «Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»: журнал. Київ, 2022. № 1(6). С. 53-62.</p> <p>4.2. Kozyntseva T., Synakh A., Dulebova I. Innovative Potential of Modern Cultural Strategies: Ukrainian Context // Socio-Cultural Management Journal. Kyiv, 2021. Volume 4, Number 1. P. 34-56.</p> <p>4.3. Synakh A., Svitailo N., Boyko O., Povalii T., Podolkova S. Visualization and Virtualization of Art as New Dimension of Communicative Interaction and Social Management System // Socio-Cultural Management Journal. Kyiv, 2021. Volume 4, Number 2. P. 29-49.</p> <p>4.4. Synakh A. O. Eastern and Western Worldview Paradigms: the Historical Background and</p>
--------	----------------------------	------------------------------	---	---	----	--------------------------------------	--

						<p>Convergence Perspectives. Світогляд – Філософія – Релігія. Збірник наукових праць. Суми, 2020. Випуск 15. С. 154-161.</p> <p>4.5. Синах А.О. Схід та Захід: два шляхи світосприйняття на маргінесі тисячоліть // Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. Львів, 2019. Випуск 23. С. 94-99.</p> <p>5. Навчально-методичні публікації:</p> <p>5.1. Синах А. О. Етика та естетика: конспект лекцій. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 204 с.</p> <p>5.2. Синах А. О. Риторика та технології вербального впливу: конспект лекцій. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 87 с.</p> <p>5.3. Synakh A. O. Inter-ethnic and Inter-religious Tolerance: Lecture notes. Sumy: PE Tsoma S.P., 2021. 100 p.</p>	
90268	Нестеренко Вадим Анатолійович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1996, спеціальність: Історія і методика виховної роботи, Диплом кандидата наук ДК 030739, виданий 15.12.2005, Атестат доцента 12ДЦ 021515, виданий 23.12.2008</p>	26	ОК 22. Археологія	<p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України на тему «Окупаційний режим у військовій зоні України 1941-1943 рр. (адміністративний, економічний та соціокультурний аспекти)», 2005 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: - підвищення кваліфікації викладача (посвідчення СП № 05408289/3710-21) за спрямуванням «З електронних засобів та дистанційних технологій навчання» у Сумському державному університеті, обліковий запис 16.01-3710/21 від. 22.12.2021 р. (6 кредитів ЄКТС / 180 год.)</p> <p>3. Публікації за профілем дисципліни:</p> <p>3.1. Нестеренко В. А. Стародавня історія України у викладенні Л. Залізняка // Сумська старовина. 2022. № LX. С. 85-88. DOI: https://doi.org/10.2127</p>

						<p>2/starovyna.2022.60.6.</p> <p>3.2. Нестеренко В. А. Імперський період історії Стародавнього Риму в інтерпретації Т. Ф. Зелінського // Сумська старовина. 2021. № LIX. С. 79-82. DOI: https://doi.org/10.21272/starovyna.2021.59.8.</p> <p>3.3. Нестеренко В. А., Осадчий Є. М. Поховання XVII століття на території Путивльської фортеці // Сумська старовина. 2020. № LVI. С. 32-38.</p> <p>3.4. Нестеренко В. А., Мурашко К. О. Похідні групи ОУН у Північно-східних областях України // Сумська старовина. 2020. № LVII. С. 44-52.</p> <p>3.5. Нестеренко В. А. Тема дій німецьких підводних човнів в пресі на окупованих територіях України (на матеріалах "Сумського вісника" 1941-1943 рр.) // Сумська старовина. 2021. № LVIII. С. 48-68.</p> <p>4. Навчально-методичні публікації:</p> <p>4.1. Нестеренко В. А. Методичні вказівки до проходження навчальної практики з курсу «Археологія». Суми: СумДУ, 2021. 29 с.</p> <p>4.2. Нестеренко В. А. Методичні вказівки до практичних занять і питання для самостійної роботи з курсу «Археологія». Суми: СумДУ, 2022. 43 с.</p> <p>5. Сертифікат з мовної освіти рівня С2 (англійська мова), EF SET Certificate, 25 May 2021, www.efset.org/cert/hYWFgS</p> <p>6. Член редакційної колегії фахового науковго журналу «Сумська старовина» (категорія Б).</p> <p>7. Член журі секції «Історія України » II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p>	
90268	Нестеренко Вадим	доцент, Основне	Навчально-науковий	Диплом спеціаліста,	26	ОК 14. Історія України	1. Захист дисертаційної роботи

	Анатолійович	місце роботи	інститут права	<p>Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1996, спеціальність: Історія і методика виховної роботи, Диплом кандидата наук ДК 030739, виданий 15.12.2005, Атестат доцента 12ДЦ 021515, виданий 23.12.2008</p>	Новітньої доби	<p>на здобуття ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України на тему «Окупаційний режим у військовій зоні України 1941-1943 рр. (адміністративний, економічний та соціокультурний аспекти)», 2005 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: - підвищення кваліфікації викладача (посвідчення СП № 05408289/3710-21) за спрямуванням «З електронних засобів та дистанційних технологій навчання» у Сумському державному університеті, обліковий запис 16.01-3710/21 від 22.12.2021 р. (6 кредитів ЄКТС / 180 год.)</p> <p>3. Публікації за профілем дисципліни: 3.1. Нестеренко В. А. Стародавня історія України у викладенні Л. Залізняка. Сумська старовина. 2022. LX. С. 85-88. DOI: https://doi.org/10.21272/starovyna.2022.60.6. 3.2. Нестеренко В.А. Імперський період історії Стародавнього Риму в інтерпретації Т. Ф. Зелінського. Сумська старовина. 2021. LIX. С. 79-82. DOI: https://doi.org/10.21272/starovyna.2021.59.8. 3.3. Нестеренко В.А., Осадчий Є.М. Поховання XVII століття на території Путивльської фортеці // Сумська старовина. 2020. №LVI. С. 32-38. 3.4. Нестеренко В. А., Мурашко К.О. Похідні групи ОУН у Північно-східних областях України // Сумська старовина. 2020. №LVII. С. 44-52. 3.5. Нестеренко В. А. Тема дій німецьких підводних човнів в пресі на окупованих територіях України (на матеріалах “Сумського вісника” 1941-1943 рр.) // Сумська старовина. 2021. №LVIII. С. 48-68.</p> <p>4. Навчально-методичні публікації: 4.1. Нестеренко В. А.,</p>
--	--------------	--------------	----------------	--	----------------	--

						<p>Зякун А.І. Методичні вказівки до написання курсових робіт з курсу «Історія України новітньої доби». Суми: СумДУ, 2022. 28 с.</p> <p>4.2. Нестеренко В.А. 5345 Методичні вказівки до проведення практичних занять і питання до самостійної роботи з курсу «Історія України Новітньої доби (1917-1939)». Ч.1. Суми: СумДУ, 2022. 50 с.</p> <p>5. Сертифікат з мовної освіти рівня С2 (англійська мова), EF SET Certificate, 25 May 2021, www.efset.org/cert/hYWFgS</p> <p>6. Член редакційної колегії фахового наукового журналу «Сумська старовина» (категорія Б).</p> <p>7. Член журі секції «Історія України » II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p>	
90268	Нестеренко Вадим Анатолійович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1996, спеціальність: Історія і методика виховної роботи, Диплом кандидата наук ДК 030739, виданий 15.12.2005, Атестат доцента 12ДЦ 021515, виданий 23.12.2008</p>	26	ОК 13. Історія Античності	<p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України на тему «Окупаційний режим у військовій зоні України 1941-1943 рр. (адміністративний, економічний та соціокультурний аспекти)», 2005 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: - підвищення кваліфікації викладача (посвідчення СП № 05408289/3710-21) за спрямуванням «З електронних засобів та дистанційних технологій навчання» у Сумському державному університеті, обліковий запис 16.01-3710/21 від 22.12.2021 р. (6 кредитів ЄКТС / 180 год.)</p> <p>3. Публікації за профілем дисципліни: 3.1. Нестеренко В. А. Стародавня історія України у викладенні Л. Залізняка. Сумська</p>

						<p>старовина. 2022. LX. С. 85-88. DOI: https://doi.org/10.21272/starovyna.2022.60.6.</p> <p>3.2. Нестеренко В.А. Імперський період історії Стародавнього Риму в інтерпретації Т. Ф. Зелінського. Сумська старовина. 2021. № LIX. С. 79-82. DOI: https://doi.org/10.21272/starovyna.2021.59.8.</p> <p>3.3. Нестеренко В.А., Осадчий Є.М. Поховання XVII століття на території Путивльської фортеці // Сумська старовина. 2020. № LVI. С. 32-38.</p> <p>3.4. Нестеренко В.А., Мурашко К.О. Похідні групи ОУН у Північно-східних областях України // Сумська старовина. 2020. №LVII. С. 44-52.</p> <p>3.5. Нестеренко В. А. Тема дій німецьких підводних човнів в пресі на окупованих територіях України (на матеріалах "Сумського вісника" 1941-1943 рр.) // Сумська старовина. 2021. №LVIII. С. 48-68.</p> <p>4. Навчально-методичні публікації: 4.1. Нестеренко В.А. Методичні вказівки до проведення практичних занять і питання до самостійної роботи з курсу «Історія античності». Суми: СумДУ, 2021. 39 с.</p> <p>5. Сертифікат з мовної освіти рівня С2 (англійська мова), EF SET Certificate, 25 May 2021, www.efset.org/cert/hYWFgS</p> <p>6. Член редакційної колегії фахового наукового журналу «Сумська старовина» (категорія Б).</p> <p>7. Член журі секції «Історія України » II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p>	
313092	Зякун Алла Іванівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім.	26	ОК 14. Історія України Новітньої доби	1.Повна вища освіта за спеціальністю «Історія і методика виховної роботи», кваліфікація – вчитель історії і методист з виховної

А.С.
Макаренка, рік
закінчення:
1994,
спеціальність: -
історія і
методика
виховної
роботи,
Диплом
кандидата наук
ДК 015854,
виданий
09.10.2002,
Атестат
доцента 02ДЦ
013524,
виданий
19.10.2006

роботи, диплом ЛГ №
001412
2. Захист
дисертаційної роботи
на здобуття наукового
ступеня кандидата
історичних наук за
спеціальністю
07.00.06 –
історіографія,
джерелознавство та
спеціальні історичні
дисципліни на тему
«Навчальна
література з історії
кінця 80-х –90-х рр.
XX ст.:
історіографічний
аналіз», 2002 р.

2.Підвищення
кваліфікації:
2.1 Підвищення
кваліфікації:
Сумський державний
університет, Центр
розвитку кадрового
потенціалу
навчального закладу,
Свідоцтво про
підвищення
кваліфікації СН №
05408289/0292-21 від
05.02.2021 р.,
Тематичне
спрямування:
«Історичне,
педагогічне». Обсяг 6
кредитів ЄКТС.
2.2. Міжнародне
науково-педагогічне
стажування у галузі
знань «Суспільні
науки» Куявський
університет у
Влоцлавеку
(Республіка Польща),
на тему:
«Європейський підхід
та його українська
модернізація в
підготовці викладачів
у галузі історичних,
політологічних,
філософських та
соціологічних наук».
Сертифікат № SSI-
61704-KSW від
17.10.2021 р. Обсяг 180
навчальних годин.

3. Наявність
публікацій за
профілем дисципліни:
3.1. Зленко Н., Зякун
А., Левченко М.
Культурна політика
України в сучасних
умовах: світовий
досвід, українські
реалії та перспективи
// Актуальні питання
гуманітарних наук..
2022. Том 1. С. 9-14.
DOI:
<https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-1-2>.
3.2. Pletsan Kh.,
Aksakova N.,
Voropayeva T., Ziakun
A., Poberezhets H. The

						<p>Role of Creativity in the Historical and Cultural Heritage Preservation // AD Alta-Journal of Interdisciplinary research. 2022. Vol.11, Issue 2, special issue XXIV. P. 175-181. (Web of Science)</p> <p>3.3. Зякун А. І. Волинський краєзнавчий музей та його пам'ятки: втрати під час Другої світової війни // Літопис Волині, 2021, № 24. С. 9-16.</p> <p>3.4. Degtyarev S., Ziakun A., Gut J., Polyakova L. Ukrainian Cossack and Noble Family Kostenetsky: the Historiographic and Source Analysis // Bulye Gody. 2021. 16(4). P. 1650-1660. DOI: 10.13187/bg.2021.4.1650. (Scopus)</p> <p>3.5. Зякун А., Гапченко Є. Скаржинська К. М. та музей української старовини в Лубнах: передумови та історія формування. // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія: Історичні науки. Том 32 (71). № 4, 2021. С. 27-33. DOI: https://doi.org/10.32838/2663-5984/2021/4.5.</p> <p>4. Сертифікат з мовної освіти рівня B2 (англійська - EFSET, від 25.05.2021 р.</p> <p>6. Член редакційної колегії фахового наукового видання «Сумський історико-архівний журнал» (категорія Б).</p> <p>7.1. Член журі секції «Історія України» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018 р.).</p> <p>7.2. Член журі секції «Етнологія» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2019 р.).</p>	
50910	Мальована Ніна Володимирівна	старший викладач, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний	22	ОК 1. Іноземна мова	1. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук,

інститут імені
А.С.
Макаренка, рік
закінчення:
1999,
спеціальність:
030502
Англійська і
німецька мови,
Диплом
кандидата наук
ДК 015559,
виданий
04.07.2013

спеціальність 09.00.10
– філософія освіти;
тема дисертації:
«Трансформація
мовної реальності
в умовах культурної
глобалізації:
філософсько-освітній
вимір», 2013 р.

2. Грантова програма
підвищення
кваліфікації
«Методика
викладання іноземних
мов в центрі освіти
для дорослих VHS
DVV International у
Німеччині» (м.
Фрідріхсгафен, земля
Баден-Вюртемберг,
Німеччина). 180
годин. Сертифікат від
06.06.2019 р.

3. Наукові публікації
за профілем
дисципліни:

3.1. Experimental
diagnostic research of
fixture // Diagnostyka.
2018, Vol. 19, No. 3, pp.
3–9, doi:

10.29354/diag/92293.

3.2. Implementation of
CALs-Technologies in
Quality Management of
Product Life Cycle
Processes. In: Ivanov V.
et al. (eds.) Advances in
Design, Simulation and
Manufacturing.
DSMIE-2018. Lecture
Notes in Mechanical
Engineering, 2019, pp.
3–12.

3.3. Improvement of
the Effectiveness of
General Engineering
Courses Using Trainers.
In: Ivanov V.,

Trojanowska J.,
Pavlenko I., Zajac J.,
Perakovic D. (eds)
Advances in Design,
Simulation and
Manufacturing III.

DSMIE 2020. Lecture
Notes in Mechanical
Engineering. Springer,
Cham. 2020. pp 23-34.

3.4. Malovana N.,
Yusiuk A. Face Saving
Aspects in Intercultural
Communication //

Вісник
Маріупольського
державного
університету. Серія:
Філологія. Збірник
наукових праць.
Маріуполь, 2020. Вип.
22. С. 189-196

3.5.. Malovana N.,
Maksakova O.,
Pogrebnjak A.,
Buranich V.

,Ivashchenko V.,
Baimoldanova L.,
Rokosz K., Raen S.
Theoretical and

						<p>Experimental Investigation of Multilayer (TiAlSiY) N/CrN Coating Before and After Gold Ions Implantation // High Temperature Material Processes: An International Quarterly of High-Technology Plasma Processes. ISSN Print: 1093-3611. ISSN Online: 1940-4360. Vol. 25. Is. 1. 2021. P.57-70.</p> <p>4. Навчально-методичні видання: 4.1. Мальована Н.В., Нефедченко О.І У світі масової інформації: навчальний посібник (англ. мовою). Суми: СумДУ, 2017. С.110. (3.2 друк.арк.) 4.2. Мальована Н.В., Подолкова С.В. Міжкультурне спілкування: навчальний посібник (анг.мовою). Суми: СумДУ, 2020. С.119. (3.5 друк.арк.) 4.3. Speaking and Writing English Better. Методичні вказівки з англійської мови для студентів I курсу денної форми навчання. Частина I / укладач: Н.В.Мальована. Суми: СумДУ, 2019. 55 с. 4.4. Speaking and Writing English Better Using Grammar Skills: методичні вказівки з англійської мови для студентів I курсу денної форми навчання. Частина II / укладач: Н.В.Мальована. Суми: Мрія, 2020. 112 с.</p> <p>5. Член громадської організації «Українське відділення Міжнародної асоціації викладачів англійської мови» / International association of Teachers of English as a Foreign Language (IATEFL), Ukraine». Номер свідоцтва / Membership Card № IM 0002</p>	
204470	Лобко Наталія Вікторівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут права	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка , рік закінчення: 1991,	24	ОК 12. Історія України Нового часу	1. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні

спеціальність:
Історія і педагогіка,
Диплом кандидата наук ДК 050392, виданий 28.04.2009, Атестація доцента 12/ДЦ 034017, виданий 25.01.2013

дисципліни, тема:
«Інформаційний потенціал українських генеалогічних джерел та його використання в дослідженнях», 2008 р.

2. Підвищення кваліфікації:
2.1. Свідоцтво СН № 05408289/1835-21 від 27.05.2021 р.
Тематичне спрямування «Історичне, педагогічне» (6 кредитів ЄКТС);

3. Наявність публікацій за профілем дисципліни:
3.1. Lobko N., Lebid A. Rectorship in the System of Higher Education in the 19th and early 20th centuries: The Case of the Imperial University of St. Vladimir // European Journal of Contemporary Education. 2022. № 11, pp. 972-980. DOI: 10.13187/ejced.2022.3.972. (Scopus)
3.2. Лобко Н., Лебідь А. Олександр Оглоблин як дослідник родоводів Гетьманщини // Zaporizhzhia Historical Review. 2022. Vol. 6(58). С. 305-312. DOI: 10.26661/zhv-2022-6-58-30.
3.3. Лобко Н.В. Внесок періодичних видань української діаспори в розвиток генеалогії (друга половина XIX - початок XX століть) // Сумська старовина. 2021. № LIX. С. 21-32. DOI: <https://doi.org/10.21272/starovyna.2021.59.2>.
3.4. Лобко Н. В. Права та обов'язки військовополонених в роки Першої світової війни та їх дотримання на території Лебединського повіту Харківської губернії // Правові горизонти. 2020. № 21. С. 7-15.
3.5. Лобко Н. В. Военнопленные русины в Лебединском уезде Харьковской губернии в годы Первой мировой войны // Rusin. 2019. № 55. С. 149-168. (Scopus)

4. Навчально-методичні публікації:
4.1. Лобко Н.В.

						<p>Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу «Історія України Нового часу» для студентів спеціальності 032 «Історія та археологія» денної форми навчання. Суми: СумДУ, 2022. 37 с.</p> <p>4.2. Лобко Н.В. Методичні вказівки щодо написання курсових робіт із дисципліни «Історія України Нового часу» для студентів спеціальності 032 «Історія та археологія» денної форми навчання Суми: СумДУ, 2022. 32 с.</p> <p>5. Член редакційної колегії фахового наукового журналу «Сумська старовина» (категорія Б).</p> <p>6. Член журі секції «Історія України » II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p> <p>7. Член Українського геральдичного товариства. Членський квиток СМ № 289, виданий 25.10.2003 р.</p>	
204470	Лобко Наталія Вікторівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка , рік закінчення: 1991, спеціальність: Історія і педагогіка, Диплом кандидата наук ДК 050392, виданий 28.04.2009, Атестат доцента 12/ДЦ 034017, виданий 25.01.2013</p>	24	ОК 26. Історичне краєзнавство	<p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни на тему «Інформаційний потенціал українських генеалогічних джерел та його використання в дослідженнях», 2008 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Свідоцтво СН № 05408289/1835-21 від 27.05.2021 р. Тематичне спрямування «Історичне, педагогічне» (6 кредитів ЄКТС).</p> <p>3. Наявність публікацій за профілем дисципліни: 3.1. Lobko N., Lebid A.</p>

Rectorship in the System of Higher Education in the 19th and early 20th centuries: The Case of the Imperial University of St. Vladimir // European Journal of Contemporary Education. 2022. № 11, pp. 972-980. DOI: 10.13187/ejced.2022.3.972. (Scopus)

3.2. Лобко Н., Лебідь А. Олександр Оглоблин як дослідник родоводів Гетьманщини // Zaporizhzhia Historical Review. 2022. Vol. 6(58). С. 305-312. DOI: 10.26661/zhv-2022-6-58-30.

3.3. Лобко Н.В. Внесок періодичних видань української діаспори в розвиток генеалогії (друга половина XIX - початок XX століть) // Сумська старовина. 2021. № LIX. С. 21-32. DOI: <https://doi.org/10.21272/starovyna.2021.59.2>.

3.4. Лобко Н. В. Права та обов'язки військовополонених в роки Першої світової війни та їх дотримання на території Лебединського повіту Харківської губернії // Правові горизонти. 2020. № 21. С. 7-15.

3.5. Лобко Н. В. Военнопленные русины в Лебединском уезде Харьковской губернии в годы Первой мировой войны // Rusin. 2019. № 55. С. 149-168. (Scopus)

4. Навчально-методичні публікації:

4. 1. Лобко Н.В. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу «Історичне краєзнавство» для студентів спеціальності 032 «Історія та археологія» денної форми навчання. Суми : СумДУ, 2022. 27 с.

4.2. Лобко Н.В. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу «Історія Слобідської України»: для студ. спец. 032 "Історія та археологія" денної форми навчання. Суми: СумДУ, 2020. 51 с.

						<p>5. Член редакційної колегії фахового науковго журналу «Сумська старовина» (категорія Б).</p> <p>6. Член журі секції «Історія України » II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p> <p>7. Член Українського геральдичного товариства. Членський квиток СМ № 289, виданий 25.10.2003 р.</p>	
204470	Лобко Наталія Вікторівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка , рік закінчення: 1991, спеціальність: Історія і педагогіка, Диплом кандидата наук ДК 050392, виданий 28.04.2009, Атестат доцента 12/ДЦ 034017, виданий 25.01.2013</p>	24	ОК 18. Спеціальні історичні дисципліни	<p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни на тему «Інформаційний потенціал українських генеалогічних джерел та його використання в дослідженнях», 2008 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Свідоцтво СН № 05408289/1835-21 від 27.05.2021 р. Тематичне спрямування «Історичне, педагогічне» (6 кредитів ЄКТС).</p> <p>3. Наявність публікацій за профілем дисципліни: 3.1. Лобко Н., Лебідь А. Олександр Оглоблин як дослідник родоводів Гетьманщини // Zaporizhzhia Historical Review. 2022. Vol. 6(58). С. 305-312. DOI: 10.26661/zhv-2022-6-58-30. 3.2. Лобко Н.В. Внесок періодичних видань української діаспори в розвиток генеалогії (друга половина XIX - початок XX століть) // Сумська старовина. 2021. № LIX (59). С. 21-32. DOI: https://doi.org/10.21272/starovyna.2021.59.2. 3.4. Лобко Н. В. Використання клірових відомостей церков при реконструкції</p>

						<p>родоводів духовенства // Сумська старовина. 2020. № LVII. С. 20-28.</p> <p>3.5. Lobko N., Lebid A. Rectorship in the System of Higher Education in the 19th and early 20th centuries: The Case of the Imperial University of St. Vladimir // European Journal of Contemporary Education. 2022. № 11, pp. 972-980. DOI: 10.13187/ejced.2022.3.972. (Scopus)</p> <p>3.5. Лобко Н. В. Военнопленные русины в Лебединском уезде Харьковской губернии в годы Первой мировой войны // Rusin. 2019. № 55. С. 149-168. (Scopus)</p> <p>4. Навчально-методичні публікації:</p> <p>4.1. Лобко Н. В. Спеціальні історичні дисципліни: конспект лекцій. Суми: СумДУ, 2021. 219 с.</p> <p>4.2. Лобко Н.В. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з курсу "Спеціальні історичні дисципліни". Суми: СумДУ, 2020. 49 с.</p> <p>5. Член редакційної колегії фахового науковго журналу «Сумська старовина» (категорія Б).</p> <p>6. Член журі секції «Історія України » II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p> <p>7. Член Українського геральдичного товариства. Членський квиток СМ № 289, виданий 25.10.2003 р.</p>	
195823	Костенко Андріана Миколаївна	доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом магістра, Ужгородський національний університет, рік закінчення: 2005, спеціальність: 040301 Політологія, Диплом доктора наук ДД 010433, виданий 26.11.2020,	15	ОК 3. Інтегрований курс «Демократія: цінності, принципи, механізми».	1. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук зі спеціальності 23.00.02 - політичні інститути та процеси. Тема: «Роль інститутів громадянського суспільства в контексті євроінтеграційних процесів України». 2020 р.

Диплом
кандидата наук
ДК 058769,
виданий
14.04.2010,
Атестат
доцента 12ДЦ
040303,
виданий
31.10.2014,
Атестат
професора АП
004433,
виданий
10.10.2022

2. Підвищення
кваліфікації:
2.1. Сумський
державний
університет, свідоцтво
підвищення
кваліфікації СН
№05408289 / 3025-
21, за тематикою
«Політичні
технології» від
9.11.2021 р. 6 кредитів
ЄКТС / 180 годин..
2.2. Сертифікат участі
у тренінгу
«Інтерактивна
методика викладання
та супроводу
студентських проєктів
курсу «Демократія: від
теорії до практики»»
(Міжнародна
фондація виборчих
систем (IFES) № CE-
00363 від 25 вересня
2021 р.)
2.3. Сертифікат участі
у тренінгу
«Інтерактивна
методика викладання
курсу з громадянської
освіти «Демократія:
від теорії до
практики»»
(Міжнародна
фондація виборчих
систем (IFES) № CE-
00171 від 9 липня 2019
р.)

3. Наявність
публікацій за
профілем дисципліни:
3.1. Костенко А.М.
Вплив інститутів
громадянського
суспільства на
євроінтеграційні
процеси України:
монографія / А. М.
Костенко. Суми:
СумДУ, 2018. 411 с.
3.2. Kostenko A.,
Kruglashov A. Public
oversight of ukraine's
european integration
course // Teorija in
Praksa. 2021. №1. P.
183-198. DOI:
10.51936/tip.58.1.183-
198. (Scopus та WoS).
3.3. Костенко А. М.
Фінансова
спроможність
організацій
громадянського
суспільства в Україні в
контексті
забезпечення
інституційної
спроможності //
Вісник національного
технічного
університету України
«Київський
політехнічний
інститут».
Політологія,
Соціологія, Право.
2019. №1. С. 49-54.
3.4. Костенко А. М.

						<p>Уніфікація понятійно-категоріального апарату дослідження громадянського суспільства // Гілея: науковий вісник. 2019. Вип. 147. С. 44-47.</p> <p>3.5. Костенко громадянського суспільства на євроінтеграційні процеси в Україні // Politicus. 2019. №5. С. 15-19.</p> <p>4. Навчально-методичні публікації:</p> <p>4.1. Костенко А. М., Купенко О.В., Теслик Н.М., Сміянова Ю.М., Сахно К.С. Розбудова системи паліативної допомоги в територіальній громаді: посібник / за ред. Купенко О.В. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 135 с.</p> <p>4.2. Костенко А.М., Сахно К.С. Жіноче лідерство як ресурс розвитку громади: посібник. Київ: ІГА, 2020. 61 с.</p> <p>4.3. А. М. Костенко, О. В. Купенко, С. М. Назаров та ін. Динаміка децентралізації в Сумській області: теоретичні та прикладні аспекти / за ред. А. Є. Лебеда. Суми: ФОП Ширяєв Д.І., 2017. 168 с.</p> <p>4.4. Дегтярьов С., Костенко А. та ін. Механізми впливу громадянського суспільства на євроінтеграційні процеси в Україні: монографія. Суми: ФОП Цьома С. П., 2017. 242 с.</p> <p>5. Сертифікат з англійської мови ECL Exam Centr "Universal Test", English, Level B2, 2021 р.</p>	
313092	Зякун Алла Іванівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1994, спеціальність: - історія і методика виховної роботи, Диплом кандидата наук ДК 015854, виданий</p>	26	ОК 20. Пам'яткознавство та музейна справа	<p>1.Повна вища освіта за спеціальністю «Історія і методика виховної роботи», кваліфікація – вчитель історії і методист з виховної роботи, диплом ЛГ № 001412</p> <p>2. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни на тему «Навчальна</p>

09.10.2002,
Атестат
доцента 02/ДЦ
013524,
виданий
19.10.2006

література з історії
кіncia 80-х –90-х рр.
XX ст.:
історіографічний
аналіз», 2002 р.

2.Підвищення
кваліфікації:
2.1 Підвищення
кваліфікації:
Сумський державний
університет, Центр
розвитку кадрового
потенціалу
навчального закладу,
Свідоцтво про
підвищення
кваліфікації СН №
05408289/0292-21 від
05.02.2021 р.,
Тематичне
спрямування:
«Історичне,
педагогічне». Обсяг 6
кредитів ЄКТС.
2.2. Міжнародне
науково-педагогічне
стажування у галузі
знань «Суспільні
науки» Куявський
університет у
Влоцлавеку
(Республіка Польща),
на тему:
«Європейський підхід
та його українська
модернізація в
підготовці викладачів
у галузі історичних,
політологічних,
філософських та
соціологічних наук».
Сертифікат № SSI-
61704-KSW від
17.10.2021 р.
Обсяг 180 навчальних
годин.

3. Наявність
публікацій за
профілем дисципліни:
3.1. Зякун А. І.
Волинський
краєзнавчий музей та
його пам'ятки: втрати
під час Другої світової
війни // Літопис
Волині. 2021. № 24. С.
9-16.
3.2.Зякун А. Гапченко
Є. Скаржинська К. М.
та музей української
старовини в Лубнах:
передумови та історія
формування. // Вчені
записки Таврійського
національного
університету імені
В.І.Вернадського.
Серія: Історичні
науки. Том 32 (71). №
4. 2021. С. 27-33. DOI:
<https://doi.org/10.32838/2663-5984/2021/4.5>
3.3. Pletsan Kh.,
Aksakova N.,
Voropayeva T., Ziakun
A., Poberezhets H. The
Role of Creativity in the
Historical and Cultural
Heritage Preservation

// AD Alta-Journal of Interdisciplinary research. 2022. Vol.11, Issue 2, special issue XXIV. P. 175-181. (Web of Science)

3.4. Зленко Н., Зякун А., Левченко М.

Культурна політика України в сучасних умовах: світовий досвід, українські реалії та перспективи

// Актуальні питання гуманітарних наук.. 2022. Том 1. С. 9-14.

DOI:

<https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-1-2>.

3.5. Ziakun Alla. From savings to destruction: monument protection activities in Ukraine in the first twenties of soviet union. //

Modern approaches to cultural space and historical knowledge.

Monograph. Primediae Launch LLC Dallas, USA. 2020. P. 4-12.

DOI:

<https://doi.org/10.36074/matcsahk.ed-1.01>.

4. Навчально-методичні публікації:

4.1. Зякун А.І.

Методичні вказівки до практичних (семинарських) занять із дисципліни

«Пам'яткознавство та музейна справа» для студентів

спеціальності 032

«Історія та археологія» денної форми навчання.

Суми: СумДУ, 2020. 65 с.

4.2. Зякун А.І., Дегтярьов С.І.

Методичні вказівки щодо проходження виробничої практики 1 (музейної). Суми:

СумДУ, 2022. 18 с.

5. Сертифікат з мовної освіти рівня B2

(англійська - EFSET, від 25.05.2021 р.

6. Член редакційної колегії фахового наукового видання «Сумський історико-архівний журнал» (категорія Б).

7.1. Член журі секції «Історія України» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018 р.).

7.2. Член журі секції «Етнологія» II етапу

						Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2019 р.).
398514	Король Віталій Миколайович	старший викладач, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	Диплом бакалавра, Сумський державний університет, рік закінчення: 2004, спеціальність: 0905 Енергетика, Диплом кандидата наук ДК 044354, виданий 11.10.2017	7	<p>ОК 11. Історія первісного суспільства і Стародавнього Сходу</p> <p>1. Диплом спеціаліста ДСК №073878, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, спеціальність «Середня освіта (Історія)», кваліфікація – вчитель історії, 2005 р.</p> <p>1. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – Історія України, 2017 р. Тема дисертації: «Навчальні заклади системи трудових резервів у період відбудови економіки України (1943-1950 рр.)».</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Сумський державний університет, Центр розвитку кадрового потенціалу навчального закладу. Свідоцтво СП №05408289/2762-22 від 30.12.2022 р. Тематичне спрямування «Інновації у викладанні історії Стародавнього світу» (6 кредитів ЄКТС); 2.2. Історико-культурний заповідник «Більськ». VII Міжнародна польова археологічна школа. Сертифікат №1, 28.07.2021 р. (5 кредитів ЄКТС)</p> <p>3. Наукові публікації за профілем дисципліни: 3.1. Король В. М. Стародавні та середньовічні кочові держави Євразії в контексті дослідження історичної динаміки народів Великого Степу // Сумська старовина. 2021. № LIX. С. 76-78. 3.2. Korol V. M. Scientific and Practical Experience of Architectural Heritage Restoring in the Focus of the Ukrainian Researchers // Сумський історико-</p>

архівний журнал.
2021. № XXXVII. С.
62-63.

3.3. Degtyarev S., Korol
V., Polyakova L. The
Pedagogical Process in
Educational
Institutions within the
USSR's State Labor
Reserves System during
Ukraine's Economic
Recovery in the Period
1943-1950 // European
Journal of
Contemporary
Education. 2021. № 10.
P. 1068-1076. (Scopus,
Web of Science)

3.4. Korol V.
Hetmanate of 1918
through the prism of
Ukrainian bureaucracy
history // East Europe
Historical Bulletin.
2020. № 15. С. 251-
253. (Web of Science)

3.5. Korol V. New
Edition on Historical
Urbanistics of Donbas
// Сумський історико-
архівний журнал.
2019. № XXXII. С. 57-
59.

4. Навчально-
методичні публікації:

4.1. Король В.М.
Методичні вказівки до
практичних занять і
питання для
самостійної роботи з
курсу "Історія
первісного суспільства
і Стародавнього
Сходу". Суми: СумДУ,
2020. 45 с.

5. Сертифікат про
володіння іноземною
мовою (англійською)
рівня С1, EFSET,
[www.efset.org/cert/7m
2tfW](http://www.efset.org/cert/7m2tfW), 2021 р.

6. Член редакційної
колегії наукового
фахового журналу
«Сумська старовина»
(категорія Б).

7. Науковий керівник
переможців І етапу
Всеукраїнського
конкурсу студентських
наукових робіт в
галузі «Історія та
археологія»:

7.1. Лисенко А.А. – 3-
тє місце у 2019 р. ;
7.2. Слюсарєва Є.О. –
3-тє місце у 2020 р.

8.1. Член журі секції
«Всесвітня історія» ІІ
етапу Всеукраїнського
конкурсу-захисту
науково-
дослідницьких робіт
учнів-членів МАН
(2019 р.).

8.2. Член журі секції

						<p>«Історія України. Етнологія» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2021-2022 рр.).</p> <p>9. Член науково-просвітницького товариства ГО «Паліцинська академія» (Посвідчення про членство від 16.02.2010 р.).</p>	
90268	Нестеренко Вадим Анатолійович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 1996, спеціальність: Історія і методика виховної роботи, Диплом кандидата наук ДК 030739, виданий 15.12.2005, Атестат доцента 12/ДЦ 021515, виданий 23.12.2008</p>	26	ОК 10. Давня та середньовічна історія України	<p>1. захист дисертації на здобуття ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України, тема: «Окупаційний режим у військовій зоні України 1941-1943 рр. (адміністративний, економічний та соціокультурний аспекти)», 2005 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: - підвищення кваліфікації викладача (посвідчення СП № 05408289/3710-21) за спрямуванням «З електронних засобів та дистанційних технологій навчання» у Сумському державному університеті, обліковий запис 16.01-3710/21 22.12.2021 р. (6 кредитів ЄКТС / 180 год.)</p> <p>3. Публікації за профілем дисципліни: 3.1. Нестеренко В.А. Стародавня історія України у викладенні Л. Залізняка. Сумська старовина. 2022. № LX. С. 85-88. DOI: https://doi.org/10.21272/starovyna.2022.60.6. 3.2. Нестеренко В.А. Імперський період історії Стародавнього Риму в інтерпретації Т. Ф. Зелінського. Сумська старовина. 2021. LIX. С. 79-82. DOI: https://doi.org/10.21272/starovyna.2021.59.8. 3.3. Нестеренко В.А., Осадчий Є.М. Поховання XVII століття на території Путивльської фортеці // Сумська старовина. 2020. №LVI. С. 32-38. 3.4. Нестеренко В.А.,</p>

						<p>Мурашко К.О. Похідні групи ОУН у Північно-східних областях України // Сумська старовина. 2020. №LVII. С. 44-52.</p> <p>3.5. Нестеренко В.А. Тема дій німецьких підводних човнів в пресі на окупованих територіях України (на матеріалах "Сумського вісника" 1941-1943 рр.) // Сумська старовина. 2021. №LVIII. С. 48-68.</p> <p>4. Навчально-методичні публікації:</p> <p>4.1. Нестеренко В. А. Методичні вказівки до практичних занять і питання до самостійної роботи з курсу «Давня та середньовічна історія України» : у 2 ч. Ч.1. Суми: СумДУ, 2021. 44 с.</p> <p>4.2. Дегтярьов С.І., Нестеренко В.А. Методичні вказівки до написання курсових робіт із курсу «Давня та середньовічна історія України». Суми: СумДУ, 2022. 26 с.</p> <p>5. Сертифікат з мовної освіти рівня С2 (англійська мова), EF SET Certificate, 25 May 2021, www.efset.org/cert/hYWFgS</p> <p>6. Член редакційної колегії фахового наукового журналу «Сумська старовина» (категорія Б).</p> <p>7. Член журі секції «Історія України » II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p>	
313092	Зякун Алла Іванівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1994, спеціальність: - історія і методика виховної роботи, Диплом кандидата наук ДК 015854, виданий</p>	26	ОК 8. Культурологія	<p>1.Повна вища освіта за спеціальністю «Історія і методика виховної роботи», кваліфікація – вчитель історії і методист з виховної роботи, диплом ЛГ № 001412</p> <p>2. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни на тему</p>

09.10.2002,
Атестат
доцента 02ДЦ
013524,
виданий
19.10.2006

«Навчальна
література з історії
кінця 80-х –90-х рр.
XX ст.:
історіографічний
аналіз», 2002 р.

2.Підвищення
кваліфікації:
2.1 Підвищення
кваліфікації:
Сумський державний
університет, Центр
розвитку кадрового
потенціалу
навчального закладу,
Свідоцтво про
підвищення
кваліфікації СН №
05408289/0292-21 від
05.02.2021 р.,
Тематичне
спрямування:
«Історичне,
педагогічне». Обсяг 6
кредитів ЄКТС.
2.2. Міжнародне
науково-педагогічне
стажування у галузі
знань «Суспільні
науки» Куявський
університет у
Влоцлавеку
(Республіка Польща),
на тему:
«Європейський підхід
та його українська
модернізація в
підготовці викладачів
у галузі історичних,
політологічних,
філософських та
соціологічних наук».
Сертифікат № SSI-
61704-KSW від
17.10.2021 р. Обсяг 180
навчальних годин.

3. Наявність
публікацій за
профілем дисципліни:
3.1. Зленко Н., Зякун
А., Левченко М.
Культурна політика
України в сучасних
умовах: світовий
досвід, українські
реалії та перспективи
// Актуальні питання
гуманітарних наук..
2022. Том 1. С. 9-14.
DOI:
<https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-1-2>.
3.2. Pletsan Kh.,
Aksakova N.,
Voropayeva T., Ziakun
A., Poberezhets H. The
Role of Creativity in the
Historical and Cultural
Heritage Preservation
// AD Alta-Journal of
Interdisciplinary
research. 2022. Vol.11,
Issue 2, special issue
XXIV. P. 175-181. (Web
of Science)
3.3. Зякун А. І.
Волинський
краєзнавчий музей та
його пам'ятки: втрати

						<p>під час Другої світової війни // Літопис Волині, 2021, № 24. С. 9-16.</p> <p>3.4. Degtyarev S., Ziakun A., Gut J., Polyakova L. Ukrainian Cossack and Noble Family Kostenetsky: the Historiographic and Source Analysis // Bulye Gody. 2021. 16(4). P. 1650-1660. DOI: 10.13187/bg.2021.4.1650. (Scopus)</p> <p>3.5. Зякун А., Гапченко Є. Скаржинська К. М. та музей української старовини в Лубнах: передумови та історія формування. // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія: Історичні науки. Том 32 (71). № 4, 2021. С. 27-33. DOI: https://doi.org/10.32838/2663-5984/2021/4.5.</p> <p>4. Сертифікат з мовної освіти рівня B2 (англійська - EFSET, від 25.05.2021 р.</p> <p>6. Член редакційної колегії фахового наукового видання «Сумський історико-архівний журнал» (категорія Б).</p> <p>7.1. Член журі секції «Історія України» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018 р.).</p> <p>7.2. Член журі секції «Етнологія» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2019 р.).</p>	
313049	Завгородня Владислава Миколаївна	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	Диплом спеціаліста, Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого, рік закінчення: 1999, спеціальність: 060101 Правознавство, Диплом кандидата наук ДК 024118, виданий	23	ОК 7. Євроінтеграція та цінності Європейського Союзу	<p>1.1. Захист дисертації на здобуття ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 12.00.06 – аграрне право; земельне право; екологічне право; природоресурсне право, 2004 р.</p> <p>Підвищення кваліфікації: 1. Сумський державний університет / Свідоцтво про</p>

09.06.2004,
Атестат
доцента 12/ДЦ
020099,
виданий
30.10.2008

підвищення
кваліфікації за темою
«Сучасні методи
викладання
дисциплін
міжнародно-
правового циклу» СН
№ 05408289/3010-21
від 05.11.2021 року (6
кредитів ЄКТС/180
годин).

2. Варненський
вільний університет
імені Чорноризця
Храбра (Болгарія).
Сертифікат № BG
9532 / 27.06.2021 про
участь у міжнародній
програмі стажування
«Права людини і
економічне
співробітництво» (180
год, 6 кредитів ECTS).

3. Наукові публікації
за профілем
дисципліни:

3.1. Impact
Mechanisms of Civil
Society on European
Integration of Ukraine.
2018 / Editors:
Kostenko A.,
Zavhorodnia V. LAP,
2018. 170 p.

3.2. Maria V.
Plotnikova, Vladyslava
M. Zavhorodnia, Sergey
I. Degtyarev, Lyubov G.
Polyakova The Role of
Decisions by the
European Court of
Human Rights in
Shaping the Content of
New Media Literacy
Education //
International Journal of
Media and Information
Literacy. 2021. 6(2):
376-386. DOI:
10.13187/ijmil.2021.2.37
6

3.3. Zavhorodnia V.,
Slavko A., Cherniavskiy
A. Freedom of
Movement: Challenges
Of COVID-19 //
Юридичний науковий
електронний журнал.
2022. 6. С. 479-482.
DOI:
[https://doi.org/10.3278
2/2524-0374/2022-
6/108](https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/108).

3.4. Завгородня В.
Солідарність як
фундаментальна
цінність і принципи
права Європейського
Союзу. Український
щорічник з
європейських
інтеграційних студій.
2019. Вип.3. С. 142-151.

3.5. Vladyslava M.
Zavhorodnia, Mariia V.
Plotnikova
Reproductive Human
Rights and Approaches
to the Demographic
Policy: Is a Fair Balance

Possible? // Population Processes. 2019. 1(4). С. 12-23. DOI: 10.13187/popul.2019.4.12.

4. Сертифікат про володіння англійською мовою на рівні B2 CEFR (On SET-Zertificate gA666731E1021618370, 25 March 2019)

5. Академічна координаторка проекту 600115-EPP-1-2018-1-UA-EPPJMO-MODULE «Впровадження в Україні цінностей Європейського Союзу» (2018-2021) Модуль Жана Моне за підтримки Виконавчого агентства ЄС з освіти та культури; Співвиконавиця проекту 619878-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR (2020-2023) «Кафедра Жана Моне з економічних політик та громадянського суспільства Європейського Союзу» (2020-2023) за підтримки Виконавчого агентства ЄС з освіти та культури. Співвиконавиця проекту «101098859-EU4Migration-ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH-UA-IBA / ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH «Міграційна політика та право ЄС у контексті цілей сталого розвитку» (2022-2025) Модуль Жана Моне за підтримки Виконавчого агентства ЄС з освіти та культури; Керівниця НДР «Вплив міжнародного та європейського права на національну правову систему України: аксіологічний вимір» Державний реєстраційний номер: 0120U105185.

7. З 2019 – по теперішній час – член науково-методичної підкомісії зі спеціальності 293 «Міжнародне право» сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, Наказ МОН

						Україні № 1451 від 21.11.2019; Експертка з акредитації освітніх програм Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (спеціальності 081 «Право», 293 «Міжнародне право»), участь у роботі 4-х експертних груп / Накази НАЗЯВО № 72-Е від 18.02.2020; № 352-Е від 18.02.21; № 275-Е від 05.04.21р.; № 425-Е від 26.09.2022 р.	
188143	Дегтярьов Сергій Іванович	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія і правознавство, Диплом доктора наук ДД 004252, виданий 28.04.2015, Диплом кандидата наук ДК 055338, виданий 14.10.2009, Атестат доцента 12ДЦ 035110, виданий 25.04.2013, Атестат професора АП 000170, виданий 11.10.2017</p>	22	ОК 21. Історіографія	<p>1.1. Захист дисертації на здобуття ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 - історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни на тему «Матеріали повітових судів Лівобережної України як історичне джерело (кінець XVIII – 60-ті рр. XIX ст.)», 2009 р.</p> <p>1.2. Захист дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України на тему «Чиновники цивільних державних установ України (кінець XVIII – перша половина XIX ст.): соціо-культурний рівень, система заохочень і покарань», 2015 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: - міжнародна програма стажування «Innovations in the Field of Higher and Vocational Education in the Conditions of Digital Transformation», Варненський вільний університет імені Чорноризця Храбра, Болгарія (Certificate Reg. № BG 10554 / 27.06.2021) (180 годин); - підвищення кваліфікації викладача (посвідчення СН №05408289 / 3008-21) за спрямуванням «Інновації в історичній освіті» у Сумському державному університеті від 05.11.2021 р. (6</p>

кредитів ЄКТС / 180 год.)

3. Публікації:

3.1. Дегтярьов С.І. Державні інституції та чиновники періоду гетьманату П. Скоропадського (нарис з історії органів влади й управління Української Держави 1918 р.): монографія. Суми: Вид-во СумДУ, 2018. 168 с. (монографія)

3.2. Degtyarev S.I., Zavorodnia V.M., Polyakova L.G. On the Establishment of the Ruthenian (Ukrainian) University in Austria-Hungary and Its Coverage in "Kievskaya Starina" Journal // European Journal of Contemporary Education. 2018, 7(4): 911-917 (Web of Science, Scopus)

3.3. Degtyarev S.I., Ziakun A.I., Polyakova L.G. Gut J. Ukrainian Cossack and Noble Family Kostenetsky: the Historiographic and Source Analysis // Bylye Gody. 2021. Vol. 16. Is. 4: 1650-1660 (Web of Science, Scopus)

3.4. Degtyarev S.I. Rebellion. Regional Dimension Review of Yuriy Kotlyar's monograph "Peasant Rebellion in the Mykolaiv region (1918-1921)" // Сумський історико-архівний журнал. №XXXVII. 2021. С.58-61 (категорія Б).

3.5. Дегтярьов С.І. Шевчук А. Судова влада в житті суспільства Правобережної України (кінець XVIII – перша третина XIX ст.). – Житомир: Євенок, 2022. – 580 с. // Український історичний журнал. 2022. №3. С.219-223 (Web of Science)

4. Сертифікат з мовної освіти рівня B2 (англійська мова), РТЕ Exam centre, № 00071820, 04.10.2016 р.

5. Наукове керівництво здобувачем наукового ступеня: Руденко Н. В. Сугестія як засіб формування

громадської думки в сучасних англомовних інтернет-виданнях: інформаційно-комунікаційні стратегії та способи їх реалізації. Диплом доктора філософії Н22 №000253 від 13 жовтня 2022 р.

6. Участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента захисті:
6.1. Бондар Олександр Миколайович, 2017, 07.00.01 – історія України, спец. рада К 79.053.01.
6.2. Бабкова Надія Вячеславівна, 2019, 07.00.01 – історія України, спец. рада Д 17.051.01.
6.3. Коваленко Юрій Олександрович, 2021, 07.00.01 – історія України, спец. рада К 79.053.01.

7.1. Головний редактор журналу «Сумський історико-архівний журнал» (фаховий, категорія Б, Україна)
7.2. Член редакційної колегії журналу «Vulve Gody» (США, WEB OF SCIENCE, SCOPUS, Q1)
7.3. Член редакційної колегії журналу «East European Historical Bulletin» (фаховий, категорія А, WEB OF SCIENCE, Україна).

8. Науковий керівник переможця II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Історія та археологія»:
Наумов А.С. (III місце), наказ МОН №1059 від 05.08.2019 р.

9.1. Член журі II етапу Всеукраїнської олімпіади з історії (Житомир), 2017-2019 рр.
9.2. Член журі II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (Переяслав), 2021 р. (наказ ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди» №248 від 01.12.2020).

10. Член Національної спілки краєзнавців

							України (членський квиток №1151 від 19.03.2010).
188143	Дегтярьов Сергій Іванович	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія і правознавство, Диплом доктора наук ДД 004252, виданий 28.04.2015, Диплом кандидата наук ДК 055338, виданий 14.10.2009, Атестат доцента 12ДЦ 035110, виданий 25.04.2013, Атестат професора АП 000170, виданий 11.10.2017</p>	22	ОК 19. Джерелознавство та архівознавство	<p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 - історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни на тему «Матеріали повітових судів Лівобережної України як історичне джерело (кінець XVIII – 60-ті рр. XIX ст.)», 2009 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: - міжнародна програма стажування «Innovations in the Field of Higher and Vocational Education in the Conditions of Digital Transformation», Варненський вільний університет ім. Чорноризця Храбра, Болгарія (Certificate Reg. № BG 10554 / 27.06.2021) (180 годин); - підвищення кваліфікації викладача (посвідчення СН №05408289 / 3008-21) за спрямуванням «Інновації в історичній освіті» у Сумському державному університеті від 05.11.2021 р. (6 кредитів ЄКТС / 180 год.)</p> <p>3. Публікації: 3.1. Дегтярьов С.І., Молчанова В.С. Невідомі документи 1734 року про закріпачених шведських підданих // Сумський історико-архівний журнал. №XXXII. 2019. С.12-19 (категорія Б) 3.2. Degtyarev S., Loboda A. The attempt of graphodiagnosics of health state of the last hetman of Ukraine Kyrylo Rozumovskyi using samples of his handwriting // Bangladesh Journal of Medical Science, 2020. 19(1): 90-93. https://doi.org/10.3329/bjms.v19i1.43877 (Scopus) 3.3. Degtyarev S.I., Zavorodnia V.M., Polyakova L.G. On the</p>

Establishment of the Ruthenian (Ukrainian) University in Austria-Hungary and Its Coverage in "Kievskaya Starina" Journal // European Journal of Contemporary Education. 2018, 7(4): 911-917 (Web of Science, Scopus)

3.4. Degtyarev S.I., Ziakun A.I., Polyakova L.G. Gut J. Ukrainian Cossack and Noble Family Kostenetsky: the Historiographic and Source Analysis // Bylye Gody. 2021. Vol. 16. Is. 4: 1650-1660 (Web of Science, Scopus)

3.5. Дегтярьов С.І. Повітові суди Північно-Східної України наприкінці XVIII – у середині XIX ст.: функції, персональний склад, документація: монографія. Суми: Триторія, 2022. 424 с. (монографія)

4. Сертифікат з мовної освіти рівня B2 (англійська мова), PTE Exam centre, № 00071820, 04.10.2016 р.

5. Наукове керівництво здобувачем наукового ступеня: Руденко Н. В. Сугестія як засіб формування громадської думки в сучасних англійськомовних інтернет-виданнях: інформаційно-комунікаційні стратегії та способи їх реалізації. Диплом доктора філософії Н22 №000253 від 13 жовтня 2022 р.

6. Участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента захисті:

6.1. Бондар Олександр Миколайович, 2017, 07.00.01 – історія України, спец. рада К 79.053.01.

6.2. Бабкова Надія Вячеславівна, 2019, 07.00.01 – історія України, спец. рада Д 17.051.01.

6.3. Коваленко Юрій Олександрович, 2021, 07.00.01 – історія України, спец. рада К 79.053.01.

7.1. Головний редактор журналу

						<p>«Сумський історико-архівний журнал» (фаховий, категорія Б, Україна)</p> <p>7.2. Член редакційної колегії журналу «Bylye Gody» (США, WEB OF SCIENCE, SCOPUS, Q1)</p> <p>7.3. Член редакційної колегії журналу «East European Historical Bulletin» (фаховий, категорія А, WEB OF SCIENCE, Україна).</p> <p>8. Науковий керівник переможця II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Історія та археологія»: Наумов А.С. (III місце), наказ МОН №1059 від 05.08.2019 р.</p> <p>9.1. Член журі II етапу Всеукраїнської олімпіади з історії (Житомир), 2017-2019 рр.</p> <p>9.2. Член журі II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (Переяслав), 2021 р. (наказ ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди» №248 від 01.12.2020).</p> <p>10. Член Національної спілки краєзнавців України (членський квиток №1151 від 19.03.2010).</p>	
188143	Легтярьов Сергій Іванович	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія і правознавство, Диплом доктора наук ДД 004252, виданий 28.04.2015, Диплом кандидата наук ДК 055338, виданий 14.10.2009, Аттестат доцента 12ДЦ 035110, виданий 25.04.2013,</p>	22	ОК 12. Історія України Нового часу	<p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України на тему «Чиновники цивільних державних установ України (кінець XVIII – перша половина XIX ст.): соціо-культурний рівень, система заохочень і покарань», 2015 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: - міжнародна програма стажування «Innovations in the Field of Higher and Vocational Education in the Conditions of Digital Transformation», Варненський вільний університет ім.</p>

Атестат
професора АП
000170,
виданий
11.10.2017

Чорноризця Храбра,
Болгарія (Certificate
Reg. № BG 10554 /
27.06.2021) (180
годин);
- підвищення
кваліфікації
викладача
(посвідчення СН
№05408289 / 3008-
21) за спрямуванням
«Інновації в
історичній освіті» у
Сумському
державному
університеті від
05.11.2021 р. (6
кредитів ЄКТС / 180
год.)

3. Публікації:
3.1. Дегтярьов С.І.
Види державного
нагляду за діяльністю
бюрократичного
апарату в українських
губерніях Російської
імперії у першій
половині ХІХ ст. //
Україна ХХ ст.:
культура, ідеологія,
політика. Збірник
статей. Випуск 24:
Спеціальний: До 70-
річчя від дня
народження та 45-
річчя науково-
педагогічної
діяльності професора
Віктора Даниленка.
Київ: Інститут історії
України НАН України,
2019. С. 25-34.
(категорія Б).
3.2. Degtyarev S.I.,
Zavhorodnia V.M.,
Polyakova L.G. On the
Establishment of the
Ruthenian (Ukrainian)
University in Austria-
Hungary and Its
Coverage in "Kievskaya
Starina" Journal //
European Journal of
Contemporary
Education. 2018, 7(4):
911-917 (Web of
Science, Scopus)
3.3. Degtyarev S.I.,
Ziakun A.I., Polyakova
L.G. Gut J. Ukrainian
Cossack and Noble
Family Kostenetsky: the
Historiographic and
Source Analysis //
Bylye Gody. 2021. Vol.
16. Is. 4: 1650-1660
(Web of Science,
Scopus)
3.4. Дегтярьов С.І.,
Мельник М.В.
Молченський
Софронівський
монастир у матеріалах
Білопільського
повітового суду (1793
р.) // Сумський
історико-архівний
журнал. №XXXIV.
2020. С.29-39
(категорія Б).

3.5. Дегтярьов С.І.
Повітові суди
Північно-Східної
України наприкінці
XVIII – у середині XIX
ст.: функції,
персональний склад,
документація:
монографія. Суми:
Триторія, 2022. 424 с.
(монографія)

4. Навчально-
методичні публікації:
4.1. Дегтярьов С.І.,
Зякун А.І. Методичні
вказівки до
семінарських занять із
дисципліни «Історія
України Нового часу»:
у двох частинах. Ч.1.
Суми: СумДУ, 2022. 47
с.

5. Сертифікат з мовної
освіти рівня B2
(англійська мова), PTE
Exam centre, №
00071820, 04.10.2016
р.

6. Участь в атестації
наукових кадрів як
офіційного
опонента захисті:

6.1. Бондар
Олександр
Миколайович, 2017,
07.00.01 – історія
України, спец. рада К
79.053.01.

6.2. Бабкова Надія
В'ячеславівна, 2019,
07.00.01 – історія
України, спец. рада Д
17.051.01.

6.3. Коваленко Юрій
Олександрович, 2021,
07.00.01 – історія
України, спец. рада К
79.053.01.

7.1. Головний
редактор журналу
«Сумський історико-
архівний журнал»
(фаховий, категорія Б,
Україна)

7.2. Член редакційної
колегії журналу «Buylve
Gody» (США, WEB OF
SCIENCE, SCOPUS,
Q1)

7.3. Член редакційної
колегії журналу «East
European Historical
Bulletin» (фаховий,
категорія А, WEB OF
SCIENCE, Україна).

8. Науковий керівник
переможця II туру
Всеукраїнського
конкурсу студентських
наукових робіт у
галузі «Історія та
археологія»:
Наумов А.С. (III
місце), наказ МОН
№1059 від 05.08.2019
р.

						<p>9.1. Член журі II етапу Всеукраїнської олімпіади з історії (Житомир), 2017-2019 рр.</p> <p>9.2. Член журі II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (Переяслав), 2021 р. (наказ ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди» №248 від 01.12.2020).</p> <p>10. Член Національної спілки краєзнавців України (членський квиток №1151 від 19.03.2010).</p>
188143	Дегтярьов Сергій Іванович	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія і правознавство, Диплом доктора наук ДД 004252, виданий 28.04.2015, Диплом кандидата наук ДК 055338, виданий 14.10.2009, Аттестат доцента 12ДЦ 035110, виданий 25.04.2013, Аттестат професора АП 000170, виданий 11.10.2017</p>	22	<p>ОК 10. Давня та середньовічна історія України</p> <p>1. Захист дисертації на здобуття ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 - історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни на тему «Матеріали повітових судів Лівобережної України як історичне джерело (кінець XVIII – 60-ті рр. XIX ст.)», 2009 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: - міжнародна програма стажування «Innovations in the Field of Higher and Vocational Education in the Conditions of Digital Transformation», Варненський вільний університет ім. Чорноризця Храбра, Болгарія (Certificate Reg. № BG 10554 / 27.06.2021) (180 годин); - підвищення кваліфікації викладача (посвідчення СН №05408289 / 3008-21) за спрямуванням «Інновації в історичній освіті» у Сумському державному університеті від 05.11.2021 р. (6 кредитів ЕКТС / 180 год.)</p> <p>3. Публікації: 3.1. Дегтярьов С.І., Молчанова В.С. Невідомі документи 1734 року про закріпачених шведських підданих // Сумський історико-архівний журнал. №XXXII. 2019. С.12-19</p>

(категорія Б)
3.2. Degtyarev S.I.,
Osadchij E.M., Gut J.
Border Battle: Fighting
on the Ukrainian-
Moscow Border in
1660-1661 // Bylye
Gody. 2022. Vol. 17. Is.
1: 26-36 (Web of
Science, Scopus)

3.3. Дегтярьов С.І.,
Мельник М.В.
Молченський
Софроніївський
монастир у матеріалах
Білопільського
повітового суду (1793
р.) // Сумський
історико-архівний
журнал. №XXXIV.
2020. С.29-39
(категорія Б).

3.4. Дегтярьов С.І.,
Осадчий Є.М.
Сагайдачний шлях:
від верхів'я Псла до
кордону Речі
Посполитої // Сумська
старовина. 2021.
№LIX. С. 5-20.
(категорія Б).

3.5. Дегтярьов С.І.,
Осадчий Є.М.
Літописне місто
Хотень // Сумський
історико-архівний
журнал. №XXXVIII.
2022. С.17-26
(категорія Б).

3.6. Дегтярьов С.І.,
Осадчий Є.М. Копія
«Строенной книги»
острогу Кам'яного
1651 року. Київ-Суми:
ЦП НАН України і
УТОПК, 2020. 119 с.
(монографія)

4. Навчально-
методичні публікації:
4.1. Дегтярьов С.І.,
Зякун А.І. Методичні
вказівки до
семінарських занять із
дисципліни «Давня та
середньовічна історія
України». Частина 2.
Суми: Сумський
державний
університет, 2021. 62 с.
4.2. Дегтярьов С.І.,
Нестеренко В.А.
Методичні вказівки до
написання курсових
робіт із курсу «Давня
та середньовічна
історія України».
Суми: СумДУ, 2022. 26
с.

5. Сертифікат з мовної
освіти рівня B2
(англійська мова), PTE
Exam centre, №
00071820, 04.10.2016
р.

6. Участь в атестації
наукових кадрів як
офіційного
опонента захисті:

						<p>6.1. Бондар Олександр Миколайович, 2017, 07.00.01 – історія України, спец. рада К 79.053.01.</p> <p>6.2. Бабкова Надія Вячеславівна, 2019, 07.00.01 – історія України, спец. рада Д 17.051.01.</p> <p>6.3. Коваленко Юрій Олександрович, 2021, 07.00.01 – історія України, спец. рада К 79.053.01.</p> <p>7.1. Головний редактор журналу «Сумський історико-архівний журнал» (фаховий, категорія Б, Україна)</p> <p>7.2. Член редакційної колегії журналу «Vylye Gody» (США, WEB OF SCIENCE, SCOPUS, Q1)</p> <p>7.3. Член редакційної колегії журналу «East European Historical Bulletin» (фаховий, категорія А, WEB OF SCIENCE, Україна).</p> <p>8. Науковий керівник переможця II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Історія та археологія»: Наумов А.С. (III місце), наказ МОН №1059 від 05.08.2019 р.</p> <p>9.1. Член журі II етапу Всеукраїнської олімпіади з історії (Житомир), 2017-2019 рр.</p> <p>9.2. Член журі II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (Переяслав), 2021 р. (наказ ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди» №248 від 01.12.2020).</p> <p>10. Член Національної спілки краєзнавців України (членський квиток №1151 від 19.03.2010).</p>	
188143	Дегтярьов Сергій Іванович	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність:	22	ОК 5. Основи наукових досліджень	1. захист дисертації на здобуття ступеня доктора історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України на тему «Чинovníки цивільних державних установ України (кінець XVIII – перша половина XIX ст.):

010103 Історія і правознавство, Диплом доктора наук ДД 004252, виданий 28.04.2015, Диплом кандидата наук ДК 055338, виданий 14.10.2009, Атестат доцента 12ДЦ 035110, виданий 25.04.2013, Атестат професора АП 000170, виданий 11.10.2017

соціо-культурний рівень, система заохочень і покарань», 2015 р.

2. Підвищення кваліфікації:
- міжнародна програма стажування «Innovations in the Field of Higher and Vocational Education in the Conditions of Digital Transformation», Варненський вільний університет ім. Чорноризця Храбра, Болгарія (Certificate Reg. № BG 10554 / 27.06.2021) (180 годин);
- підвищення кваліфікації викладача (посвідчення СН №05408289 / 3008-21) за спрямуванням «Інновації в історичній освіті» у Сумському державному університеті від 05.11.2021 р. (6 кредитів ЄКТС / 180 год.)

3. Публікації:
3.1. Degtyarev S.I., Zavorodnia V.M., Slavko A.S., Polyakova L.G. The Use of Practice-Based Assessments in Preparing Humanities and Social Sciences Specialists: The Case of Sumy State University (Ukraine) // European Journal of Contemporary Education. 2021, 10(3): 768-782 (Web of Science, Scopus)
3.2. Degtyarev S.I., Lebid A.E., Polyakova L.G. A Study into the Skills of Using Data Verification Tools as a Media Information Literacy Instrument for University Students // International Journal of Media and Information Literacy. 2020, 5(2): 184-190 (Scopus)
3.3. Degtyarev S.I., Plotnikova M.V., Polyakova L.G., Gut J. The Development of the Public Education System in Northeastern Ukraine in the Period Spanning the 18th and the first half of the 19th centuries // European Journal of Contemporary Education. 2019, 8(4): 931-942 (Web of Science, Scopus)

3.4. Degtyarev S.I.,
Nazarov M.S.,
Polyakova L.G., Gut J.
The Local Titulature in
the System of Civil
Rank Production of the
Russian Empire on the
Ukrainian Lands in the
Last Quarter of the
XVIII century // Bylye
Gody. 2020. Vol. 55. Is.
1: 49-56. (Web of
Science, Scopus)

3.5. Дегтярьов С.І.,
Мельник М.В.
Молченський
Софроніївський
монастир у матеріалах
Білопільського
повітового суду (1793
р.) // Сумський
історико-архівний
журнал. №XXXIV.
2020. С.29-39.

4. Сертифікат з мовної
освіти рівня B2
(англійська мова), PTE
Exam centre, №
00071820, 04.10.2016
р.

5. Наукове
керівництво
здобувачем наукового
ступеня:
Руденко Н. В. Сугестія
як засіб формування
громадської думки в
сучасних англомовних
інтернет-виданнях:
інформаційно-
комунікаційні
стратегії та способи їх
реалізації. Диплом
доктора філософії Н22
№000253 від 13
жовтня 2022 р.

6. Участь в атестації
наукових кадрів як
офіційного
опонента захисті:

6.1. Бондар
Олександр
Миколайович, 2017,
07.00.01 – історія
України, спец. рада К
79.053.01.

6.2. Бабкова Надія
В'ячеславівна, 2019,
07.00.01 – історія
України, спец. рада Д
17.051.01.

6.3. Коваленко Юрій
Олександрович, 2021,
07.00.01 – історія
України, спец. рада К
79.053.01.

7.1. Головний
редактор журналу
«Сумський історико-
архівний журнал»
(фаховий, категорія Б,
Україна)

7.2. Член редакційної
колегії журналу «Bylye
Gody» (США, WEB OF
SCIENCE, SCOPUS,
Q1)

						<p>7.3. Член редакційної колегії журналу «East European Historical Bulletin» (фаховий, категорія А, WEB OF SCIENCE, Україна).</p> <p>8. Науковий керівник переможця II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Історія та археологія»: Наумов А.С. (III місце), наказ МОН №1059 від 05.08.2019 р.</p> <p>9.1. Член журі II етапу Всеукраїнської олімпіади з історії (Житомир), 2017-2019 рр.</p> <p>9.2. Член журі II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (Переяслав), 2021 р. (наказ ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди» №248 від 01.12.2020).</p> <p>10. Член Національної спілки краєзнавців України (членський квиток №1151 від 19.03.2010).</p>	
390974	Гончаренко Анатолій Володимирович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія і правознавство, Диплом кандидата наук ДК 025214, виданий 16.09.2004, Атестат доцента 02ДЦ 011102, виданий 15.12.2005</p>	15	ОК 25. Історія країн Латинської Америки	<p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія «Боснія та Герцеговина в зовнішній політиці Великобританії та Росії у період Східної кризи 1875–1878 рр.», 2004 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Підвищення кваліфікації за програмою «З електронних засобів та дистанційних технологій навчання» в Сумському державному університеті (6 кредитів ЄКТС / 180 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/3698-21 від 22.12.2021 р. 2.2. Підвищення кваліфікації за програмою «Розбудова системи забезпечення академічної доброчесності у</p>

закладі освіти» в Сумському державному університеті (1 кредит ЄКТС / 30 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/0441-22 від 14.02.2022 р.

2.3. Підвищення кваліфікації за програмою «Акредитація освітньої програми: кращі практики та проблемні питання» в Сумському державному університеті (1 кредит ЄКТС /30 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/2442-22 від 18.11.2022 р.

3. Наукові публікації за профілем дисципліни:

3.1. Гончаренко А.В. Становлення світової політики США наприкінці XIX – на початку XX ст. // Сумський історико-архівний журнал. 2018. № XXX. С. 62-74.

3.2. Гончаренко А.В. Проблема обмеження морських озброєнь у зовнішній політиці США на початку 20-х рр. XX ст. // Сумська старовина. 2019. № LIV. С. 64-75.

3.3. Klochko M.O., Goncharenko A.V. Chile and Mercosur in 2011–2018 // Colloquium-journal. 2021. № 34 (121). Cz. 2. S.7-9.

3.4. Клочко М.О., Гончаренко А.В. Чилі та MERCOSUR у 1991-2010 рр. // Суспільно-політичні процеси в Україні та світі: історія, проблеми, перспективи: матер. IX Всеукр. наук.-практ. конф. Суми: СумДУ, 2022. С. 228-233.

3.5. Гончаренко А.В., Клочко М.О. Чилі та UNASUR, 2007–2019 рр. // Соціально-гуманітарний вісник: збірник наукових праць. 2022. Вип. 39. С. 12-15.

4. Навчально-методичні публікації:

4.1. Гончаренко А.В. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу «Історія країн

Латинської Америки». Суми: СумДУ, 2022. 37 с

5. Досвід практичної роботи: консультування підприємств, установ, організацій:

5.1. Державний заклад післядипломної освіти «Сумський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій» (цивільно-правовий договір №204 від 25.10.2018 р.).

5.2. Державний заклад післядипломної освіти «Сумський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій» (цивільно-правовий договір №107 від 16 травня 2019 р.).

5.3. Сумський регіональний центр підвищення кваліфікації (цивільно-правовий договір №63 від 20 квітня 2021 р.).

6. Сертифікат з англійської мови рівня С1, EFSET www.efset.org/cert/UH8ZJ6, 18.08.2021 р.

7. Заступник головного редактора фахового наукового видання «Сумський історико-архівний журнал» (категорія Б).

8. Науковий керівник переможців II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Історія та археологія»:

8.1. Ромасенко К.М. (III місце) – 2020 р.

8.2. Сафонова Т.О. (III місце) – 2021 р.

9. Член Українська асоціація китаєзнавців. Персональна сторінка на офіційному сайті УАК: <https://sinologist.com.u>

						a/personalities/anatolij-goncharenko	
390974	Гончаренко Анатолій Володимирович	доцент, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут права	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія і правознавство, Диплом кандидата наук ДК 025214, виданий 16.09.2004, Атестат доцента 02ДЦ 011102, виданий 15.12.2005	15	ОК 24. Історія країн Центральної та Східної Європи	<p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія «Боснія та Герцеговина в зовнішній політиці Великобританії та Росії у період Східної кризи 1875–1878 рр.», 2004 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Підвищення кваліфікації за програмою «З електронних засобів та дистанційних технологій навчання» в Сумському державному університеті (6 кредитів ЄКТС / 180 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/3698-21 від 22.12.2021 р. 2.2. Підвищення кваліфікації за програмою «Розбудова системи забезпечення академічної доброчесності у закладі освіти» в Сумському державному університеті (1 кредит ЄКТС / 30 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/0441-22 від 14.02.2022 р. 2.3. Підвищення кваліфікації за програмою «Акредитація освітньої програми: кращі практики та проблемні питання» в Сумському державному університеті (1 кредит ЄКТС /30 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/2442-22 від 18.11.2022 р.</p> <p>3. Публікації: 3.1. Гончаренко А.В. Українсько-російські відносини під час президентства Леоніда Кравчука (1991–1994 рр.): візія американських учених // Сумські історико-краєзнавчі студії. Суми: НВВ КЗ СОППО, 2019. С. 48-</p>

52.
3.2. Lebid A.E.,
Honcharenko A.V.,
Shevchenko N. A. Social
Portrait of the
Population of
Ukrainian Provinces in
the middle of the 19th
century (Based on
Materials from the
«Military Statistical
Review of Russian
Empire») // Bylye
Gody. 2020. Vol. 57. Is.
3. P. 1142-1157 (Scopus,
Web of Science).
3.3. Lebid A.E.,
Honcharenko A.V.,
Shevchenko N.A.
"Journal of the Ministry
of Public Education" as
a Source on the History
of Higher Education in
the Russian Empire in
the 19th – early 20th
centuries: Issues of
Scientific Certification
of Personnel // Bylye
Gody. 2020. Vol. 58. Is.
4. 2495-2504 (Scopus,
Web of Science).
3.4. Lebid A.E.,
Honcharenko A.V.
History of the
Formation and
Development of
Epidemiology in the
Russian Empire //
Bylye Gody. 2022. 17
(1). 67-81 (Scopus, Web
of Science).
3.5. Degtyarev S.I.,
Honcharenko A.V., Gut
J. Employees within the
Public Education Sector
in the Russian Empire
in the First Half of the
19th Century: Their
Place within the
Bureaucratic Apparatus
and Some
Characteristics of Their
Service // European
Journal of
Contemporary
Education. 2022. № 11
(1). 241-248 (Scopus,
Web of Science).

5. Досвід практичної
роботи:
консультування
підприємств, установ,
організацій:
5.1. Державний заклад
післядипломної освіти
«Сумський центр
перепідготовки та
підвищення
кваліфікації
працівників органів
державної влади,
органів місцевого
самоврядування,
державних
підприємств, установ і
організацій»
(цивільно-правовий
договір №204 від
25.10.2018 р.).
5.2. Державний заклад

						<p>післядипломної освіти «Сумський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій» (цивільно-правовий договір №107 від 16 травня 2019 р.).</p> <p>5.3. Сумський регіональний центр підвищення кваліфікації (цивільно-правовий договір №63 від 20 квітня 2021 р.).</p> <p>6. Сертифікат з англійської мови рівня С1, EFSET www.efset.org/cert/UH8ZJ6, 18.08.2021 р.</p> <p>7. Заступник головного редактора фахового наукового видання «Сумський історико-архівний журнал» (категорія Б).</p> <p>8. Науковий керівник переможців II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Історія та археологія»: 8.1. Ромасенко К.М. (III місце) – 2020 р. 8.2. Сафонова Т.О. (III місце) – 2021 р.</p> <p>9. Член Українська асоціація китаєзнавців. Персональна сторінка на офіційному сайті УАК: https://sinologist.com.ua/personalities/anatolij-goncharenko/</p>	
390974	Гончаренко Анатолій Володимирович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія і правознавство, Диплом кандидата наук ДК 025214, виданий 16.09.2004, Атестат доцента 02ДЦ 011102, виданий</p>	15	ОК 23. Історія країн Азії та Африки	<p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія, тема: «Боснія та Герцеговина в зовнішній політиці Великобританії та Росії у період Східної кризи 1875–1878 рр.», 2004 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Підвищення кваліфікації за програмою «З електронних засобів та дистанційних технологій навчання»</p>

15.12.2005

в Сумському державному університеті (6 кредитів ЄКТС / 180 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/3698-21 від 22.12.2021 р.
2.2. Підвищення кваліфікації за програмою «Розбудова системи забезпечення академічної доброчесності у закладі освіти» в Сумському державному університеті (1 кредит ЄКТС / 30 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/0441-22 від 14.02.2022 р.
2.3. Підвищення кваліфікації за програмою «Акредитація освітньої програми: кращі практики та проблемні питання» в Сумському державному університеті (1 кредит ЄКТС /30 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/2442-22 від 18.11.2022 р.

3. Публікації:

- 3.1. Гончаренко А.В. США та колоніальні протиріччя на Далекому Сході наприкінці XIX – на початку XX ст. // Сумська старовина. 2018. № LII. С. 60-70.
3.2. Гончаренко А.В., Клочко М.О. КНР у зовнішній політиці США у період президентства Ліндона Джонсона, 1963–1969 рр. // Сумська старовина. 2018. № LIII. С. 50-62.
3.3. Гончаренко А.В., Полякова Л.Г. Зовнішня політика США щодо КНР під час президентства Джеральда Форда: 1974–1977 роки // Сумський історико-архівний журнал. 2019. № XXXII. С. 46-56.
3.4. Гончаренко А.В., Сафонова Т.О. Велика Британія та еволюція колоніальної системи (кінець XIX – початок XX ст.) // Сумський історико-архівний журнал. № XXXV. 2020. С. 60-71.

3.5. Гончаренко А.В.
Формування
зовнішньополітичного
курсу президента
США Дж.Ф. Кеннеді
щодо КНР (січень-
жовтень 1961 р.) //
Сумський історико-
архівний журнал.
2021. № XXXVI. С. 53-
64.

5. Досвід практичної
роботи:
консультування
підприємств, установ,
організацій:

5.1. Державний заклад
післядипломної освіти
«Сумський центр
перепідготовки та
підвищення
кваліфікації
працівників органів
державної влади,
органів місцевого
самоврядування,
державних
підприємств, установ і
організацій»
(цивільно-правовий
договір №204 від
25.10.2018 р.).

5.2. Державний заклад
післядипломної освіти
«Сумський центр
перепідготовки та
підвищення
кваліфікації
працівників органів
державної влади,
органів місцевого
самоврядування,
державних
підприємств, установ і
організацій»
(цивільно-правовий
договір №107 від 16
травня 2019 р.).

5.3. Сумський
регіональний центр
підвищення
кваліфікації
(цивільно-правовий
договір №63 від 20
квітня 2021 р.).

6. Сертифікат з
англійської мови
рівня С1, EFSET
www.efset.org/cert/UH8ZJ6, 18.08.2021 р.

7. Заступник
головного редактора
фахового наукового
видання «Сумський
історико-архівний
журнал» (категорія Б).

8. Науковий керівник
переможців II туру
Всеукраїнського
конкурсу студентських
наукових робіт у
галузі «Історія та
археологія»:

8.1. Ромасенко К.М.
(III місце) – 2020 р.

8.2. Сафонова Т.О. (III
місце) – 2021 р.

							9. Член Українська асоціація китаєзнавців. Персональна сторінка на офіційному сайті УАК: https://sinologist.com.ua/personalities/anatolij-goncharenko/
390974	Гончаренко Анатолій Володимирович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія і правознавство, Диплом кандидата наук ДК 025214, виданий 16.09.2004, Аттестат доцента 02ДЦ 011102, виданий 15.12.2005	15	ОК 17. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	<p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всевітня історія, тема: «Боснія та Герцеговина в зовнішній політиці Великобританії та Росії у період Східної кризи 1875–1878 рр.», 2004 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Підвищення кваліфікації за програмою «З електронних засобів та дистанційних технологій навчання» в Сумському державному університеті (6 кредитів ЄКТС / 180 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/3698-21 від 22.12.2021 р. 2.2. Підвищення кваліфікації за програмою «Розбудова системи забезпечення академічної доброчесності у закладі освіти» в Сумському державному університеті (1 кредит ЄКТС / 30 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/0441-22 від 14.02.2022 р. 2.3. Підвищення кваліфікації за програмою «Акредитація освітньої програми: кращі практики та проблемні питання» в Сумському державному університеті (1 кредит ЄКТС /30 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/2442-22 від 18.11.2022 р.</p> <p>3. Наукові публікації за профілем дисципліни: 3.1. Гончаренко А.В.</p>

США та колоніальне питання в міжнародних відносинах: 1918–1921 рр. // Сумський історико-архівний журнал. 2018. № XXXI. С. 56-65.

3.2. Гончаренко А.В. Проблема обмеження морських озброєнь у зовнішній політиці США на початку 20-х рр. XX ст. // Сумська старовина. 2019. № LIV. С. 64-75.

3.3. Гончаренко А.В. Велика Британія та колоніальні протиріччя у період Першої світової війни 1914–1918 рр. (на основі документів міністерства закордонних справ Російської імперії) // Сумська старовина. 2019. № LV. С. 46-58.

3.4. Гончаренко А.В. Політика адміністрації президента США Дж.Ф. Кеннеді щодо Китаю (вересень 1961 – листопад 1963 рр.) // Сумська старовина. 2021. № LIX. С. 53-65.

3.5. Гончаренко А.В. Формування зовнішньополітичного курсу адміністрації президента США Дж. Картера щодо КНР (січень-грудень 1977 р.) // Zarozhzhia Historical Review. 2022. Вип. 6 (58). С. 404-416.

4. Навчально-методичні публікації:
4.1. Гончаренко А. В. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу «Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки». Суми: СумДУ, 2022. 48 с.

5. Досвід практичної роботи:
консультування підприємств, установ, організацій:
5.1. Державний заклад післядипломної освіти «Сумський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій» (цивільно-правовий договір №204 від

						<p>25.10.2018 р.).</p> <p>5.2. Державний заклад післядипломної освіти «Сумський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій» (цивільно-правовий договір №107 від 16 травня 2019 р.).</p> <p>5.3. Сумський регіональний центр підвищення кваліфікації (цивільно-правовий договір №63 від 20 квітня 2021 р.).</p> <p>6. Сертифікат з англійської мови рівня С1, EFSET www.efset.org/cert/UH8ZJ6, 18.08.2021 р.</p> <p>7. Заступник головного редактора фахового наукового видання «Сумський історико-архівний журнал» (категорія Б).</p> <p>8. Науковий керівник переможців II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Історія та археологія»: 1. Ромасенко К.М. (III місце) – 2020 р. 2. Сафонова Т.О. (III місце) – 2021 р.</p> <p>9. Член Українська асоціація китаєзнавців. Персональна сторінка на офіційному сайті УАК: https://sinologist.com.ua/personalities/anatolij-goncharenko/</p>
390974	Гончаренко Анатолій Володимирович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Історія і правознавство, Диплом кандидата наук ДК 025214, виданий 16.09.2004, Аттестат</p>	15	<p>ОК 15. Історія Середніх віків</p> <p>1. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.02 – всесвітня історія, тема: «Боснія та Герцеговина в зовнішній політиці Великобританії та Росії у період Східної кризи 1875–1878 рр.», 2004 р.</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Підвищення кваліфікації за програмою «З електронних засобів</p>

доцента О2ДЦ
011102,
виданий
15.12.2005

та дистанційних технологій навчання» в Сумському державному університеті (6 кредитів ЄКТС / 180 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/3698-21 від 22.12.2021 р.
2.2. Підвищення кваліфікації за програмою «Розбудова системи забезпечення академічної доброчесності у закладі освіти» в Сумському державному університеті (1 кредит ЄКТС / 30 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/0441-22 від 14.02.2022 р.
2.3. Підвищення кваліфікації за програмою «Акредитація освітньої програми: кращі практики та проблемні питання» в Сумському державному університеті (1 кредит ЄКТС / 30 год.), свідоцтво про підвищення кваліфікації СП № 05408289/2442-22 від 18.11.2022 р.

3. Публікації:
3.1. Гончаренко А.В., Сафонова Т.О. Велика Британія та еволюція колоніальної системи (кінець XIX – початок XX ст.) // Сумський історико-архівний журнал. № XXXV. 2020. С. 60-71.
3.2. Goncharenko A. Slavery in the Ottoman Empire (the first half of the XIX century): on the Status of Monastic Slaves // Slavery: Theory and Practice. 2021. № 6(1). P. 35-41.
3.3. Гончаренко А.В. Іспанська колонізація Антиль наприкінці XV–XVI ст. // Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів: матер. VI Міжнар. наук.-практ. конф. Суми: СумДУ, 2022. С. 22-26.
3.4. Гончаренко А.В. Армія герцога Бургундії Карла I Смільового (1467–1477 рр.) // Гуманітарний корпус: [збірник

наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії]. 2022. Випуск 47. С. 25-27.
3.5. Honcharenko A.V. To the Issue of the System of Punishment of Slaves in the Caucasus in the second half of the XVIII – first half of the XIX centuries // Slavery: Theory and Practice. 2022. № 7 (1). P. 86-94.

5. Досвід практичної роботи: консультування підприємств, установ, організацій:
5.1. Державний заклад післядипломної освіти «Сумський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій» (цивільно-правовий договір №204 від 25.10.2018 р.).
5.2. Державний заклад післядипломної освіти «Сумський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій» (цивільно-правовий договір №107 від 16 травня 2019 р.).
5.3. Сумський регіональний центр підвищення кваліфікації (цивільно-правовий договір №63 від 20 квітня 2021 р.).

6. Сертифікат з англійської мови рівня C1, EFSET www.efset.org/cert/UH8ZJ6, 18.08.2021 р.

7. Заступник головного редактора фахового наукового видання «Сумський історико-архівний журнал» (категорія Б).

8. Науковий керівник переможців II туру Всеукраїнського конкурсу студентських

						<p>наукових робіт у галузі «Історія та археологія»:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ромасенко К.М. (III місце) – 2020 р. 2. Сафонова Т.О. (III місце) – 2021 р. <p>9. Член Української асоціації китаєзнавців. Персональна сторінка на офіційному сайті УАК: https://sinologist.com.ua/personalities/anatolij-goncharenko/</p>
195556	Власенко Валерій Миколайович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Харківський державний університет імені А.М.Горького, рік закінчення: 1990, спеціальність: Історія, Диплом кандидата наук ДК 002892, виданий 10.03.1999, Атестат доцента ДЦ 005936, виданий 17.10.2002</p>	24	<p>ОК 28. Українська діаспора: історія і сучасність</p> <p>1. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України на тему «Кредитна кооперація Лівобережної України другої половини XIX – початку XX ст.».</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Свідоцтво СН №05408289 / 1800-22 від 17.10.2022 р. Тематичне спрямування «Електронні засоби та інформаційні технології навчання при викладанні Нової історії країн Західної Європи та Північної Америки» (6 кредитів ЄКТС);</p> <p>3. Наявність публікацій за профілем дисципліни: 3.1. Власенко В.М. Міжвоєнна українська політична еміграція в Югославії: відносини з владою // Україна дипломатична. Київ, 2019. Вип. XX. С. 132-140. 3.2. Власенко В.Н. К истории русинов в межвоенной Югославии // Русин. Кишинів, 2021. № 63. С. 285-291 (Scopus, Web of Science). 3.3 Власенко В.М. Український архітектор і дипломат Сергій Тимошенко // Україна дипломатична. Київ, 2022. Вип. XXIII. С. 469-479. 3.4. Vlasenko V. The activity of the branch of the Ukrainian Association Attached to the League of Nations on the territory of Romania // Danubius. Galați, 2018. № XXXVI. P. 179-188 (Scopus).</p>

3.5. Власенко В.М. До епістолярію Костя Мацієвича й Андрія Ніковського у 1920-1921 рр. // Сумська старовина. 2022. LX. С.5-47. DOI: 10.21272/starovyna.2022.60.1

3.6 Власенко В. Сто років на культурно-просвітній ниві (До історії Українського товариства «Просвіта» в Загребі) // Українці Хорватії. Матеріали та документи. Книга п'ята. Загреб: Українське культурно-просвітне товариство «Кобзар» в Загребі, 2022. С. 17-52 (Хорватія).

4. Навчально-методичні публікації:
4.1 Власенко В.М. Методичні вказівки до практичних занять та питання для самостійної роботи з курсу "Українська діаспора: історія і сучасність" : для студ. спец. 032 "Історія та археологія" денної форми навчання. Суми: СумДУ, 2020. 40 с.

5. Офіційний опонент на захисті дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук, спеціальність 07.00.02 – всесвітня історія Крютченко М.Л. «Громадсько-політична, дипломатична та державна діяльність Драгана Цанкова» (12 травня 2021 р.). Спецрада Д 08.051.14 у Дніпровському національному університеті ім. Олеся Гончара

6. Член редколегії фахових журналів категорії Б:
6.1. «Європейські історичні студії» (Київський національний університет ім. Т.Шевченка),
6.2. «Україна дипломатична» (ДП Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв).

7. Науковий керівник переможців II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у

						<p>галузі «Історія та археологія»:</p> <p>7.1. Курінной О.С. (II місце). Наказ МОН №865 від 28.07.2021 р.</p> <p>7.2. Бондаренко М.О. (II місце). Наказ МОН №1059 від 05.08.2019 р.</p> <p>8. Член журі секції «Історичне краєзнавство» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p> <p>9. Участь у професійних об'єднаннях:</p> <p>9.1. Член Національної спілки краєзнавців України, членський квиток № 1140 від 19.10. 2010 р.</p> <p>9.2. Член правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин, посвідчення № 11, видане 12.10.2017 р.</p>
195556	Власенко Валерій Миколайович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Харківський державний університет імені А.М.Горького, рік закінчення: 1990, спеціальність: Історія, Диплом кандидата наук ДК 002892, виданий 10.03.1999, Атестат доцента ДЦ 005936, виданий 17.10.2002</p>	24	<p>ОК 27. Історія європейської дипломатії</p> <p>1. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України, тема: «Кредитна кооперація Лівобережної України другої половини XIX – початку XX ст.».</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Свідоцтво СН №05408289 / 1800-22 від 17.10.2022 р. Тематичне спрямування «Електронні засоби та інформаційні технології навчання при викладанні Нової історії країн Західної Європи та Північної Америки» (6 кредитів ЕКТС);</p> <p>3. Наукові публікації за профілем дисципліни: 3.1. Власенко, В.М., Мурашко, К.О. Структура Спеціальної служби інформації Румунії (за матеріалами архівно-слідчої справи Г. Порохівського) // Сумська старовина. 2020. LVI. С. 21-31. DOI: https://doi.org/10.2127</p>

2/starovyna.2020.56.2
3.2. Власенко В.М. До історії українсько-болгарських дипломатичних відносин (березень 1921 р.) // Сумська старовина. 2018. № LIII. С. 5-21.
3.3. Vlasenko V. The activity of the branch of the Ukrainian Association Attached to the League of Nations on the territory of Romania // Danubius. Galați, 2018. № XXXVI. P. 179-188 (Scopus).
3.4. Власенко В.М. Міжвоєнна українська політична еміграція в Югославії: відносини з владою // Україна дипломатична. Київ, 2019. Вип. XX. С. 132-140.
3.5. Власенко В.Н. К истории русинов в межвоенной Югославии // Русин. Кишинів, 2021. № 63. С. 285-291 (Scopus, Web of Science).
4. Навчально-методичні публікації:
4.1 Власенко В.М. Методичні вказівки до практичних занять та питання до самостійної роботи з курсу "Історія європейської дипломатії". Суми: СумДУ, 2022. 76 с.

5. Офіційний опонент на захисті дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук, спеціальність 07.00.02 – всесвітня історія Крютченко М. Л. «Громадсько-політична, дипломатична та державна діяльність Драгана Цанкова» (12 травня 2021 р.). Спецрада До8.051.14 у Дніпровському національному університеті ім. Олеся Гончара

6. Член редколегії фахових журналів категорії Б:
6.1. «Європейські історичні студії» (Київський національний університет ім. Т.Шевченка),
6.2. «Україна дипломатична» (ДП Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв).

						<p>7. Науковий керівник переможців II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Історія та археологія» 7.1. Курінної Олександр Станіславович (II місце). Наказ МОН №865 від 28.07.2021 р. 7.2. Бондаренко Максим Олександрович (II місце). Наказ МОН №1059 від 05.08.2019 р.</p> <p>8. Член журі секції «Історичне краєзнавство» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p> <p>9. Член правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин, посвідчення № 11, видане 12.10.2017 р.</p>
195556	Власенко Валерій Миколайович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Харківський державний університет імені А.М.Горького, рік закінчення: 1990, спеціальність: Історія, Диплом кандидата наук ДК 002892, виданий 10.03.1999, Аттестат доцента ДЦ 005936, виданий 17.10.2002</p>	24	<p>ОК 16. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки</p> <p>1. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України на тему «Кредитна кооперація Лівобережної України другої половини XIX – початку XX ст.».</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Свідоцтво СН №05408289 / 1800-22 від 17.10.2022 р. Тематичне спрямування «Електронні засоби та інформаційні технології навчання при викладанні Нової історії країн Західної Європи та Північної Америки» (6 кредитів ЕКТС);</p> <p>3. Публікації за профілем дисципліни: 3.1. Власенко В.М. Міжвоєнна українська політична еміграція в Югославії: відносини з владою // Україна дипломатична. Київ, 2019. Вип. XX. С. 132-140. 3.2. Власенко В.М. До історії українсько-болгарських дипломатичних відносин (березень</p>

1921 р.) // Сумська старовина. 2018. № LIII. С. 5-21.

3.3. Vlasenko V. The activity of the branch of the Ukrainian Association Attached to the League of Nations on the territory of Romania // Danubius. Galați, 2018. № XXXVI. P. 179-188 (Scopus).

3.4. Власенко В.М. Міжвоєнна українська політична еміграція в Югославії: відносини з владою // Україна дипломатична. Київ, 2019. Вип. XX. С. 132-140.

3.5. Власенко В.Н. К истории русинов в межвоенной Югославии // Русин. Кишинів, 2021. № 63. С. 285-291 (Scopus, Web of Science).

4. Навчально-методичні публікації:

4.1 Власенко В.М., Лобко Н.В. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу "Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки". Суми: СумДУ, 2021. 125 с.

5. Офіційний опонент на захисті дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук, спеціальність 07.00.02 – всесвітня історія Крютченко М.Л. «Громадсько-політична, дипломатична та державна діяльність Драгана Цанкова» (12 травня 2021 р.). Спецрада Д 08.051.14 у Дніпровському національному університеті ім. Олеся Гончара.

6. Член редколегії фахових журналів категорії Б:

6.1. «Європейські історичні студії» (Київський національний університет ім. Т.Шевченка),

6.2. «Україна дипломатична» (ДП Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв).

7. Науковий керівник переможців II туру Всеукраїнського

						<p>конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Історія та археологія» 7.1. Курінной О.С. (II місце). Наказ МОН №865 від 28.07.2021 р. 7.2. Бондаренко М.О. (II місце). Наказ МОН №1059 від 05.08.2019 р.</p> <p>8. Член журі секції «Історичне краєзнавство» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p> <p>9. Член правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин, посвідчення № 11, видане 12.10.2017 р.</p>	
313092	Зякун Алла Іванівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1994, спеціальність: - історія і методика виховної роботи, Диплом кандидата наук ДК 015854, виданий 09.10.2002, Аттестат доцента 02ДЦ 013524, виданий 19.10.2006</p>	26	<p>ОК 6. Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін</p>	<p>1.1. Повна вища освіта за спеціальністю «Історія і методика виховної роботи», кваліфікація – вчитель історії і методист з виховної роботи, диплом ЛП № 001412 1.2. Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.06 – історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни на тему «Навчальна література з історії кінця 80-х –90-х рр. XX ст.: історіографічний аналіз», 2002 р.</p> <p>2.Підвищення кваліфікації: 2.1 Підвищення кваліфікації: Сумський державний університет, Центр розвитку кадрового потенціалу навчального закладу, Свідоцтво про підвищення кваліфікації СН № 05408289/0292-21 від 05.02.2021 р., Тематичне спрямування: «Історичне, педагогічне». Обсяг 6 кредитів ЄКТС. 2.2. Міжнародне науково-педагогічне стажування у галузі знань «Суспільні</p>

науки» Куявський університет у Влоцлавеку (Республіка Польща), на тему: «Європейський підхід та його українська модернізація в підготовці викладачів у галузі історичних, політологічних, філософських та соціологічних наук». Сертифікат № SSI-61704-KSW від 17.10.2021 р. Обсяг 180 навчальних годин.

3. Наявність публікацій за профілем дисципліни:

3.1. Зякун А. І. Викладання національної історії у вищих навчальних закладах України: формування нового змісту // Сумська старовина. 2019 №. LIV. С. 55-63.

3.2. Зленко Н., Зякун А., Левченко М. Культурна політика України в сучасних умовах: світовий досвід, українські реалії та перспективи // Актуальні питання гуманітарних наук.. 2022. Том 1. С. 9-14. DOI:

<https://doi.org/10.24919/2308-4863/55-1-2>.

3.3. Pletsan Kh., Aksakova N., Voropaeva T., Ziakun A., Poberezhets H. The Role of Creativity in the Historical and Cultural Heritage Preservation // AD Alta-Journal of Interdisciplinary research. 2022. Vol.11, Issue 2, special issue XXIV. P. 175-181. (Web of Science)

3.4. Degtyarev S., Ziakun A., Gut J., Polyakova L. Ukrainian Cossack and Noble Family Kostenetsky: the Historiographic and Source Analysis // Bylye Gody. 2021. 16(4). P. 1650-1660. DOI:

[10.13187/bg.2021.4.1650](https://doi.org/10.13187/bg.2021.4.1650). (Scopus)

3.5. Зякун А. І. Волинський краєзнавчий музей та його пам'ятки: втрати під час Другої світової війни // Літопис Волині, 2021, № 24. С. 9-16.

4. Навчально-методичні публікації:
4.1 Зякун А. І. Методичні вказівки до

						<p>практичних (семінарських) занять «Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін». Суми: СумДУ, 2022. 47 с.</p> <p>5. Сертифікат з мовної освіти рівня B2 (англійська - EFSET, від 25.05.2021 р.</p> <p>6. Член редакційної колегії фахового наукового видання «Сумський історико-архівний журнал» (категорія Б).</p> <p>7.1. Член журі секції «Історія України» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018 р.).</p> <p>7.2. Член журі секції «Етнологія» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2019 р.).</p>	
195556	Власенко Валерій Миколайович	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Харківський державний університет імені А.М.Горького, рік закінчення: 1990, спеціальність: Історія, Диплом кандидата наук ДК 002892, виданий 10.03.1999, Атестація доцента ДЦ 005936, виданий 17.10.2002</p>	24	ОК 9. Етнографія	<p>1. Захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 07.00.01 – історія України на тему «Кредитна кооперація Лівобережної України другої половини XIX – початку XX ст.».</p> <p>2. Підвищення кваліфікації: 2.1. Свідоцтво СН №05408289 / 1800-22 від 17.10.2022 р. Тематичне спрямування «Електронні засоби та інформаційні технології навчання при викладанні Нової історії країн Західної Європи та Північної Америки» (6 кредитів ЄКТС);</p> <p>3. Наявність публікацій за профілем дисципліни: 3.1. Vlasenko V. To the history of the Rusins in the interwar Yugoslavia. Rusin. 2021. №63. P. 285-291. DOI: 10.17223/18572685/63/15 (Scopus, Web of Science). 3.2. Власенко В.М. «Давній Путивль» // Сумська старовина. 2020. LVI. С. 81-82. 3.3. Власенко В.М. До</p>

історії українсько-болгарських дипломатичних відносин (березень 1921 р.) // Сумська старовина. 2018. № LIII. С. 5-21.

3.4. Vlasenko V. The activity of the branch of the Ukrainian Association Attached to the League of Nations on the territory of Romania // Danubius. Galați, 2018. № XXXVI. P. 179-188 (Scopus).

3.5. Власенко В.М., Бондаренко М.О. До біографії Амета Озенбашли // Сумська старовина. 2019. LIV. С. 18-31. DOI: <https://doi.org/10.21272/starovyna.2019.54.2>.

3.6. Власенко В. Сто років на культурно-просвітній ниві (До історії Українського товариства «Просвіта» в Загребі) // Україні Хорватії. Матеріали та документи. Книга п'ята. Загреб: Українське культурно-просвітне товариство «Кобзар» в Загребі, 2022. С. 17-52 (Хорватія).

4. Навчально-методичні публікації:

4.1 Власенко В.М. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з курсу "Етнографія": для студ. спец. 032 "Історія та археологія" денної форми навчання. Суми: СумДУ, 2020. 81 с.

5. Офіційний опонент на захисті дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук, спеціальність 07.00.02 – всесвітня історія Крютченко М. Л. «Громадсько-політична, дипломатична та державна діяльність Драгана Цанкова», Дніпро, 2021 (12 травня 2021 р.). Спецрада Д 08.051.14 у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара

6. Член редколегії фахових журналів категорії Б:

6.1. «Європейські історичні студії» (Київський національний університет ім. Т.Шевченка),

6.2. «Україна

						<p>дипломатична» (ДП Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв).</p> <p>7. Науковий керівник переможців II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт у галузі «Історія та археологія»</p> <p>7.1. Курінной О.С. (II місце). Наказ МОН №865 від 28.07.2021 р.</p> <p>7.2. Бондаренко М.О. (II місце). Наказ МОН №1059 від 05.08.2019 р.</p> <p>8. Член журі секції «Історичне краєзнавство» II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН (2018-2020 рр.).</p> <p>9. Участь у професійних об'єднаннях:</p> <p>9.1. Член Національної спілки краєзнавців України, членський квиток № 1140 від 19.10. 2010 р.</p> <p>9.2. Член правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин, посвідчення № 11, видане 12.10.2017 р.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
ПРН 10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.	☒	ОК 30. Практика педагогічна	МН2 Практико-орієнтовне навчання, МН4 Отримання навичок ведення звітної документації.	МСО2 Оцінювання змістовних аспектів звіту з практики відповідно до програми практики (індивідуального педагогічного щоденника практики студента), МСО3 Презентація та захист результатів звіту про проходження практики.
		ОК 29. Практика археологічна/музейна /архівна	МН1 Навчання на основі досвіду. МН2 Практико-орієнтовне навчання. МН3 Виконання завдань в	МСО1. Дотримання настанов керівника практики в ході польових археологічних досліджень. МСО2. Виконання

			ході археологічних розкопок. МН4 Отримання навичок ведення звітної документації.	індивідуальних завдань (в ході розвідки, розкопок фіксації та шифрування археологічних знахідок). МСО3. Захист результатів навчальної практики з археології.
		ОК 21. Історіографія	МН1 Інтерактивні лекції. МН2 Комбіноване семінарське заняття (доповіді, повідомлення з подальшим обговоренням). МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Усне опитування МСО2 Оцінювання письмових робіт МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 2. Інтегрований курс «Основи академічного письма»	МН1 - Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН2 - Інтерактивні лекції МН4 - Навчальна дискусія МН5 - Проблемно-пошуковий метод МН6 - Мозковий штурм.	МСО1 - Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО2 - Презентація академічного продукту МСО3 - Творче завдання МСО4 - Підсумковий контроль: екзамен МСО5 - Тестування.
		ОК 4. Основи психології і педагогіки	МН1 - Інтерактивні лекції МН2 - Проблемний семінар МН3 - Навчальна дискусія / дебати МН4 - Мозковий штурм.	МСО1 - Систематичність та активність роботи здобувача на заняттях МСО2 - Усні та письмові опитування МСО3 - Реферат (підготовка, презентація, захист) МСО4 - Виконання підсумкового тестового завдання МСО5 - Огляд літератури.
		ОК 6. Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін	МН3 Проблемний семінар МН4 Навчальна гра.	МСО2 Модульний контроль (тест).
ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуації з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.	☒	ОК 3. Інтегрований курс «Демократія: цінності, принципи, механізми».	МН1 - Інтерактивні лекції МН2 - Дослідницька робота МН3 - Мозковий штурм МН4 - Навчальна дискусія / дебати МН5 - Обмін думками (think-pair-share) МН6 - Проектний метод.	МСО1 - Підготовка та захист проекту МСО2 - Виконання тестових завдань МСО3 - Виконання завдань на модульній атестації МСО4 - Виконання письмових завдань по матеріалам лекцій. МСО5 - Виконання інтерактивних вправ.
		ОК 8. Культурологія	МН1 Інтерактивні лекції МН3 Метод демонстрацій.	МСО1 Ситуативні завдання (усне опитування або письмове обґрунтування) МСО2 Модульний контроль (тест) МСО3 Залік.
		ОК 9. Етнографія	МН1 Інтерактивні лекції. МН2 Проблемний семінар. МН3 Огляд літератури. МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 18. Спеціальні історичні дисципліни	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Оцінювання пошуково-дослідного завдання МСО4 Оцінювання письмових робіт.

		ОК 19. Джерелознавство та архівознавство	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Написання за захист курсової роботи МСО2 Оцінювання письмових робіт МСО3 Складання комплексного письмового модульного контролю МСО4 Підсумкове опитування.
		ОК 22. Археологія	МН1 Лекція з використанням мультимедійних засобів навчання МН2 Семінарські заняття.	МСО1 Опитування. МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт. МСО3 Реферат (підготовка, презентація, захист). МСО4 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 29. Практика археологічна/музейна /архівна	МН1 Навчання на основі досвіду. МН2 Практико-орієнтовне навчання. МН3 Виконання завдань в ході археологічних розкопок. МН4 Отримання навичок ведення звітної документації.	МСО1. Дотримання настанов керівника практики в ході польових археологічних досліджень. МСО2. Виконання індивідуальних завдань (в ході розвідки, розкопок фіксації та шифрування археологічних знахідок). МСО3. Захист результатів навчальної практики з археології.
		ОК 20. Пам'яткознавство та музейна справа	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Метод демонстрацій.	МСО1 Ситуативні завдання (усне опитування) МСО2 Модульний контроль (тест) МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
<i>ПРН12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій та спільнот.</i>	☒	ОК 1. Іноземна мова	МН1 - Фронтальна робота МН2 - Парна робота та робота в малих групах МН3 - Творчий метод.	МСО1 - Усне мовлення за темою МСО2 - Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль) МСО3 - Складання комплексного письмового модульного контролю. МСО4 - Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист). МСО5 - Виконання практичних завдань.
		ОК 2. Інтегрований курс «Основи академічного письма»	МН1 - Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН2 - Інтерактивні лекції МН3 - Проблемні лекції МН4 - Навчальна дискусія МН5 - Проблемно-пошуковий метод МН6 - Мозковий штурм МН7 - Проєктний метод.	МСО1 - Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО2 - Презентація академічного продукту МСО3 - Творче завдання МСО4 - Підсумковий контроль: екзамен МСО5 - Тестування.
		ОК 5. Основи наукових досліджень	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Метод демонстрацій.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 7. Євроінтеграція та цінності Європейського Союзу	МН1 - Інтерактивні лекції МН2 - Лекції-дискусії МН3 - Навчальна дискусія / дебати МН4 - Аналіз конкретних ситуацій (Case-study).	МСО1 - Виконання практичного кейсу (підготовка, обговорення, презентація результатів) МСО2 - Звіт за результатами виконання практичних/семінарських

			<p>робіт</p> <p>МСО3 - Підготовка есе / он-лайн навчання (курс "Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфорт не для всіх", URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOL101+2020_T3/about).</p> <p>МСО4 - Проміжний модульний контроль (тест).</p>
		ОК 8. Культурологія	<p>МН2 Семінар-обговорення</p> <p>МН3 Метод демонстрацій.</p> <p>МСО1 Ситуативні завдання (усне опитування або письмове обґрунтування).</p>
		ОК 12. Історія України Нового часу	<p>МН1 Проблемна лекція або лекція-візуалізація</p> <p>МН2 Семінарські заняття</p> <p>МН3 Демонстрація мультимедійних презентацій.</p> <p>МСО1 Оцінювання письмових робіт</p> <p>МСО2 Підсумковий контроль: екзамен</p> <p>МСО4 Усне опитування на семінарському занятті</p> <p>МСО5 Дослідницька робота.</p>
		ОК 28. Українська діаспора: історія і сучасність	<p>МН1 Інтерактивні лекції</p> <p>МН2 Проблемний семінар</p> <p>МН3 Огляд літератури</p> <p>МН4 Пошуково-дослідне завдання.</p> <p>МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури</p> <p>МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання</p> <p>МСО3 Проміжний модульний контроль (тест)</p> <p>МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.</p>
		ОК 27. Історія європейської дипломатії	<p>МН1 Інтерактивні лекції</p> <p>МН2 Проблемний семінар</p> <p>МН3 Огляд літератури</p> <p>МН4 Пошуково-дослідне завдання.</p> <p>МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури</p> <p>МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання</p> <p>МСО3 Проміжний модульний контроль (тест)</p> <p>МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.</p>
		ОК 24. Історія країн Центральної та Східної Європи	<p>МН1 Дослідницька робота</p> <p>МН2 Проблемні лекції</p> <p>МН3 Проблемний семінар.</p> <p>МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)</p> <p>МСО2 Виконання завдань модульної атестації</p> <p>МСО3 Підсумковий контроль: екзамен</p> <p>МСО4 Написання та захист курсової роботи.</p>
		ОК 14. Історія України Новітньої доби	<p>МН2 Метод демонстрацій</p> <p>МН3 Семінар проблемно-дискусійний та семінар опитування.</p> <p>МСО2 Ситуативні завдання (усне опитування)</p> <p>МСО3 Написання та захист курсової роботи.</p>
		ОК 10. Давня та середньовічна історія України	<p>МН1 Лекція з використанням мультимедіа</p> <p>МН2 Семінарське заняття</p> <p>МН3 Метод демонстрацій.</p> <p>МСО1 Підсумкове опитування</p> <p>МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт</p> <p>МСО3 Підсумковий контроль: екзамен</p> <p>МСО4 Написання за захист курсової роботи.</p>
<p>ПРН 16. Вміти аналізувати культурні та суспільно-політичні процеси на теренах Північно-Східної України з урахуванням прикордонного характеру та</p>	☒	ОК 12. Історія України Нового часу	<p>МН1 Проблемна лекція або лекція - візуалізація</p> <p>МН2 Семінарські заняття</p> <p>МН3 Демонстрація мультимедійних презентацій.</p> <p>МСО1 Оцінювання письмових робіт</p> <p>МСО2 Підсумковий контроль: екзамен</p> <p>МСО3 Складання комплексного письмового модульного контролю</p> <p>МСО4 Усне опитування на семінарському занятті</p> <p>МСО5 Дослідницька робота.</p>

<i>етнокультурного різноманіття регіону.</i>		ОК 10. Давня та середньовічна історія України	МН1 Лекція з використанням мультимедіа МН2 Семінарське заняття МН3 Метод демонстрацій.	МСО1 Підсумкове опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання за захист курсової роботи.
		ОК 9. Етнографія	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 8. Культурологія	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Семінар-обговорення.	МСО1 Ситуативні завдання (усне опитування або письмове обґрунтування) МСО3 Залік.
		ОК 14. Історія України Новітньої доби	МН1 Проблемні лекції. МН3 Семінар проблемно-дискусійний та семінар опитування.	МСО2 Ситуативні завдання (усне опитування).
		ОК 26. Історичне краєзнавство	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Опитування МСО2 Оцінювання пошуково-дослідного завдання МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт.
<i>ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.</i>	☒	ОК 30. Практика педагогічна	МН2 Практико-орієнтовне навчання, МН3 Виконання завдань під час практики.	МСО2 Оцінювання змістовних аспектів звіту з практики відповідно до програми практики (індивідуального педагогічного щоденника практики студента).
		ОК 26. Історичне краєзнавство	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Опитування МСО2 Оцінювання пошуково-дослідного завдання МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт.
		ОК 14. Історія України Новітньої доби	МН2 Метод демонстрацій.	МСО1 Модульний контроль (тест) МСО2 Ситуативні завдання (усне опитування) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 8. Культурологія	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Семінар-обговорення МН3 Метод демонстрацій.	МСО3 Залік.
		ОК 6. Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін	МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study).	МСО1 Ситуативні завдання (усне опитування, письмове конспектування). МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 5. Основи наукових досліджень	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Метод демонстрацій.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/

				семінарських робіт МСО3 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 4. Основи психології і педагогіки	МН1 - Інтерактивні лекції МН2 - Проблемний семінар МН3 - Навчальна дискусія / дебати МН4 - Мозковий штурм.	МСО1 - Систематичність та активність роботи здобувача на заняттях МСО2 - Усні та письмові опитування. МСО3 - Реферат (підготовка, презентація, захист) МСО4 - Виконання підсумкового тестового завдання.
<i>ПРН 15. Вміти аналізувати суспільні процеси в історії країн Центральної та Східної Європи в контексті європейської та світової історії.</i>	☒	ОК 28. Українська діаспора: історія і сучасність	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 27. Історія європейської дипломатії	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 24. Історія країн Центральної та Східної Європи	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 7. Євроінтеграція та цінності Європейського Союзу	МН1 - Інтерактивні лекції МН2 - Лекції-дискусії МН3 - Навчальна дискусія / дебати МН4 - Аналіз конкретних ситуацій (Case-study).	МСО1 - Виконання практичного кейсу (підготовка, обговорення, презентація результатів). МСО2 - Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт. МСО3 - Підготовка есе / он-лайн навчання (курс "Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфорт не для всіх", URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOL101+2020_T3/about). МСО4 - Проміжний модульний контроль (тест).
<i>ПРН 9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.</i>	☒	ОК 29. Практика археологічна/музейна /архівна	МН1 Навчання на основі досвіду МН2 Практико-орієнтовне навчання. МН3 Виконання завдань в ході археологічних розкопок. МН4 Отримання навичок ведення звітної документації.	МСО1. Дотримання настанов керівника практики в ході польових археологічних досліджень МСО2. Виконання індивідуальних завдань (в ході розвідки, розкопок фіксації та шифрування археологічних знахідок). МСО3. Захист результатів навчальної практики з археології.
		ОК 26. Історичне краєзнавство	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Опитування МСО2 Оцінювання пошуково-дослідного завдання

				МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт.
		ОК 24. Історія країн Центральної та Східної Європи	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 22. Археологія	МН1 Лекція з використанням мультимедійних засобів навчання МН2 Семінарські заняття.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Реферат (підготовка, презентація, захист) МСО4 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 20. Пам'яткознавство та музейна справа	МН2 Метод демонстрацій МН3 Проблемний семінар.	МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 19. Джерелознавство та архівознавство	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Написання за захист курсової роботи МСО2 Оцінювання письмових робіт МСО3 Складання комплексного письмового модульного контролю МСО4 Підсумкове опитування.
		ОК 18. Спеціальні історичні дисципліни	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Оцінювання пошуково-дослідного завдання МСО4 Оцінювання письмових робіт.
<i>ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей.</i>	☒	ОК 28. Українська діаспора: історія і сучасність	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 27. Історія європейської дипломатії	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 25. Історія країн Латинської Америки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 23. Історія країн	МН1 Дослідницька робота	МСО1 Виконання

		Азії та Африки	МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 17. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 14. Історія України Новітньої доби	МН1 Проблемні лекції МН3 Семінар проблемно-дискусійний та семінар опитування.	МСО1 Модульний контроль (тест) МСО2 Ситуативні завдання (усне опитування).
		ОК 11. Історія первісного суспільства і Стародавнього Сходу	МН1 Лекції-візуалізації МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар МН4 Підготовка реферату.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семинарських робіт МСО3 Захист реферату МСО4 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 9. Етнографія	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 7. Євроінтеграція та цінності Європейського Союзу	МН1 - Інтерактивні лекції МН2 - Лекції-дискусії МН3 - Навчальна дискусія / дебати МН4 - Аналіз конкретних ситуацій (Case-study).	МСО1 - Виконання практичного кейсу (підготовка, обговорення, презентація результатів). МСО2 - Звіт за результатами виконання практичних/семинарських робіт. МСО3 - Підготовка есе / он-лайн навчання (курс "Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфорт не для всіх", посилання: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOL101+2020_T3/about).МСО4 - Проміжний модульний контроль (тест).
		ОК 3. Інтегрований курс «Демократія: цінності, принципи, механізми».	МН1 - Інтерактивні лекції МН2 - Дослідницька робота МН3 - Мозковий штурм МН4 - Навчальна дискусія / дебати МН5 - Обмін думками (think-pair-share) МН6 - Проєктний метод.	МСО2 - Виконання тестових завдань МСО3 - Виконання завдань на модульній атестації МСО4 - Виконання письмових завдань по матеріалам лекцій МСО5 - Виконання інтерактивних вправ.
<i>ПРН 8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень,</i>	☒	ОК 31. Кваліфікаційна робота бакалавра	МН1 Навчання на основі досліджень. МН2 Індивідуальне дослідження.	МСО1 Виконання кваліфікаційної роботи відповідно до індивідуального завдання. МСО2 Виступ з презентацією для представлення результатів кваліфікаційної роботи та її захисту.

аргументувати висновки.	ОК 30. Практика педагогічна	МН1 Навчання на основі досвіду, МН3 Виконання завдань під час практики.	МСО1 Виконання та демонстрація практичного індивідуального плану, МСО3 Презентація та захист результатів звіту про проходження практики.
	ОК 29. Практика археологічна/музейна /архівна	МН1 Навчання на основі досвіду МН2 Практико-орієнтовне навчання МН3 Виконання завдань в ході археологічних розкопок МН4 Отримання навичок ведення звітної документації.	МСО 1. Дотримання настанов керівника практики в ході польових археологічних досліджень. МСО 2. Виконання індивідуальних завдань (в ході розвідки, розкопок фіксації та шифрування археологічних знахідок) МСО 3. Захист результатів навчальної практики з археології.
	ОК 26. Історичне краєзнавство	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Опитування МСО2 Оцінювання пошуково-дослідного завдання МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт.
	ОК 22. Археологія	МН1 Лекція з використанням мультимедійних засобів навчання МН2 Семінарські заняття.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт. МСО3 Реферат (підготовка, презентація, захист). МСО4 Оцінювання письмових робіт.
	ОК 21. Історіографія	МН1 Інтерактивні лекції. МН2 Комбіноване семінарське заняття (доповіді, повідомлення з подальшим обговоренням). МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Усне опитування МСО2 Оцінювання письмових робіт.
	ОК 19. Джерелознавство та архівознавство	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Написання за захист курсової роботи МСО2 Оцінювання письмових робіт МСО3 Складання комплексного письмового модульного контролю МСО4 Підсумкове опитування.
	ОК 5. Основи наукових досліджень	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Метод демонстрацій.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Оцінювання письмових робіт.
	ОК 6. Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study).	МСО1 Ситуативні завдання (усне опитування, письмове конспектування).
	ОК 4. Основи психології і педагогіки	МН1 - Інтерактивні лекції МН2 - Проблемний семінар МН3 - Навчальна дискусія / дебати МН4 - Мозковий штурм.	МСО1 - Систематичність та активність роботи здобувача на заняттях МСО2 - Усні та письмові опитування МСО3 - Реферат (підготовка, презентація, захист) МСО4 - Виконання

				підсумкового тестового завдання МСО5 – Огляд літератури.
		ОК 18. Спеціальні історичні дисципліни	МН2 Проблемний семінар МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Оцінювання пошуково-дослідного завдання МСО4 Оцінювання письмових робіт.
<i>ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.</i>	☒	ОК 24. Історія країн Центральної та Східної Європи	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 19. Джерелознавство та архівознавство	МН1 Дослідницька робота МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Написання за захист курсової роботи МСО2 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 18. Спеціальні історичні дисципліни	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Опитування МСО3 Оцінювання пошуково-дослідного завдання МСО4 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 17. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 16. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 15. Історія Середніх віків	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 10. Давня та середньовічна історія України	МН1 Лекція з використанням мультимедіа МН2 Семінарське заняття МН3 Метод демонстрацій.	МСО1 Підсумкове опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання за захист курсової роботи.
<i>ПРН 6. Виявляти</i>	☒	ОК 31. Кваліфікаційна	МН1 Навчання на основі	МСО 1 Виконання

взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.		робота бакалавра	досліджень. МН2 Індивідуальне дослідження.	кваліфікаційної роботи відповідно до індивідуального завдання. МСО2 Виступ з презентацією для представлення результатів кваліфікаційної роботи та її захисту.
		ОК 28. Українська діаспора: історія і сучасність	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 27. Історія європейської дипломатії	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 26. Історичне краєзнавство	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар.	МСО1 Опитування МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 25. Історія країн Латинської Америки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 24. Історія країн Центральної та Східної Європи	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 12. Історія України Нового часу	МН1 Проблемна лекція або лекція-візуалізація МН2 Семінарські заняття МН3 Демонстрація мультимедійних презентацій.	МСО1 Оцінювання письмових робіт МСО2 Підсумковий контроль: екзамен МСО3 Складання комплексного письмового модульного контролю МСО4 Усне опитування на семінарському занятті.
		ОК 23. Історія країн Азії та Африки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.	☒	ОК 29. Практика археологічна/музейна /архівна	МН1 Навчання на основі досвіду МН2 Практико-орієнтовне навчання МН3 Виконання завдань в ході археологічних розкопок МН4 Отримання навичок ведення звітної документації.	МСО 1. Дотримання настанов керівника практики в ході польових археологічних досліджень МСО 2. Виконання індивідуальних завдань (в ході розвідки, розкопок фіксації та шифрування археологічних знахідок) МСО 3. Захист результатів навчальної практики з

ОК 22. Археологія	МН1 Лекція з використанням мультимедійних засобів навчання МН2 Семінарські заняття.	археології. МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Реферат (підготовка, презентація, захист) МСО4 Оцінювання письмових робіт.
ОК 20. Пам'яtkознавство та музейна справа	МН1 Інтерактивні лекції.	МСО1 Ситуативні завдання (усне опитування).
ОК 19. Джерелознавство та архівознавство	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Написання за захист курсової роботи МСО2 Оцінювання письмових робіт МСО3 Складання комплексного письмового модульного контролю МСО4 Підсумкове опитування.
ОК 18. Спеціальні історичні дисципліни	МН1 Інтерактивні лекції.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Оцінювання пошуково-дослідного завдання МСО4 Оцінювання письмових робіт.
ОК 16. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
ОК 15. Історія Середніх віків	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
ОК 13. Історія Античності	МН1 Лекція з використанням мультимедіа МН2 Семінарське заняття МН3 Підготовка реферату.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Захист реферату. МСО4 Оцінювання письмових робіт.
ОК 10. Давня та середньовічна історія України	МН1 Лекція з використанням мультимедіа МН2 Семінарське заняття МН3 Метод демонстрацій.	МСО1 Підсумкове опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання за захист курсової роботи.
ОК 9. Етнографія	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання

			завдання.	МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 2. Інтегрований курс «Основи академічного письма»	МН1 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН2 Інтерактивні лекції МН3 Проблемні лекції МН4 Навчальна дискусія МН5 Проблемно-пошуковий метод МН7 Проектний метод.	МСО1 - Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт. МСО2 - Презентація академічного продукту. МСО3 - Творче завдання. МСО4 - Підсумковий контроль: екзамен. МСО5 - Тестування.
		ОК 1. Іноземна мова	МН2 - Парна робота та робота в малих групах МН3 - Творчий метод МН4 - Навчально-тренувальна конференція МН5 - Навчальна дискусія / дебати.	МСО1 - Усне мовлення за темою. МСО2 - Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль). МСО3 - Складання комплексного письмового модульного контролю. МСО4 - Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист). МСО5 - Виконання практичних завдань.
<i>ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.</i>	☒	ОК 15. Історія Середніх віків	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 11. Історія первісного суспільства і Стародавнього Сходу	МН1 Лекції-візуалізації МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар МН4 Підготовка реферату.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Захист реферату МСО4 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 5. Основи наукових досліджень	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 16. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 17. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 21. Історіографія	МН1 Інтерактивні лекції. МН2 Комбіноване семінарське заняття	МСО1 Усне опитування МСО2 Оцінювання письмових робіт

			(доповіді, повідомлення з подальшим обговоренням). МН3 Дослідницька робота.	МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 23. Історія країн Азії та Африки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 25. Історія країн Латинської Америки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
<i>ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій і використовувати ці знання у професійній діяльності.</i>	☒	ОК 25. Історія країн Латинської Америки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 23. Історія країн Азії та Африки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 17. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 16. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 15. Історія Середніх віків	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 13. Історія Античності	МН1 Лекція з використанням мультимедіа МН2 Семінарське заняття МН3 Підготовка реферату.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Захист реферату. МСО4 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 11. Історія первісного суспільства	МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами

		і Стародавнього Сходу	МН4 Підготовка реферату.	виконання практичних робіт МСО3 Захист реферату. МСО4 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 10. Давня та середньовічна історія України	МН1 Лекція з використанням мультимедіа МН2 Семінарське заняття МН3 Метод демонстрацій.	МСО1 Підсумкове опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання за захист курсової роботи.
		ОК 7. Євроінтеграція та цінності Європейського Союзу	МН1 - Інтерактивні лекції МН2 - Лекції-дискусії МН3 - Навчальна дискусія / дебати МН4 - Аналіз конкретних ситуацій (Case-study).	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, обговорення, презентація результатів). МСО3 Підготовка есе / он-лайн навчання (курс "Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфорт не для всіх", URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+TOL101+2020_T3/about). МСО4 Проміжний модульний контроль (тест).
		ОК 3. Інтегрований курс «Демократія: цінності, принципи, механізми».	МН1 - Інтерактивні лекції МН2 - Дослідницька робота МН3 - Мозковий штурм МН4 - Навчальна дискусія / дебати МН5 - Обмін думками (think-pair-share) МН6 - Проектний метод.	МСО1 - Підготовка та захист проекту МСО2 - Виконання тестових завдань МСО3 - Виконання завдань на модульній атестації МСО4 - Виконання письмових завдань по матеріалам лекцій МСО5 - Виконання інтерактивних вирав.
ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.	☒	ОК 25. Історія країн Латинської Америки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 23. Історія країн Азії та Африки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 17. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 16. Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Проблемний семінар МН3 Огляд літератури МН4 Пошуково-дослідне завдання.	МСО1 Оцінювання звіту з огляду літератури МСО2 Захист пошуково-дослідного завдання МСО3 Проміжний модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий

				контроль: екзамен.
		ОК 15. Історія Середніх віків	МН1 Дослідницька робота МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання завдань модульної атестації МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання та захист курсової роботи.
		ОК 14. Історія України Новітньої доби	МН1 Проблемні лекції МН3 Семінар проблемно-дискусійний та семінар опитування.	МСО1 Модульний контроль (тест) МСО4 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 13. Історія Античності	МН1 Лекція з використанням мультимедіа МН2 Семінарське заняття МН3 Підготовка реферата.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Захист реферата МСО4 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 11. Історія первісного суспільства і Стародавнього Сходу	МН1 Лекції-візуалізації МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Захист реферату.
		ОК 10. Давня та середньовічна історія України	МН1 Лекція з використанням мультимедіа МН2 Семінарське заняття МН3 Метод демонстрацій	МСО1 Підсумкове опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Підсумковий контроль: екзамен МСО4 Написання за захист курсової роботи
<i>ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.</i>	☒	ОК 31. Кваліфікаційна робота бакалавра	МН1 Навчання на основі досліджень. МН2 Індивідуальне дослідження.	МСО1 Виконання кваліфікаційної роботи відповідно до індивідуального завдання. МСО2 Виступ з презентацією для представлення результатів кваліфікаційної роботи та її захисту.
		ОК 22. Археологія	МН1 Лекція з використанням мультимедійних засобів навчання МН2 Семінарські заняття.	МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Реферат (підготовка, презентація, захист) МСО4 Оцінювання письмових робіт.
		ОК 21. Історіографія	МН1 Інтерактивні лекції. МН2 Комбіноване семінарське заняття (доповіді, повідомлення з подальшим обговоренням). МН3 Дослідницька робота.	МСО1 Усне опитування. МСО2 Оцінювання письмових робіт. МСО3 Підсумковий контроль: екзамен.
		ОК 20. Пам'яткознавство та музейна справа	МН2 Метод демонстрацій.	МСО1 Ситуативні завдання (усне опитування) МСО2 Модульний контроль (тест).
		ОК 19. Джерелознавство та архівознавство	МН1 Дослідницька робота МН3 Проблемний семінар.	МСО1 Написання за захист курсової роботи МСО2 Оцінювання письмових робіт.

		<p>ОК 12. Історія України Нового часу</p>	<p>МН1 Проблемна лекція або лекція - візуалізація МН2 Семінарські заняття МН3 Демонстрація мультимедійних презентацій.</p>	<p>МСО1 Оцінювання письмових робіт МСО2 Підсумковий контроль: екзамен МСО3 Складання комплексного письмового модульного контролю МСО4 Усне опитування на семінарському занятті МСО5 Дослідницька робота.</p>
		<p>ОК 11. Історія первісного суспільства і Стародавнього Сходу</p>	<p>МН1 Лекції-візуалізації МН2 Проблемні лекції МН3 Проблемний семінар МН4 Підготовка реферату.</p>	<p>МСО1 Опитування МСО2 Звіт за результатами виконання практичних/семінарських робіт МСО3 Захист реферату МСО4 Оцінювання письмових робіт.</p>